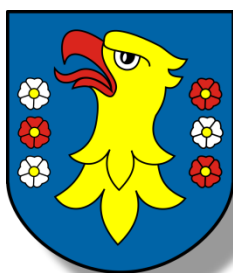

**POWIAT
PSZCZYŃSKI**
przestrzeń aktywności

Strategia Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego na lata 2016-2023

(wersja robocza)

Pszczyna, marzec 2016

Opracowanie:

Centrum Przedsiębiorczości CP Sp. z o.o. we współpracy ze Starostwem Powiatowym
w Pszczynie

CENTRUM PRZEDSIĘBIORCZOŚCI CP Sp. z o.o.

43-225 Wola, ul. Kopalniana 6
tel./fax 32 211 91 77, 32 211 81 80
sekretariat@cpsa.com.pl www.cpsa.com.pl

Posiadamy Certyfikat Jakości ISO 9001

Spis treści

1.	Wprowadzenie	6
1.1.	Opis metodologii	10
1.2.	Harmonogram prac i organizacja procesu tworzenia strategii.....	11
2.	Powiązanie strategii z innymi dokumentami strategicznymi.....	14
2.1.	Strategia Unii Europejskiej Europa 2020+	14
2.2.	Strategie i programy krajowe	14
2.3.	Strategie i programy regionalne.....	15
2.4.	Strategie i programy lokalne	16
3.	Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru powiatu pszczyńskiego.....	17
3.1.	Informacje ogólne	18
3.2.	Sfera społeczna	29
3.2.1.	Szkolnictwo	29
3.2.2.	Opieka zdrowotna.....	35
3.2.3.	Opieka społeczna	37
3.2.4.	Aktywność sportowa i kulturalna	44
3.2.5.	Organizacje pozarządowe	48
3.2.6.	Bezpieczeństwo publiczne.....	53
3.3.	Przedsiębiorczość i rynek pracy.....	61
3.4.	Turystyka, zabytki i kultura.....	68
3.5.	Komunikacja i transport.....	76
3.6.	Środowisko naturalne	83
4.	Konsultacje społeczne i ich wyniki.....	87
5.	Analiza strategiczna SWOT	98
5.1.	Analiza częściowa w obszarze strategicznym „Społeczeństwo”	98
5.2.	Analiza częściowa w obszarze strategicznym „Infrastruktura i środowisko”	100
5.3.	Analiza częściowa w obszarze strategicznym „Gospodarka i rynek pracy”	103
5.4.	Analiza SWOT w ujęciu zintegrowanym	105
6.	Wizja i misja rozwoju powiatu pszczyńskiego.....	115
7.	Obszary strategiczne i kierunki rozwoju	117
7.1.	Priorytet strategiczny I	118
7.2.	Priorytet strategiczny II	122
7.3.	Priorytet strategiczny III.....	129
8.	Zadania strategiczne	133

8.1.	Zadania w ramach priorytetu strategicznego I - Rozwój kapitału ludzkiego	134
8.2.	Zadania w ramach priorytetu strategicznego II - Poprawa jakości życia mieszkańców....	136
8.3.	Zadania w ramach priorytetu strategicznego III - Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego powiatu	138
9.	System wdrażania, monitorowania i ewaluacji strategii	140
	Załącznik nr 1 - Plan finansowy.....	146
	Załącznik nr 3 - Osoby biorące udział w opracowaniu Strategii Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego na lata 2016-2023.....	155

1. Wprowadzenie

W dobie szybko zmieniającej się rzeczywistości społeczno-gospodarczej trudno sobie wyobrazić sprawne i skuteczne zarządzanie rozwojem bez odpowiedniego planowania strategicznego, którego jednym z fundamentów jest posiadanie spójnego dokumentu systematyzującego ramy lokalnej polityki rozwoju. Dlatego też, już w 2000 roku władze powiatu pszczyńskiego zdecydowały się na opracowanie i przyjęcie pierwszej strategii rozwoju powiatu wyznaczającej cele i kierunki jego działania aż do 2015 roku, a obecnie ze względu na dezaktualizację założeń owego dokumentu oraz niespełnianie przez niego wymogów metodologicznych w zakresie budowania współczesnych strategii podjęły decyzję o przygotowaniu i przyjęciu Strategii Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego na lata 2016-2023.

Przesłanką do rozpoczęcia prac nad nowym dokumentem była również ich świadomość w zakresie korzyści wynikających z jego posiadania, do których należą:

- w kontekście samego **samorządu powiatowego**:
 - spełnienie wymogów formalnych i merytorycznych stawianych przez unijne i inne fundusze pomocowe;
 - zwiększenie skuteczności pozyskania środków z ww. funduszy i efektywności ich wydatkowania;
 - ułatwianie przygotowywania uchwał, w tym budżetowych i planistycznych;
 - wsparcie procesu planowania i przygotowywania projektów rozwojowych;
 - zwiększenie zakresu oraz skuteczności i efektywności współpracy z partnerami współdziałania strategicznego;
 - zwiększenia zaufania lokalnej społeczności do władz powiatu.
- w kontekście **gospodarki powiatu**:
 - poprawa infrastrukturalnych, prawnych i ekonomicznych warunków prowadzenia działalności gospodarczej;
 - zmniejszenie niepewności działania ze strony potencjalnych inwestorów i wzrost ich skłonności do inwestowania;
 - zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej powiatu;

- ograniczenie ewentualnych konfliktów pomiędzy władzami lokalnymi a przedsiębiorcami;
- rozwój i wzrost konkurencyjności lokalnych podmiotów gospodarczych;
- zwiększenie liczby działających na terenie powiatu podmiotów gospodarczych.
- w kontekście **społeczności** powiatu:
 - wyartykułowanie interesów społeczności powiatu i dostarczenie cennych informacji w tym zakresie władzom powiatowym;
 - wzrost liczby i jakości miejsc pracy;
 - wzrost dochodów mieszkańców powiatu;
 - spadek skłonności mieszkańców powiatu do trwałego opuszczania jego terenu;
 - wzrost skłonności do osiedlania się na obszarze powiatu;
 - poprawa stanu zdrowia mieszkańców powiatu.
- w kontekście **środowiska naturalnego** powiatu:
 - poprawa świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu;
 - ograniczenie ilości i różnorodności zanieczyszczeń przedostających się do środowiska naturalnego;
 - odtworzenie zdegradowanych składników środowiska naturalnego;
 - zapewnienie takiej ewolucji gospodarczej, społecznej i środowiskowej płaszczyzny powiatu, która będzie tożsama z ekorozwojem;
 - zabezpieczenie ekosystemów przed degradacją w przyszłości;
 - wzrost partycypacji lokalnej społeczności w procesie zapewniania równowagi rozwoju powiatu¹.

Opracowując Strategię Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego na lata 2016-2023 kierowano się założeniem, iż powinna ona definiować pakiet skoordynowanych działań, które w określonej przestrzeni, czasie i sytuacji społeczno-gospodarczej oraz politycznej, uwzględniając dostępne i możliwe do pozyskania środki finansowe, a także inne zasoby jakimi dysponuje lokalna społeczność, dadzą oczekiwane efekty. Wzięto również pod uwagę, że strategia

¹ Dr Andrzej Sztando, *Budowa i wdrażanie strategii rozwoju gminy* (prezentacja).

powinna pokazać, jak uwzględniając aktualne trendy rozwojowe oraz uwarunkowania historyczne i geograficzne, najlepiej wykorzystać posiadane zasoby².

Przygotowana z uwzględnieniem powyższych założeń niniejsza Strategia Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego na lata 2016-2023 jest jednym z fundamentalnych i zarazem kluczowym dokumentem samorządowym wskazującym różnym lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym uczestnikom życia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności władzom i społeczności powiatu pszczyńskiego cele oraz kierunki interwencji lokalnej polityki rozwoju w trzech najważniejszych, określanych mianem strategicznych obszarach jego funkcjonowania, którymi są:

- obszar strategiczny dotyczący mieszkańców i kwestii społecznych;
- obszar strategiczny dotyczący infrastruktury i środowiska naturalnego;
- obszar strategiczny dotyczący kwestii gospodarczych i rynku pracy.

Postępowanie zgodnie z wytyczonymi w Strategii Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego na lata 2016-2023 kierunkami działania nazywanymi w niej strategiami postępowania, wyszczególnionymi w obrębie każdego ze wskazanych wyżej obszarów strategicznych, pozwoli powiatowi pszczyńskiemu stać się istotnym i wiarygodnym partnerem dla innych, w tym przede wszystkim przedsiębiorców, jak również dogodnym i przyjemnym miejscem do zamieszkania z rozwiniętą infrastrukturą społeczno-gospodarczą oraz bogatymi walorami turystyczno-rekreacyjnymi. Będzie to także możliwe dzięki wykorzystaniu jego mocnych stron oraz stojących przed nim szans usystematyzowanych w efekcie przeprowadzonej w ramach prac nad Strategią i przedstawionej w przedmiotowym dokumencie analizy SWOT.

Bez wątpienia uchwalona Strategia Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego na lata 2016-2023 poprawi również dialog pomiędzy mieszkańcami a władzami powiatu oraz będzie podstawą do ustanawiania przez nie wszelkich pozostałych polityk determinujących rozwój przedmiotowej jednostki samorządu terytorialnego, w tym jej polityki przestrzennej

² Aleksandra Łuczak, Feliks Wysocki - Katedra Finansów i Rachunkowości, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, *Programowanie rozwoju w gminie wiejskiej z wykorzystaniem rozmytego analitycznego procesu hierarchicznego*, STUDIA REGIONALNE I LOKALNE NR 1(43)/2011.

i różnego rodzaju programów. Będzie też swego rodzaju ofertą dla potencjalnych inwestorów.

Przygotowanie a następnie przyjęcie przez Radę Powiatu Strategii Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego na lata 2016-2023 pozwoli wreszcie dostosować jego bieżącą politykę rozwoju do zmieniających się uwarunkowań społecznych i gospodarczych występujących tak w samym powiecie jak i jego bliższym oraz dalszym otoczeniu.

Działalność każdej jednostki samorządu terytorialnego, w tym powiatu pszczyńskiego, determinowana jest bowiem wieloma czynnikami społecznymi oraz gospodarczymi. Niezwykle istotny wpływ na jej rozwój wywierają chociażby zmieniające się trendy demograficzne, ale także ogólnopolska i ogólnokrajowa sytuacja gospodarcza. Nie bez znaczenia są również zmiany zachodzące w obrębie polityki prawnej i fiskalnej państwa, aby dokument, jakim jest strategia rozwoju powiatu, miał wymiar praktyczny i był użyteczny, musi zawierać aktualne cele strategiczne i operacyjne powiatu, prezentować strategię postępowania, a także definiować przewidziane do realizacji zadania strategiczne.

Niniejsza strategia rozwoju powiatu pszczyńskiego obejmie swoim horyzontem czasowym nową perspektywę finansową Unii Europejskiej 2014-2020, pozwalając wreszcie zastąpić wspomnianą, zdezaktualizowaną już dotychczasową Strategię Rozwoju Powiatu.

Aspekt ów jest szczególnie istotny zważywszy na fakt, iż samorząd powiatu pszczyńskiego w sposób aktywny zamierza ubiegać się o pozabudżetowe środki pomocowe, w tym przede wszystkim o środki finansowe z Unii Europejskiej. W związku z tym istnieje potrzeba aktualizacji bądź ustalenia jego nowych celów rozwojowych, tak aby były one spójne z celami zdefiniowanymi w ramach polityki rozwojowej Unii Europejskiej.

Kończąc niniejsze wprowadzenie warto nadmienić, iż Strategia Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego na lata 2016-2023 jest efektem konsensusu osiągniętego w wyniku współpracy przedstawicieli działających na terenie powiatu instytucji, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców oraz jego mieszkańców, a także władz i pracowników samorządowych z ekspertami Centrum Przedsiębiorczości CP Sp. z o.o. i jako taka jest urzeczywistnieniem potrzeb oraz kierunków rozwoju wypracowanych przez społeczność lokalną.

1.1. Opis metodologii

Przyjęta metodologia prac nad Strategią Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego na lata 2016-2023 oparta jest na założeniu, iż proces zarządzania rozwojem powiatu musi mieć charakter aktywny i być nastawiony na kreowanie jego przyszłości, a opracowany dokument ma stanowić mocną podstawę umożliwiającą wdrożenie oraz ugruntowanie takiego właśnie modelu zarządzania.

Mając na uwadze powyższe, opracowano strategię, którą cechują trzy kluczowe elementy takie jak,

- kompleksowe podejście;
- zorientowanie na przyszłość;
- zorientowanie na wyniki podejmowanych działań.

W toku prowadzonych prac ustalono również, iż wdrażanie strategii powinno prowadzić do równomiernego i komplementarnego rozwoju powiatu we wszystkich kluczowych dla funkcjonowania każdej jednostki samorządu terytorialnego obszarach dotyczących: mieszkańców i kwestii społecznych, infrastruktury i środowiska naturalnego oraz kwestii gospodarczych i rynku pracy.

Osiągnięcie tak zintegrowanego i zsynchronizowanego efektu rozwojowego jest bowiem kluczowe dla dalszej poprawy warunków życia mieszkańców oraz funkcjonowania całego powiatu pszczyńskiego we wszystkich istotnych aspektach jego aktywności.

Zważywszy na powyższe, w pracach nad dokumentem w sposób szczególny wzięto pod uwagę otoczenie zewnętrzne powiatu, wiedząc że stanowi ono istotny determinant jego dalszego rozwoju.

Przygotowując strategię, wzięto także pod uwagę, iż powinny ją charakteryzować:

- całościowe, kompleksowe i zrównoważone (harmonijne) ujęcie przedmiotu oraz celów;
- diagnozowanie kluczowych problemów, w tym zarówno aktualnych jak i przewidywanych;
- cele sformułowane przez autonomiczne podmioty;

- ciągi działań ukierunkowane na konsekwentną realizację wyznaczonych celów;
- koncentrowanie środków na ukierunkowanej więzce zamierzeń;
- elastyczność planowanych działań i ich możliwa wielowariantowość w kontekście niepewności i zmienności otoczenia oraz działań wielu podmiotów;
- istotne, długotrwałe lub wręcz nieodwracalne skutki działań;
- otwartość na zewnętrzne szanse (przyciąganie środków i współpraca z partnerami zewnętrznymi oraz wykorzystanie nisz rynkowych w stosunku do konkurentów);
- eksponowanie atrakcyjności powiatu i jego najbliższego otoczenia dla inwestorów;
- aktywne wykorzystanie i wzmacnianie zasobów sił wewnętrznych³.

1.2. Harmonogram prac i organizacja procesu tworzenia strategii

Prace nad Strategią Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego na lata 2016-2023 prowadzone były w sposób czteroetapowy, obejmując okres od stycznia do kwietnia 2016 roku. W organizacji ich przebiegu wykorzystano model ekspercko-partycypacyjny polegający na zapewnieniu aktywnego udziału władz i społeczności lokalnej, a także wszystkich pozostałych zainteresowanych środowisk, przy jednoczesnym zaangażowaniu ekspertów zewnętrznych odpowiadających m.in. za przebieg całego procesu przygotowania strategii, w tym zorganizowanie i przeprowadzenie spotkań warsztatowych oraz końcową redakcję dokumentu.

Pierwszy z etapów prac skoncentrowany był na przeprowadzeniu wielopłaszczyznowej diagnozy aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej uwzględniającej najważniejsze dziedziny mające wpływ na jakość funkcjonowania powiatu. Opracowując tę część strategii, wzięto pod uwagę trzy kluczowe aspekty takie jak:

- uwarunkowania społeczne;
- środowisko przyrodnicze i przestrzeń;
- gospodarka, infrastruktura i rynek pracy.

³ Dr inż. arch. Jacek Sołtys - Politechnika Gdańska, mgr inż. arch. Jacek Lendzion - Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, *Strategie rozwoju gmin*.

Analiza każdego z nich została przeprowadzona w oparciu o konkretne dane statystyczne zapewniając w ten sposób mierzalność, porównywalność oraz dokonanie możliwie obiektywnej oceny, a także interpretacji poszczególnych zjawisk i trendów społeczno-gospodarczych mających miejsce na terenie powiatu pszczyńskiego. Podczas prac posłukowano się szeregiem różnego rodzaju danych statystycznych uzyskanych zarówno bezpośrednio od pracowników Starostwa Powiatowego jak również pochodzących z innych źródeł, ze szczególnym uwzględnieniem Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (BDL GUS).

Drugi etap prac nad strategią polegał na opracowaniu analizy strategicznej powiatu z wykorzystaniem metody SWOT oraz wypracowaniu jego wizji i misji rozwoju. Dokonano tego w oparciu o trzy warsztaty strategiczne przeprowadzone w dniach 18.01.2016 r., 01.02.2016 r, oraz 15.02.2016 r. z aktywnym udziałem zaproszonych przedstawicieli wielu działających w powiecie instytucji, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców oraz mieszkańców, a także władz i pracowników samorządowych. W trakcie prowadzonych warsztatów dokonano analizy podstawowych uwarunkowań rozwojowych powiatu, w tym zarówno wynikających z jego zasobów wewnętrznych jak również z otoczenia zewnętrznego. Uwzględniając je, wspólnie z uczestnikami w pierwszej kolejności zdefiniowano mocne oraz słabe strony powiatu pszczyńskiego, a następnie stojące przed nim szanse i zagrożenia. Ostatnim elementem zrealizowanych warsztatów było określenie wizji i misji rozwoju powiatu jako elementów, które determinować będą osiągnięcie założonych w strategii celów rozwojowych.

W trakcie trzeciego etapu przygotowania strategii, bazując na wypracowanej podczas warsztatów strategicznych analizie SWOT, skupiono się na zdefiniowaniu celów strategicznych i operacyjnych, a w ramach nich odpowiednich strategii postępowania, wskazując przy tym równocześnie przewidziane do realizacji zadania strategiczne. Uczyniono to z uwzględnieniem trzech najważniejszych, określanych mianem strategicznych obszarów funkcjonowania powiatu, którymi są wspomniane już wcześniej:

- obszar strategiczny dotyczący mieszkańców i kwestii społecznych;
- obszar strategiczny dotyczący infrastruktury i środowiska naturalnego;
- obszar strategiczny dotyczący kwestii gospodarczych i rynku pracy.

Ostatnim etapem prac nad dokumentem było przygotowanie odpowiedniego systemu monitorowania i ewaluacji strategii, który posłuży systematycznej ocenie stopnia jej realizacji oraz skuteczności podejmowanych w tym celu działań, a także ocenie ich wpływu na efekty rozwojowe powiatu. Dzięki jego wdrożeniu możliwe będą bieżąca identyfikacja istotnych zmian zachodzących w jego najbliższym otoczeniu i mogących mieć wpływ na osiągnięcie określonych w strategii celów jak również przedsięwzięcie ewentualnych działań korygujących.

Całość zwieńczyła publikacja projektu strategii na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Pszczynie pod adresem www.powiat.pszczyna.pl celem poddania go konsultacjom społecznym, podczas których zainteresowane osoby mogły zgłaszać swoje uwagi i sugestie w zakresie poszczególnych zapisów dokumentu. Wszystkie - mające charakter merytorycznych i konstruktywnych - zostały w nim uwzględnione.

Integralną częścią działań związanych z opracowaniem Strategii Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego na lata 2016-2023 było również przygotowanie ankiety, a następnie podsumowanie jej wyników, dzięki czemu poznano opinie mieszkańców na temat warunków życia i funkcjonowania w powiecie pszczyńskim. Aby zachować spójność z całością przygotowanego dokumentu, zawarte w niej pytania dotyczyły mieszkańców i kwestii społecznych, infrastruktury i środowiska naturalnego oraz kwestii gospodarczych i rynku pracy. Ankieta została upubliczniona na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Pszczynie pod adresem [www. powiat.pszczyna.pl](http://www.powiat.pszczyna.pl).

2. Powiązanie strategii z innymi dokumentami strategicznymi

2.1. Strategia Unii Europejskiej Europa 2020+

Prezentowany dokument dostosowuje swoje zapisy do nowych dokumentów strategicznych Unii Europejskiej, a jego cele strategiczne i operacyjne wpisują się m.in. w założenia:

- **Strategii Europa 2020 - Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu** - dokumentu wyznaczającego trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety, którymi są: rozwój inteligentny- rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji; rozwój zrównoważony - wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej oraz rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu- wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

2.2. Strategie i programy krajowe

Prezentowany dokument dostosowuje również swoje zapisy do aktualnych dokumentów strategicznych Unii Europejskiej, a jego cele strategiczne i operacyjne wpisują się m.in. w założenia:

- **Strategii Rozwoju Kraju 2020 - AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO, KONKURENCYJNA GOSPODARKA, SPRAWNE PAŃSTWO** - dokumentu stanowiącego główną strategię rozwojową Polski do 2020 roku wskazującą na najważniejsze zadania państwa, które należy zrealizować w najbliższych latach, aby przyspieszyć jego rozwój. Strategia wyznacza trzy obszary, na których powinny zostać skoncentrowane fundusze na politykę rozwoju, a są nimi: konkurencyjna gospodarka, spójność społeczna i terytorialna oraz sprawne i efektywne państwo;
- **Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030** - dokumentu, którego celem strategicznym jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów

rozwojowych, wśród których wskazano podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności; poprawę spójności wewnętrznej kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej; tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów; poprawę dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej; kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski; zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa oraz przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

2.3. Strategie i programy regionalne

Prezentowana Strategia Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego na lata 2016-2023 dostosowuje również swoje zapisy do aktualnych dokumentów strategicznych szczebla regionalnego (wojewódzkiego), a jej cele strategiczne i operacyjne wpisują się m.in. w założenia:

- **Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”** - dokumentu stanowiącego plan samorządu województwa określający wizję rozwoju, cele oraz główne sposoby ich osiągnięcia w kontekście występujących uwarunkowań w perspektywie do 2020 roku. Strategia stanowi zapis świadomych wyborów społeczności regionu, zorientowanych na rozwiązanie głównych problemów i utrzymanie województwa na ścieżce trwałego oraz zrównoważonego rozwoju, jak również służących podnoszeniu konkurencyjności regionu. Wyznacza cztery obszary priorytetowe takie, jak: nowoczesna gospodarka, szanse rozwojowe mieszkańców, przestrzeń, relacje z otoczeniem, a w ramach każdego z nich definiuje cele strategiczne, którymi są odpowiednio: *województwo śląskie* regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność, *województwo śląskie* regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie, *województwo śląskie* regionem

atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni, województwo śląskie regionem otwartym będącym istotnym partnerem rozwoju Europy;

- **Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020**, której misja w okresie do 2025 roku brzmi: Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Subregionu Centralnego zapewniają osiągnięcie spójności wewnętrznej jego terytorium i niwelowanie problemów stojących na przeszkodzie pełnemu aktywowaniu potencjałów inteligentnego oraz metropolitalnego rozwoju, a jej cele strategiczne zostały określone jako rozwój kapitału ludzkiego bazujący na zatrudnialności i spójności społeczno-gospodarczej Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego oraz zdrowe środowisko życia w Subregionie Centralnym dzięki zmniejszonej antropopresji.

2.4. Strategie i programy lokalne

Założenia prezentowanej strategii są również komplementarne i spójne z obowiązującymi już na poziomie powiatu pszczyńskiego dokumentami w postaci m.in.:

- **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie pszczyńskim na lata 2016-2023** określającej przyszłe działania powiatu w zakresie polityki społecznej oraz wyznaczającej cele i działania, których wdrożenie powinno w znaczący sposób przyczynić się do rozwiązania lub zmniejszenia występowania określonych problemów społecznych jak również zminimalizowania ich skutków na jego obszarze. Wśród celów strategicznych dokumentu są m.in.: zapewnienie rodzinom powiatu pszczyńskiego kompleksowego wsparcia umożliwiającego prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie, zwiększenie na terenie powiatu pszczyńskiego skuteczności działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wyrównywanie szans osób starszych i niepełnosprawnych oraz przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu, jak również promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizacja zawodowa;
- **Strategii Oświatowej Powiatu Pszczyńskiego na lata 2014-2020** będącej ogólnym programem rozwoju oświaty ukierunkowanym na wykorzystanie potencjału

intelektualnego i materialnego szkół powiatu pszczyńskiego oraz innych zasobów mogących przyczynić się do optymalizacji szkolnictwa ponadgimnazjalnego na jego terenie. Wśród celów strategicznych opracowania wskazano m.in. na podniesienie efektywności kształcenia ogólnego i zawodowego w szkołach powiatowych, kształcenie ustawiczne, wspieranie przedsięwzięć związanych z funkcją opiekuńczo-wychowawczą szkoły, poprawę warunków kształcenia specjalnego i warunków udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży oraz wspieranie nauczycieli i placówek oświatowych w realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych wynikających ze współczesnych wyzwań cywilizacyjnych.

3. Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru powiatu pszczyńskiego

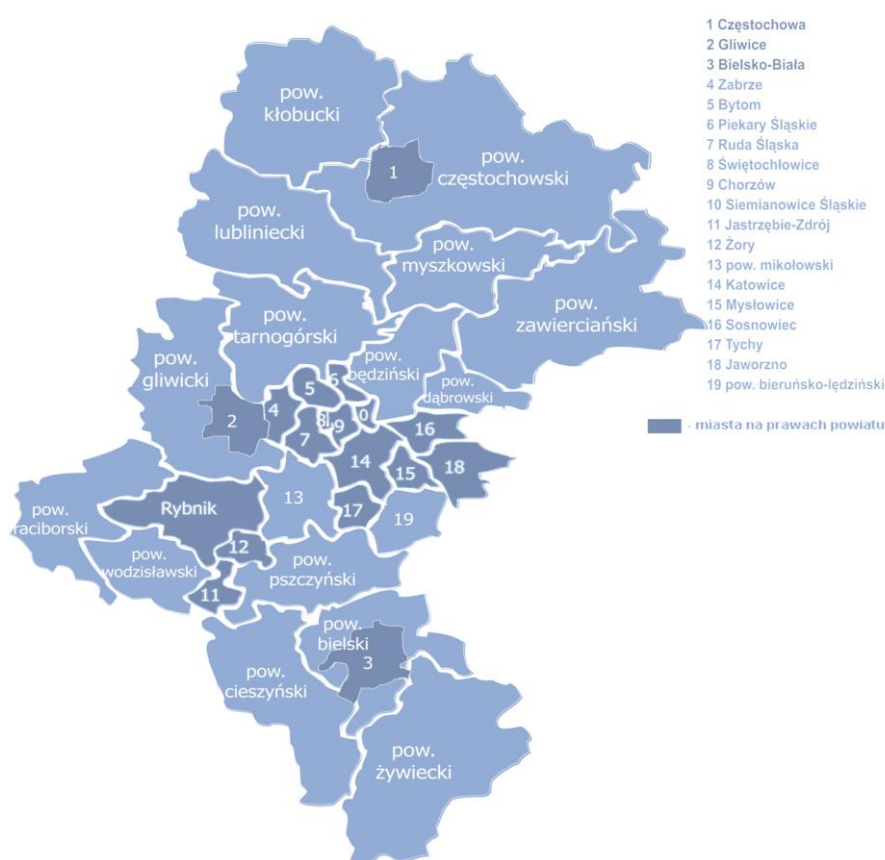

3.1. Informacje ogólne

Położenie geograficzne, powierzchnia

Powiat pszczyński leży w południowej części województwa śląskiego na obszarze Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, podregion tyski. powiat obejmuje swym zasięgiem obszar o łącznej powierzchni 471 km², co stanowi 3,8 % całkowitej powierzchni województwa śląskiego.

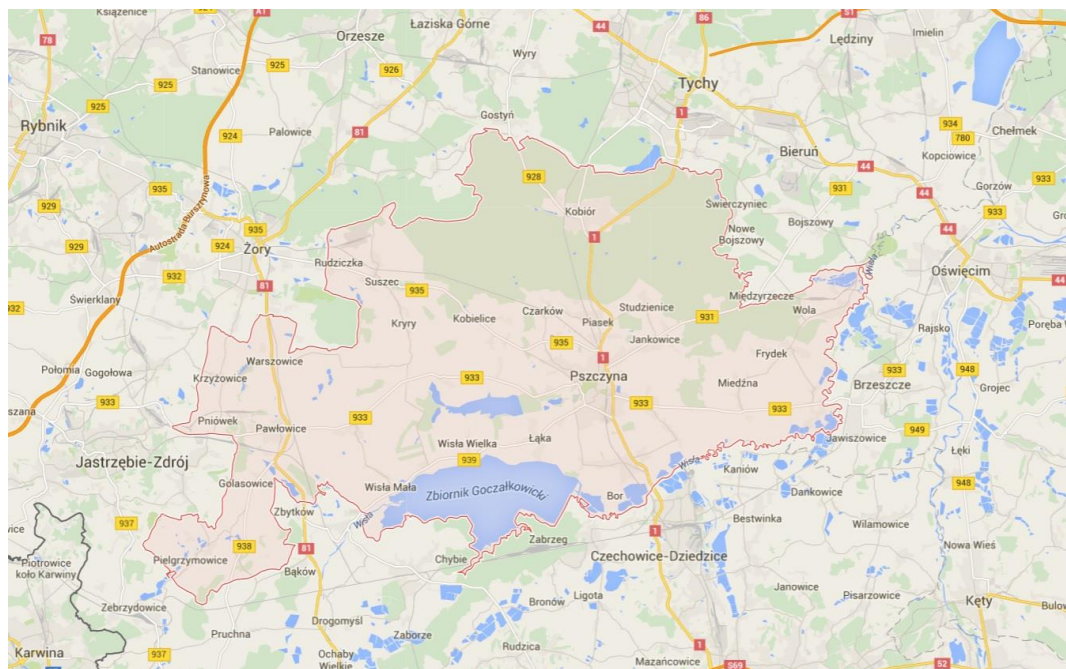
Rysunek 1. Położenie powiatu pszczyńskiego na mapie województwa śląskiego

Źródło: www.commonswikimedia.org

Od północy graniczy z powiatem mikołowskim, tyskim, bieruńsko-lędzińskim, od wschodu z powiatem oświęcimskim, od południa z powiatem bielskim i cieszyńskim, od zachodu z miastami na prawach powiatu: Żory i Jastrzębie Zdrój. W południowej części powiatu znajdują się dwa zbiorniki wodne, tj. zbiornik w Goczałkowicach, stanowiący rezerwuuar wody pitnej dla Śląska oraz w Łące, przy którym w roku 2008 powstał Ośrodek Sportów Wodnych.

Rysunek 2. Mapa powiatu pszczyńskiego.

Źródło: <https://www.google.pl/maps/place/pszczy%C5%84ski/@49.9897939,18.7419785,11z/data=!3m1!4b1!4m2!3m1!1sox4716bo426115b9of:ox3017cad5e4d140?hl=pl>

Przez teren powiatu pszczyńskiego przebiegają drogowe trakty komunikacyjne, ważne dla południowej i zachodniej części województwa śląskiego, tj. Katowice- Bielsko – Cieszyn łączący północ z południem kraju. Ponadto duże znaczenie komunikacyjne ma droga nr 933 Oświęcim – Wodzisław Śląski, droga nr 935 Pszczyna – Rybnik, droga nr 938 Pawłowice – Cieszyn, nr 939 Pszczyna – Strumień, nr 931 Pszczyna – Bieruń oraz droga nr 928 Kobiór – Mikołów. Przez Pszczynę przebiega ważna magistrala kolejowa, łącząca Katowice i Bielsko-Białą, i dalej przez Zawodzie prowadząca na Słowację.

Lokalizacja geograficzna powiatu jest korzystna – sąsiedztwo aglomeracji katowickiej, województwa małopolskiego, Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej; położenie na ważnych szlakach komunikacyjnych: kolejowych i drogowych (Gdańsk – Warszawa – Katowice – Cieszyn). Atutem powiatu jest niewątpliwie położenie blisko dużego przejścia granicznego w Cieszynie (25 km), a także dwóch pasm górskich – Beskidu Śląskiego i Beskidu Żywieckiego oraz dużych jednostek miejskich takich, jak: Katowice (40 km), Bielsko-Biała (22 km), Tychy (20 km), Oświęcim (25 km), oraz Żory (22 km).

W skład powiatu wchodzi:

Gminy miejsko-wiejskie:

1) Pszczyna- w skład gminy wchodzi: miasto Pszczyna, sołectwa: Brzeźce, Czarków, Ćwiklice, Jankowice, Łąka, Poręba, Piasek, Rudołtowice, Studzienice, Studzionka, Wiśła Mała, Wiśła Wielka,

Gminy wiejskie:

2) Goczałkowice-Zdrój- jednowioskowa,

3) Kobiór- jednowioskowa,

4) Miedźna- w skład gminy wchodzi sołectwa: Frydek, Gilowice, Grzawa, Miedźna, Góra, Wola

5) Pawłowice- w skład gminy wchodzi sołectwa: Pawłowice, Pielgrzymowice, Warszawice, Golasowice, Krzyżowice, Pniówek, Jarząbkowice, Pawłowice – Osiedle (osiedle górnicze przy KWK „Pniówek”),

6) Suszec- w skład gminy wchodzi sołectwa: Suszec, Radostowice, Mizerów, Kryry, Kobielice, Rudziczka.

Rysunek 3. Mapa powiatu pszczyńskiego z wyszczególnieniem gmin

Źródło: www.bip.powiat.pszczyna.pl

Charakterystyka gmin tworzących powiat pszczyński⁴:

Gmina Goczałkowice-Zdrój

Gminę Goczałkowice-Zdrój charakteryzuje duże zróżnicowanie krajobrazu, gdzie w otoczeniu bogatej przyrody i lasów, stanowiących fragment dawnej Puszczy Pszczyńskiej, znajdują się liczne stawy rybne i rekreacyjne oraz jeden z największych w Polsce sztuczny zbiornik retencyjny – „Jezioro Goczałkowickie”. Oprócz zaopatrywania w wodę zbiornik pełni bardzo ważną rolę przyrodniczą; występuje tu niezwykle bogactwo fauny i flory, w tym ptactwa wodnego. Ponadto stanowi ochronę przeciwpowodziową. Niewątpliwie największym atutem gminy jest uzdrowisko, które założone zostało w 1860 po odkryciu złóż solanki jodobromowej. Od 1862 r. uzdrowisko specjalizuje się w leczeniu schorzeń reumatycznych, stanów pourazowych, chorób naczyń obwodowych, niektórych schorzeń układu nerwowego, a także w rehabilitacji osób z cukrzycą oraz chorobą nowotworową. Gminę zamieszkuje 6.643 mieszkańców na powierzchni 47,0 km².

Gmina Kobiór

Gmina Kobiór charakteryzuje się bogactwem lasów gęsto poprzecinanych duktami leśnymi. Stanowi doskonały teren do uprawniania turystyki pieszej i rowerowej. Do atrakcji turystycznych obok bogactw lasów należy zabytkowy Pałac Myśliwski w Promnicach, w którym obecnie mieści się luksusowy hotel, oraz pochodzący z początków

⁴ Dane za 2014 rok

XX w. kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, przy którym zbudowano kopię groty matki Boskiej z Lourdes, będącej celem wielu wycieczek rowerowych. Gminę zamieszkuje 4.898 mieszkańców na powierzchni 48,0 km².

Gmina Miedźna

Gmina Miedźna leży na trasie turystycznej Pszczyna – Oświęcim. Przez gminę przebiega międzynarodowa trasa rowerowa Greenways Kraków – Morawy – Wiedeń. Greenways to zielone szlaki, które łączą regiony atrakcyjne turystycznie, wspierają rozwój turystyki przyjaznej dla środowiska i promujące zdrowy styl życia. W Miedźnej i okolicy znajduje się wiele zabytkowych obiektów. Zaliczyć do nich można urzekające swym pięknem stare drewniane kościółki w Miedźnej, Grzawie i Górze. Obok kościołów istnieje ogromne bogactwo małych form architektury sakralnej: przydrożnych krzyży i kapliczek. Okolice gminy to teren byłych „Lasów Książących Puszczy Pszczyńskiej”. Prawie 900 ha dawnej puszczy leży na jej terenie. Do dyspozycji mieszkańców gminy i turystów jest hala sportowa przy Liceum Ogólnokształcącym w Gilowicach oraz kryta pływalnia w Woli. Gmina Miedźna liczy 16.070 mieszkańców i zajmuje obszar 50 km².

Gmina Pawłowice

Pawłowice należą do najstarszych miejscowości powiatu pszczyńskiego. Pierwsza wzmianka o Pawłowicach pochodzi z XIII w. Współczesne Pawłowice znane są z nowoczesnej bazy edukacyjno-sportowej. Do dyspozycji mieszkańców i turystów pozostaje kryta pływalnia „Wodny Raj” z kompleksem basenów. Wizytówką gminy jest nowoczesna hala sportowa ze ścianką wspinaczkową, siłownią i salą fitness. Pawłowice dysponują również kompleksem boisk sportowych. W gminie funkcjonują 3 gospodarstwa agroturystyczne („Cyprianówka”, „Raj dla Wędkarzy”, „Pielgrzymowice”). Na terenie gminy wyznaczonych jest blisko 60 km tras rowerowych z bardzo urokliwym Traktem Cesarsko-Pruskim. Gmina liczy 18.087 mieszkańców i rozciąga się na powierzchni 76 km².

Gmina Suszec

Teren gminy otaczają ze wszystkich stron lasy, będące pozostałością Puszczy Pszczyńskiej. Część lasów na terenie Suszca i Rudziczki należy do parku krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”. Tereny te to głównie

bór suchy z bagnem zwyczajnym, zawierający zbiorowiska szuwarowe oraz stanowiska lęgowe ptaków drapieżnych. W północnej części gminy znajduje się rezerwat przyrody Babczyna Dolina z łąkami śródleśnymi oraz rzadkimi gatunkami mchów i innych roślin. Ogółem na terenie gminy występuje ok. 120 gatunków roślin umieszczonych w „czerwonej księdze” gatunków rzadkich i ginących w Polsce. Wszystko to sprawia, że Suszec to doskonała baza dla turystyki pieszej i rowerowej. Odwiedzający gminę Suszec turyści mają do dyspozycji szeroką bazę wypoczynkowo-rekreacyjną. W południowej części Suszca istnieje atrakcyjny ośrodek rekreacyjno-wypoczynkowy o nazwie „Gwaruś” z akwenem wodnym, gdzie można uprawiać sporty wodne, jak również korzystać z zaplecza sportowego. Dla miłośników aktywnych form spędzania wolnego czasu dostępna jest wielofunkcyjna nowoczesna hala sportowa. Na terenie gminy Suszec znajdują się liczne zabytki, m.in. kościoły parafialne w Suszcu i Kryrach, kaplica św. Anny w Suszcu, oficyna dworska oraz spichlerz w Mizerowie. Liczba ludności wynosi 11.999, a powierzchnia gminy to 75 km².

Gmina Pszczyna

Gmina Pszczyna z miastem Pszczyna, zwana Perłą Górnego Śląska, od lat przyciąga turystów, urzekając ich swoją malowniczą scenerią, niepowtarzalną atmosferą i bogatą historią. Sięgająca początków Polski Piastów Pszczyna jest siedzibą gminy i powiatu oraz centrum usługowym i handlowym dla całego regionu. Zaletą lokalizacji Pszczyny jest otoczenie lasów – pozostałości pradawnej puszczy – oraz sąsiedztwo dwóch dużych zbiorników wodnych w Goczałkowicach i Łące. Jedną z większych atrakcji turystycznych są wyremontowane w 2013 roku Stajnie Książęce, zaś przede wszystkim Muzeum Zamkowe mieszczące się w wielokrotnie przebudowywanym zamku będącym siedzibą kolejnych właścicieli Pszczyny. Jego powstanie szacuje się na XIV wiek. Zabytkowy charakter Pszczyny uwydatniają zamek książęcy w otoczeniu parku krajobrazowego, rozciągającego się na przestrzeni 15 ha, średniowieczny układ urbanistyczny rynku i starego miasta, liczne zabytki architektury XVIII-XIX-wiecznej, zagroda żubrów oraz dogodna komunikacja. Wszystkie te cechy sprawiają, że Pszczyna jest miejscem niezwykle atrakcyjnym dla turystów z kraju i zagranicy. Pszczyna to bardzo ważne miejsce na mapie atrakcji turystycznych w Polsce. Pszczyna liczy 51.712 mieszkańców i zajmuje obszar 175 km².

Powiat pszczyński to miejsce, w którym dobrze się mieszka, pracuje, odpoczywa i miło spędza czas. Uroki regionu oczarowują i zachwycają wielu odwiedzających. Poza wymienionymi powyżej atrakcjami powiatu godne podkreślenie jest, iż w powiecie powstaje coraz więcej prywatnych kolekcji i zbiorów etnograficznych obrazujących życie naszych przodków. Wymienić tu należy kolekcję pana Tadeusza Żyły z Jankowic, Muzeum Regionalne „Smolarnia” w Kobiórze oraz zbiory etnograficzne państwa Szenderów z Suszca. Niezwykłe urodziwą architekturą wyróżniają się pałacyki w Rudoltowicach, „Bażantarnia” w Porębie czy też dworek „Ludwikówka” w Pszczynie.

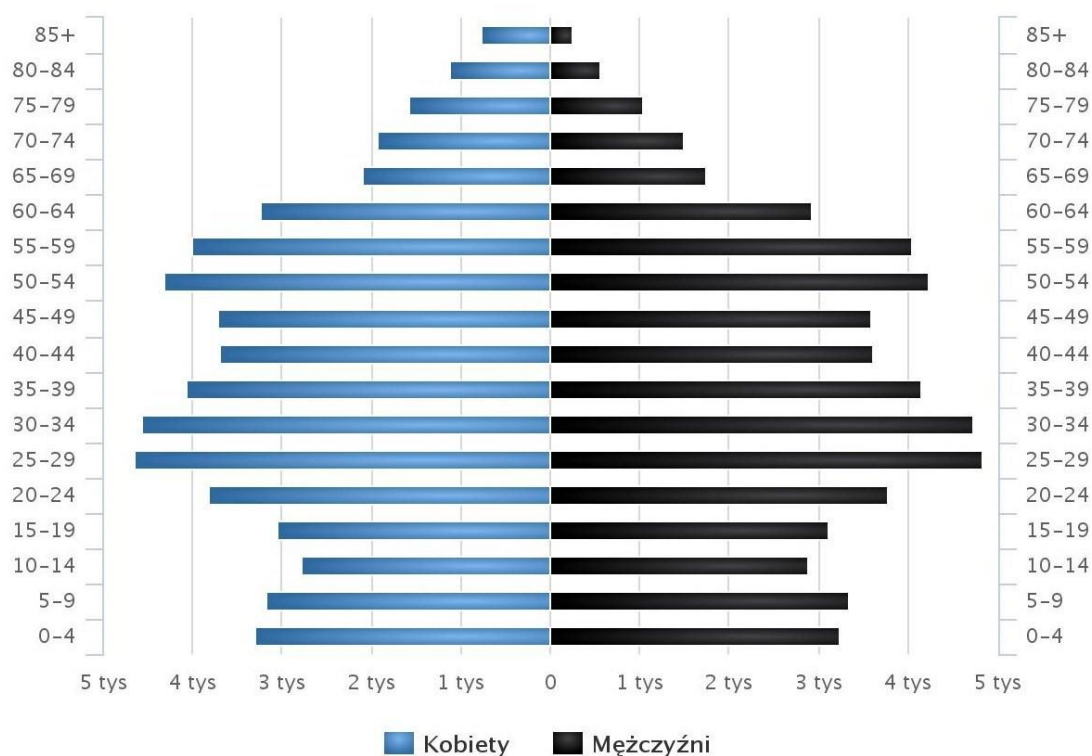
Demografia powiatu pszczyńskiego

Powiat w liczbach

W 2014r. powiat pszczyński zamieszkiwało 109.409 osób⁵, z czego 51,0% stanowią kobiety, a 49,0% mężczyźni. Średni wiek mieszkańców wynosi 38,1 lat i jest niższy od średniego wieku mieszkańców województwa (41,5 lat) oraz niższy od, średniego wieku mieszkańców całej Polski(40,6 lat).

Wykres 1. Piramida wieku mieszkańców powiatu pszczyńskiego (31.XII. 2014r)

⁵ Zgodnie z danymi otrzymanymi ze wszystkich gmin powiatu, liczba ludności stan na 31.XII.2014r. wynosiła 107.316 osób, natomiast według Głównego Urzędu Statystycznego powiat zamieszkiwało 109.409 osób. Dla potrzeby dalszych analiz i możliwości porównań wykorzystane zostaną dane GUS.

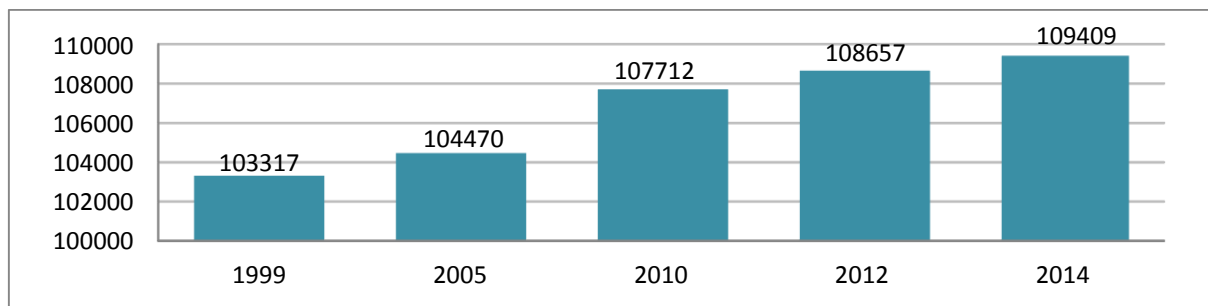

Źródło: www.polskawliczbach.pl/slaskie

Analiza powyższego wykresu wskazuje, iż powiat pszczyński zamieszkują w większości osoby w wieku produkcyjnym w przedziale wiekowym 25-29, a następnie osoby w wieku 50-59. W powiecie pszczyńskim 74% populacji zamieszkuje tereny wiejskie, co jest zjawiskiem przeciwnym do tendencji występujących w kraju i w województwie śląskim. Odpowiednio dla kraju wskaźnik ten wynosi 40% a dla śląska 23%.

Wykres nr 2 przedstawia zmiany liczby mieszkańców powiatu pszczyńskiego na przestrzeni lat. W 1999 roku powiat pszczyński zamieszkiwały 103.317 osoby, w 2005 roku liczba ludności wynosiła 104.470. Do końca 2014 roku liczba ta wzrosła do 109.409, tj. o 5,9 % w porównaniu do roku 1999, kiedy to powstały powiaty.

Wykres 2. Liczba ludności w powiecie pszczyńskim na przestrzeni lat.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL, GUS.

Tabela 1. Ludność w powiecie i gminach powiatu (stan na 31.XII.2014 r).

	Powierzchnia w km ²	Ludność (stan na 31.12.2014 r.)			
		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Na 1 km ²
POWIAT PSZCZYŃSKI	471	109409	53563	55846	232
GMINA MIEJSKO-WIEJSKA	175	51712	25005	26707	296
Pszczyna					
w tym miasto Pszczyna	22	26028	12397	13631	1157
GMINY WIEJSKIE					
Goczałkowice-Zdrój	47	6643	3205	3438	140
Kobiór	48	4898	2421	2477	102
Miedźna	50	16070	8074	7996	321
Pawłowice	76	18087	8952	9135	239
Suszec	75	11999	5906	6093	160

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL, GUS.

Analiza powyższych danych pokazuje, iż liczba ludności w powiecie systematycznie rośnie.⁶ Świadczy to bez wątpienia o tym, iż powiat postrzegany jest jako miejsce atrakcyjne do zamieszkania. Nie bez znaczenia jest również fakt, iż w roku 2014 liczba urodzeń żywych na danym obszarze wyniosła 1287 (tab.1,2), co pozwala oszacować współczynnik urodzeń na poziomie 11,8‰. Warto zauważyć, że w 2014 wskaźnik ten osiągnął wartości wyższe niż współczynnik urodzeń dla powiatu mikołowskiego (10,8‰), województwa śląskiego (9,3‰)

⁶ Dla porównania w powiatach ościennych liczba ludności: powiat mikołowski- 96.107 , powiat bieruńsko-lędziński – 58.815

i jednocześnie dla populacji Polski, gdzie wynosi 9,7‰. Oznacza to, że na terenie powiatu pszczyńskiego przychodzi na świat relatywnie dużo dzieci.⁷

Tabela 2. Ruch naturalny ludności (stan na 31.XII.2014)

	Urodzenia żywe na 100 ludności	Zgony	Przyrost naturalny
powiat pszczyński	11,8	7,8	3,9
powiat mikołowski	10,8	9,8	1,00
powiat bieruńsko-lędziński	12,1	8,00	4,1
Województwo Śląskie	9,3	10,4	-1,1
Polska	9,7	10,1	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL, GUS.

Powiat pszczyński ma dodatni przyrost naturalny wynoszący 425. Również w wybranych do porównania ościennych powiatach odnotowano dodatni przyrost naturalny, tj.: powiat mikołowski- 99, powiat bieruńsko-lędziński- 241. Jak widać w powiecie pszczyńskim przyrost ten jest najwyższy, odpowiada to przyrostowi naturalnemu 3,9‰ na 1000 mieszkańców, w przypadku gdy dla powiatu mikołowskiego wskaźnik ten wynosi 1, dla powiatu bieruńsko-lędzińskiego 4,1 natomiast dla województwa śląskiego wskaźnik ten wynosi -1,1 ‰ a dla Polski 0,00‰.

Tabela 3. Urodzenia i zgony w powiecie pszczyńskim (1999-2014)

URODZENIA I ZGONY				
	1999	2005	2010	2014
Urodzenia żywe	1125	1058	1375	1287
Zgony ogółem	737	728	837	862
Przyrost naturalny	388	330	538	425

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Pszczyńskim na lata 2016-2023- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

W 2014 roku zanotowano 862 zgony, tj. o 25 więcej niż w roku 2010 i o 125 więcej niż w roku 1999. Pomimo tendencji wzrostowej współczynnik zgonów wyrażający liczbę zgonów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w roku 2014 wyniósł w powiecie pszczyńskim 7,8 co jest niższą wartością niż wskaźnik obliczony dla populacji Polski (9,78). Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 1,49 i jest

⁷ Źródło: GUS

znacznie większy od średniej dla województwa (0,89) oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. Według ekspertów GUS do 2027 roku powiat pszczyński będzie charakteryzował się stale wzrastającym dodatnim ruchem naturalnym. Od 2028 roku tendencja będzie spadkowa i w 2050 roku osiągnie poziom -360 (urodzenia:905, zgony:1265).

Migracje w powiecie pszczyńskim

Również dodatnie saldo migracji przyczynia się do ciągłego wzrostu liczby mieszkańców powiatu pszczyńskiego, mikołowskiego i bieruńsko-lędzińskiego. W porównaniu do pozostałych powiatów w powiecie pszczyńskim odnotowano jednakże najniższe saldo migracji, bo tylko 5 osób, kiedy w tym samym czasie w powiecie mikołowskim liczba ta wynosiła aż 335 osób.

Tabela 4. Saldo migracji w 2014 roku.

	powiat mikołowski	powiat bieruńsko- lędziński	powiat pszczyński
Saldo migracji (wewnętrznych i zagranicznych)	335	73	5
Saldo migracji wewnętrznej i zagranicznej na pobyty stały na 1000 ludności	3,5	1,2	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL, GUS.

W 2014 roku zarejestrowano 1312 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 1255 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla powiatu pszczyńskiego 57. W tym samym roku 36 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 88 wymeldowań za granicę. Daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 52. W sumie saldo migracji wychodzi na plus i wynosi 5 osób.

Zdecydowanie lepiej w porównaniu z pozostałymi powiatami powiat wypada, jeżeli zestawimy średnią gęstość zaludnienia w 2014 roku w powiatach, i tak: powiat pszczyński 232 osoby/1 km², powiat bieruńsko-lędziński 372 osoby/1 km², powiat mikołowski 412 osoby/1 km². Porównując do 2004 roku, w powiecie pszczyńskim średnia gęstość wynosiła ok. 221 osób/1 km², co pokazuje, że w przeciągu 10 lat o 11 osób wzrosło

zagęszczenie na 1 km². Dla województwa śląskiego średnia gęstość wynosiła 373 osób/1km², natomiast w całym kraju gęstość wynosi 123 osoby/1km²

Według przewidywań ekspertów GUS liczba ludności w powiecie pszczyńskim będzie systematycznie rosła do 2026 roku, kiedy to osiągnie poziom 111.449 osób. Od roku następnego aż do 2050 roku liczba ta będzie malała, odpowiednio: 2030 rok– 111.289 osób, 2040 rok– 109.583 osób, 2050 rok– 106.652 osób.

3.2. Sfera społeczna

3.2.1. Szkolnictwo

W ramach realizacji zadań w sferze oświaty - zgodnie z ustawami - powiat pszczyński jest odpowiedzialny przede wszystkim za zakładanie i prowadzenie publicznych szkół podstawowych specjalnych i gimnazjów specjalnych, szkół ponadgimnazjalnych, w tym z oddziałami integracyjnymi, szkół sportowych, placówek oświatowo - wychowawczych, placówek kształcenia ustawicznego, kształcenia praktycznego, ośrodków dokształcania i doskonalenia zawodowego, placówek artystycznych (umożliwiających rozwijanie zainteresowań i uzdolnień artystycznych), poradni psychologiczno-pedagogicznej (udzielającej dzieciom, młodzieży, rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej) młodzieżowych ośrodków wychowawczych i ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawcze, specjalnych ośrodków dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki oraz placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania.⁸

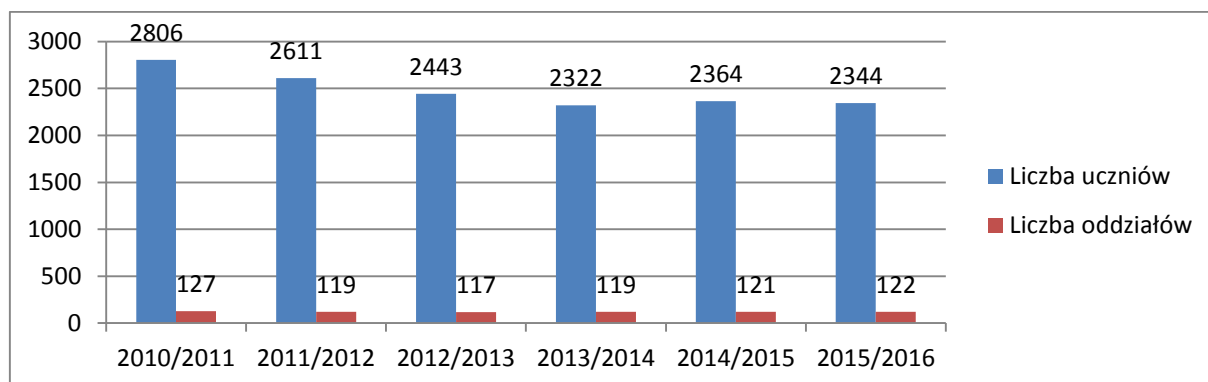
W 2015 roku powiat pszczyński był organem prowadzącym dla niżej wymienionych placówek oświatowych:

1. Powiatowego Zespołu Szkół nr 1 w Pszczynie;
2. Powiatowego Zespołu Szkół nr 2 w Pszczynie;

⁸ Źródło: Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 oraz z 2016 r. poz. 35, 64 i 195).

3. Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Pszczynie;
4. Zespołu Szkół nr 3 Specjalnych w Pszczynie;
5. Zespołu Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Woli;
6. Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Pszczynie,
7. Powiatowego Ogniska Pracy Pozaszkolnej w Pszczynie.

Wykres 1. Liczba uczniów i oddziałów w szkołach powiatu pszczyńskiego w latach 2010/2011 -2015/2016⁹

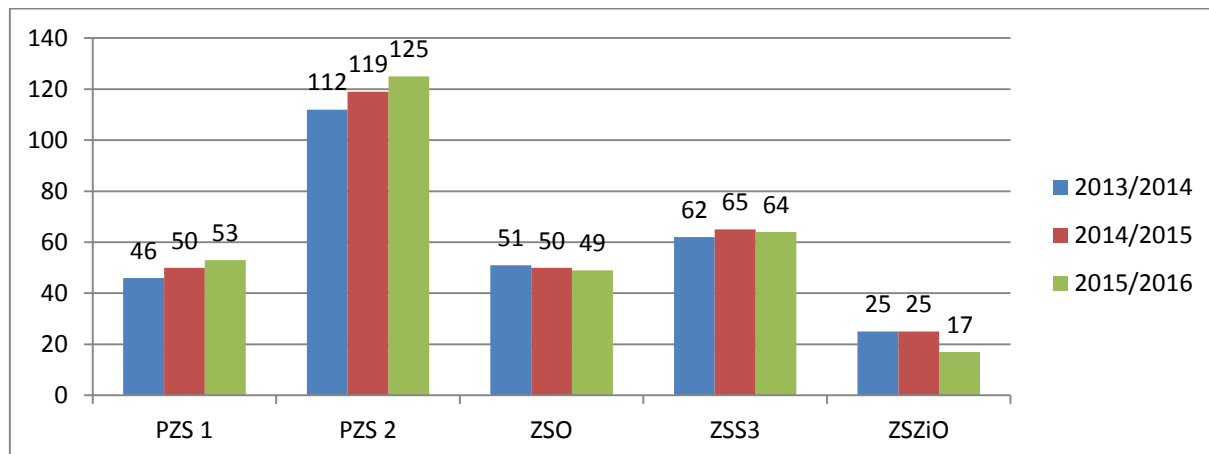
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SIO stan na 30.09.2015 r.

W roku 2015 w szkołach prowadzonych przez powiat pszczyński naukę pobierało łącznie 2344 uczniów. Ich liczba od roku 2010 do roku 2015 uległa zmniejszeniu o 16,47%. W ramach powiatowych zespołów szkół funkcjonowała szkoła podstawowa specjalna, do której uczęszczało 90 uczniów, gimnazjum specjalne dla młodzieży z łączną liczbą 51 uczniów, szkoła specjalna przysposabiająca do pracy- 33 uczniów, ponadto 4 zasadnicze szkoły zawodowe z 542 uczniami, w tym zasadnicza szkoła zawodowa specjalna z 16 uczniami, 3 technika, do których uczęszczała największa liczba uczniów 931, oraz 2 licea ogólnokształcące dla młodzieży – 596 uczniów. Oprócz szkół dla dzieci i młodzieży należy wymienić jeszcze gimnazjum dla dorosłych z 32 osobami pobierającymi naukę oraz 2 licea ogólnokształcące dla dorosłych z łączną liczbą 65 uczniów. W roku szkolnym 2015/2016 liczba nauczycieli wzrosła w porównaniu do roku szkolnego 2013/2014 o 12 osób i obecnie

⁹ Dotyczy powiatowego Zespołu Szkół nr 1 w Pszczynie, powiatowego Zespołu Szkół nr 2 w Pszczynie, Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Pszczynie, Zespołu Szkół nr 3 Specjalnych w Pszczynie, Zespołu szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Woli.

w placówkach zajęcia prowadzi 308 nauczycieli. Średnio na 1 nauczyciela przypada 7-8 uczniów.

Wykres 2. Liczba nauczycieli w szkołach powiatu pszczyńskiego w latach 2013-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Oświaty i Zdrowia, stan na 30.09.2015 r.

Z danych statystycznych przedstawionych w tabelce poniżej wynika, że największym zainteresowaniem cieszyły się technika dla młodzieży, do których uczęszczało 39,72% wszystkich uczniów. Następnie licea ogólnokształcące 25,43% oraz zasadnicze szkoły zawodowe 23,12%. Należy zauważyć, że placówki kształcenia zawodowego cieszyły się znacznie większym zainteresowaniem niż placówki ogólnokształcące.

Tabela 1. Liczba uczniów w szkołach prowadzonych przez powiat pszczyński wg stanu na dzień 30.09.2015 r.

Zespół szkół	Typ szkoły	Liczba uczniów			Zmiana (rok 2013/ 2014 = 100)
		2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	
Powiatowy Zespół Szkół nr 1, ul. Poniatowskiego 2, 42-200 Pszczyna	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1	409	458	449	109,78
	Technikum nr 1	102	94	91	89,22
	Gimnazjum dla dorosłych	41	40	32	78,05
Powiatowy Zespół Szkół nr 2,	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 2	44	58	54	122,73
	Technikum nr 3	735	778	826	112,38

ul. Szymanowskiego 12, 43-200 Pszczyna	IV Liceum Ogólnokształcące	159	152	129	81,13
Zespół Szkół Ogólnokształcących, ul. 3 Maja 10, 43- 200 Pszczyna	I Liceum Ogólnokształcące	436	451	467	107,11
	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	31	33	39	125,81
Zespół Szkół nr 3 Specjalnych, ul. Zamenhofs 5, 43-200 Pszczyna	Gimnazjum nr 7	58	63	51	87,93
	Szkoła Podstawowa nr 23	93	84	90	96,77
	Szkoła Przysposabiająca do Pracy	34	28	33	97,06
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 4	25	23	16	64,00
Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących, ul. Poprzeczna 1a, 43-225 Wola	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	38	42	23	60,53
	Technikum nr 2	56	36	14	25,00
	Szkoła Policealna	29	4	0	0,00
	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	32	20	26	81,25
Łącznie		2322	2364	2344	100,95

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SIO stan na 30.09.2015 r.

Jakość kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie powiatu pszczyńskiego przeanalizowano w oparciu o wyniki egzaminu maturalnego oraz egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie. Ponadto zestawiono je z wynikami wybranych powiatów województwa śląskiego (podregion tyski oraz powiaty sąsiadujące z powiatem pszczyńskim).

Analizując poziom wyników egzaminu maturalnego w roku 2015 na tle innych powiatów, należy przede wszystkim zwrócić uwagę, że uczniowie szkół ponadgimnazjalnych na terenie powiatu pszczyńskiego uzyskali najwyższy poziom zdawalności w wysokości 87,93% i jest wyższy od średniej wojewódzkiej o 5,24%, co świadczy o bardzo dobrym poziomie nauczania. Drugie miejsce zajęły Żory z wynikiem 83,80%, natomiast najniższy wynik zdawalności spośród badanych powiatów uzyskało Jastrzębie-Zdrój 79,48%.

Tabela 2. Zdawalność matury - ogółem po wszystkich sesjach egzaminacyjnych w wybranych powiatach województwa śląskiego w roku 2015

Powiat	Liczba zdających	Zdawalność
bieruńsko-lędziański	259	81,36 %
mikołowski	531	82,49 %
pszczyński	638	87,93 %
Tychy	877	82,44 %
Jastrzębie-Zdrój	726	79,48 %
Żory	537	83,80 %
Województwo Śląskie	30 018	82,69 %

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Jaworznie, www.oke.jaworzno.pl.

Natomiast, poddając analizie zdawalność egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe w roku 2015 na tle innych powiatów, należy zwrócić uwagę, że uczniowie technikum, technikum uzupełniającego, szkół policealnych oraz zasadniczych szkół zawodowych osiągnęli wyniki słabsze niż średnia zdawalność w regionie (województwie śląskim) o 5,89% oraz najniższy wynik spośród badanych powiatów, tj. 77,2%. Tym samym może być to sygnał do przeprowadzenia szczegółowej diagnozy szkolnictwa zawodowego i podjęcia działań w celu poprawy sytuacji i wyników zdawalności. Pomimo takiego wyniku na szczególne wyróżnienie zasługuje fakt, iż uczniowie potwierdzający kwalifikacje zawodowe z użytkowania urządzeń i systemów mechatronicznych oraz wykonywania usług fryzjerskich uzyskali 100% zdawalności. Jeśli chodzi o zdawalność egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie, najlepszą średnią uzyskali uczniowie na terenie Żor - 87,8%, czyli powyżej średniej wojewódzkiej, która kształtowała się na poziomie 83,09%

Tabela 3. Zdawalność egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie w wybranych powiatach województwa śląskiego w roku 2015¹⁰

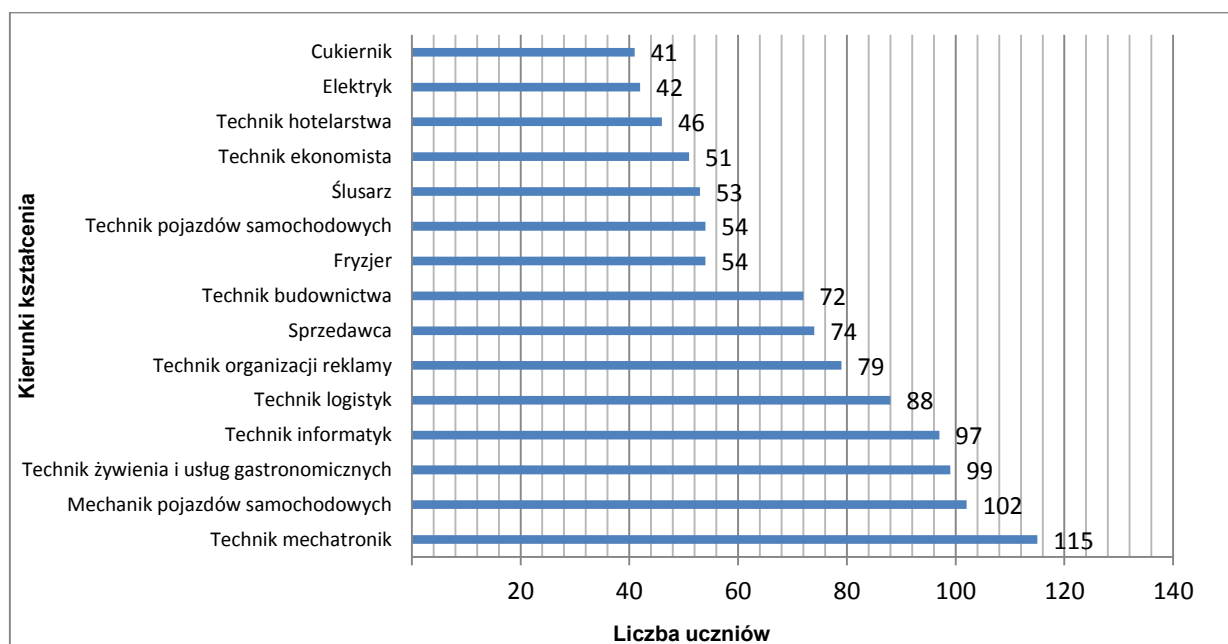
Powiat	Część pisemna		Część praktyczna	
	Liczba zdających	Zdawalność	Liczba zdających	Zdawalność
bieruńsko-Lędziański	407	83,8 %	402	94,5
mikołowski	401	78,8 %	417	89,4

¹⁰ Zestawienie obejmuje wyniki uczniów technikum, technikum uzupełniającego, szkoły policealnej oraz zasadniczej szkoły zawodowej.

pszczyński	429	77,2 %	361	84,2
Tychy	957	84,8 %	899	83,1
Jastrzębie-Zdrój	619	81,9 %	709	82,4
Żory	410	87,8 %	413	83,8
Województwo Śląskie	26 061	83,09 %	26 077	86,11

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Jaworzanie, www.oke.jaworzno.pl

Wykres 3. Popularność kierunków kształcenia zawodowego w szkołach ponadgminalnych prowadzonych przez powiat pszczyński w roku 2015 (ranking 15 najbardziej popularnych kierunków)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SIO stan na 30.09.2015 r.

Powiat pszczyński dysponuje dobrze rozwiniętą siecią placówek oświatowych. Jeśli chodzi o stan bazy oświatowej, to od kilku lat szkoły są sukcesywnie modernizowane oraz wyposażane w nowoczesny sprzęt i pomoce dydaktyczne. Szkoły wyposażone są w sale dydaktyczne, trzy w sale gimnastyczne, pracownie kształcenia zawodowego, kształcenia ustawicznego, biblioteki, boiska sportowe, siłownie, jedna placówka posiada basen. Najbardziej kosztowne są zakupy związane z wyposażeniem pracowni służących do praktycznej nauki zawodów. W związku z powyższym powiat pszczyński aktywnie ubiega się

o środki z funduszy unijnych. W ostatnich latach zrealizowano projekty unijne związane ze szkolnictwem zawodowym i ustawicznym o wartości ponad 6 mln zł. Pomimo poniesionych nakładów w dalszym ciągu infrastruktura kształcenia zawodowego wymaga inwestycji w celu dostosowania do wymogów stawianych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz do zapotrzebowania rynkowego na osoby o oczekiwanych przez pracodawców kwalifikacjach i umiejętnościach.

3.2.2. Opieka zdrowotna

W powiecie pszczyńskim w ramach kontraktu ze Śląskim Oddziałem Wojewódzkim NFZ w Katowicach 33 świadczeniodawców zapewnia podstawową opiekę zdrowotną oraz ok. 36 świadczeniodawców zapewnia ambulatoryjną opiekę specjalistyczną. Między 18:00 a 8:00 rano dnia następnego (całodobowo w dni ustawowo wolne od pracy) pacjent może skorzystać z opieki lekarskiej i pielęgniarskiej w ramach nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej. Na terenie powiatu funkcjonują 23 apteki i 11 punktów aptecznych. Najwięcej w gminie Pszczyna - 11 aptek i 6 punktów aptecznych, najmniej, bo tylko jedna apteka, w Kobiórze.

Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym, w tym między innymi w zakresie promocji i ochrony zdrowia. Na terenie powiatu pszczyńskiego świadczenia zdrowotne dla mieszkańców zapewniają publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz indywidualne praktyki lekarskie.

Zabezpieczenie świadczeń zdrowotnych w ramach kontraktów ze Śl. OW NFZ zapewniają: Centrum Dializa Sp. z o. o. Szpital w Pszczynie.

Obecnie szpital posiada 186 łóżek szpitalnych (34 mniej niż w roku 2014) na następujących oddziałach¹¹:

- neurologia i oddział udarowy,
- geriatra,
- ginekologiczno-położniczy,

¹¹ Źródło: Wydział Oświaty i Zdrowia. Starostwo powiatowe w Pszczynie

- neonatologia,
- anestezjologii i intensywnej terapii,
- chorób wewnętrznych,
- kardiologiczny inwazyjnej,
- ortopedii i traumatologii ruchu,
- chirurgii ogólnej,
- Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy

W szpitalu prowadzone są także poradnie specjalistyczne:

- urazowo-ortopedyczna,
- chirurgiczna,
- preluksacyjna,
- neurologiczna,
- endokrynologiczna,
- gastrologiczna,
- ginekologiczna,
- neonatologiczna,
- urologiczna,
- hematologiczna.

Na terenie szpitala działa Zakład Rehabilitacji oraz Zakład Diagnostyki Obrazowej.

W latach 2011-2015 ważnymi wydarzeniami były:

- Akcja bezpłatnych badań NEFROTEST.
- Akcja bezpłatnych badań pod kątem chorób serca.
- Kampania na rzecz walki z rakiem jelita grubego.
- Program wczesnego wykrywania raka jajnika.
- Bezpłatne badania krwi pod kątem schorzeń nerek.
- Seminarium dot. postępowania na wypadek epidemii Eboli.
- Dzień Zdrowia i Nowych Technologii.
- Badania przesiewowe kręgosłupa lędźwiowego i szyjki kości udowej pod kątem osteoporozy.
- Kardiotest zrealizowany wspólnie z fundacją.

3.2.3. Opieka społeczna

Organizacja pomocy społecznej w powiecie pszczyńskim

Pomoc społeczna – obok ubezpieczeń społecznych oraz zaopatrzenia społecznego – stanowi ważny filar systemu zabezpieczenia społecznego. W myśl przepisów ustawy o pomocy społecznej z 2004 roku pomoc społeczna stanowi instytucję polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwianie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, które mają na celu realizowanie zadań na szczeblu gmin i powiatów są ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie. Ośrodki pomocy społecznej realizują zadania gminy związane m. in. z przyznawaniem pomocy rzeczowej i finansowej rodzinom, zapewnieniem schronienia, miejsc w ośrodkach wsparcia, świadczeniem usług opiekuńczych. Natomiast powiatowe centra pomocy rodzinie realizują zadania powiatu związane z umieszczaniem osób w domach pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym, prowadzeniem poradnictwa specjalistycznego, udzielaniem pomocy w procesie usamodzielnienia, rehabilitacją społeczną osób niepełnosprawnych oraz pomocą cudzoziemcom, którzy uzyskali w RP status uchodźcy. W każdej gminie powiatu pszczyńskiego funkcjonuje ośrodek pomocy społecznej.

Z dniem 1 stycznia 2012 roku weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w której ustawodawca określa zarówno zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych jak i zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej, traktując je jako dopełniające się i wzajemnie powiązane. Szeroko rozumianą profilaktykę, czyli pomoc rodzinie w opiece i wychowaniu dziecka oraz pracę z rodziną przydzielono gminie, natomiast do zadań powiatu należy organizacja pieczy zastępczej. Jednostką, która tworzy, zapewnia rozwój i koordynuje system pieczy zastępczej w powiecie pszczyńskim jest Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Do zadań Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej należy

m.in. przygotowanie kandydatów do roli rodzica zastępczego. Dużym problemem w powiecie jest mała liczba rodzin zastępczych, która dodatkowo w latach 2012-2014 zmalała z 116 do 107, wzrosła jednocześnie liczba dzieci ogółem wychowujących się w rodzinnej pieczy zastępczej z 166 w 2012r., 173 w 2013r. do 174 w 2014r. Rodziny zastępcze otrzymują wsparcie finansowe. Ich finansowaniem zajmuje się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pszczynie.

Na terenie powiatu pszczyńskiego funkcjonuje jedna całodobowa placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego Centrum Wsparcia Dziecka i Rodziny „Przystań”, w skład której wchodzi 2 domy po 14 miejsc każdy. W przypadku braku miejsca w placówce powiat za pośrednictwem PCPR zwraca się do innego powiatu z wnioskiem o skierowanie i umieszczenie dziecka.

Zakres pomocy społecznej udzielanej w powiecie pszczyńskim

Wymiar wsparcia udzielanego przez ośrodki pomocy społecznej może być wyrażony liczbą ich beneficjentów. Dane zawarte w tabeli nr. 1 pokazują liczbę gospodarstw oraz osób objętych środowiskową pomocą społeczną w powiecie pszczyńskim w latach 2012-2014. Łączna liczba gospodarstw domowych, które w roku 2014 objęte były środowiskową pomocą społeczną, wyniosła 1.715, o 143 mniej niż w roku poprzednim.

Największy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w roku 2014 odnotowano w Goczałkowicach – Zdroju 5,9%. Zbliżony odsetek beneficjentów zauważyć można w gminie Pszczyna 5,8%. Niższe wskaźniki odnotowano w gminach Suszec (4,2%) i Miedźna (4%). Najniższe wskaźniki są w gminach Kobiór (2,9%) i Pawłowice (1,3%).

Tabela 1. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w powiecie pszczyńskim w latach 2012-2014.

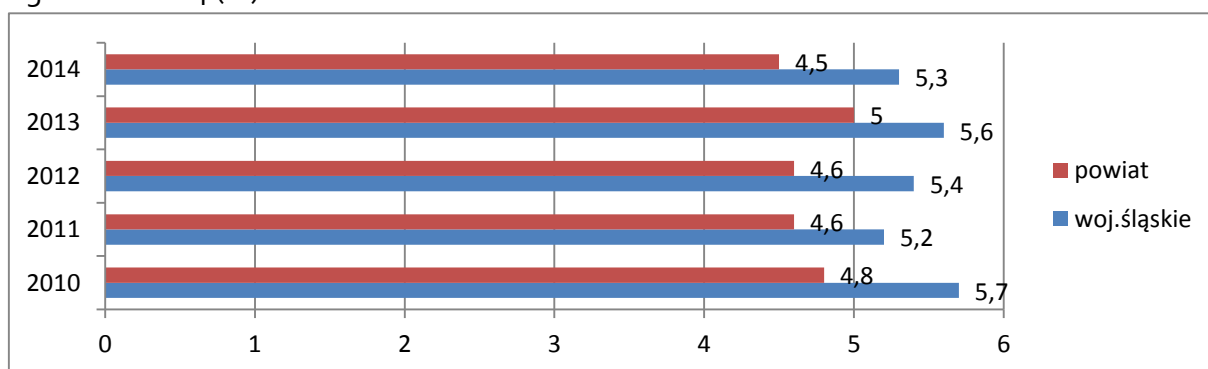

	Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej			Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej			Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w ogóle ludności (%)		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
powiat pszczyński	1721	1858	1715	5005	5419	4918	4,6	5,0	4,5

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Pszczyńskim na lata 2016-2023. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pszczynie

13,8% wydatków budżetu powiatu pszczyńskiego w roku 2014 stanowiły wydatki przeznaczone na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej. Na terenie powiatu liczba gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną w 2014 roku wyniosła 1.715 (4.918 osób). 4,5% ogólnej liczby mieszkańców powiatu korzysta z różnych form wsparcia z zakresu polityki społecznej. Porównując w całym województwie śląskim, pomocą społeczną objętych jest 5,3%¹² społeczeństwa.

Wykres 1. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w 2014 (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL, GUS

Najczęstszą przyczyną przyznawania świadczeń z pomocy społecznej powiecie pszczyńskim jest ubóstwo. W roku 2014z powodu ubóstwa objętych pomocą społeczną zostało 1.021 rodzin (2.661 osób), jednak aby rodzina mogła otrzymać wsparcie poza ubóstwem, musi współwystępować inny problem utrudniający rodzinie samodzielne funkcjonowanie. W znaczącej liczbie rodzin korzystających ze wsparcia ośrodków pomocy społecznej

¹² Źródło: GUS

w powiecie pszczyńskim oprócz ubóstwa występowało bezrobocie. W roku 2014 z tego powodu udzielono pomocy 942 rodzinom (2.661 osób). Kolejną pod względem częstości występowania przyczyną udzielania rodzinom pomocy na terenie powiatu pszczyńskiego jest długotrwała lub ciężka choroba. Działające na terenie powiatu ośrodki pomocy społecznej przyznały pomoc z tego powodu w 2014 roku 641 rodzinom (1.668 osób). Na podstawie danych można także wnioskować o dużej dotkliwości problemu niepełnosprawności, która coraz częściej staje się przyczyną przyznania pomocy mieszkańcom gmin powiatu pszczyńskiego. W roku 2014 pomoc taką przyznano łącznie 541 rodzinom (1.245 osób).

W tabeli nr 2 zawarto zbiorcze zestawienie o udzielonej pomocy społecznej wg powodów przyznania w 2014 roku.

Tabela 2. Liczba rodzin/osób objętych pomocą społeczną w powiecie pszczyńskim w 2014 roku

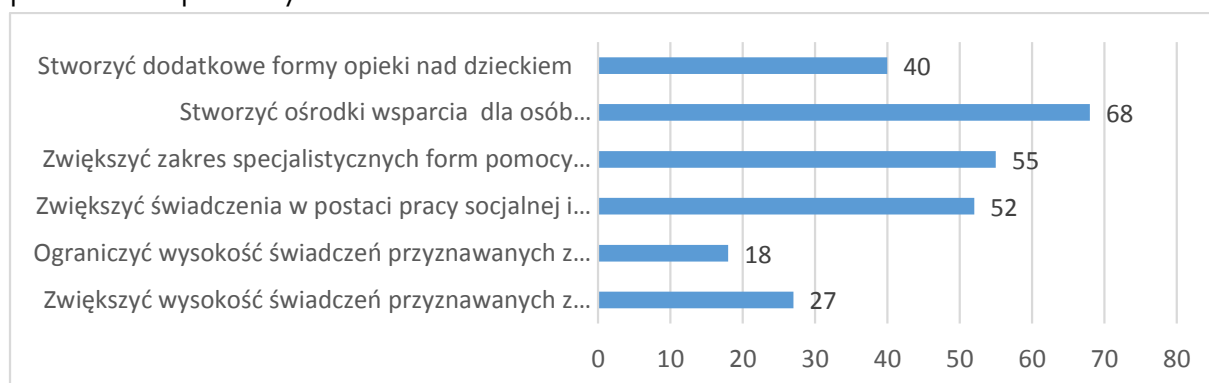
		rodzina	Osoby
Ubóstwo		1021	2661
Sieroctwo		2	6
Bezdomność		93	109
Potrzeba ochrony macierzyństwa		315	1523
W tym:	Wielodzietność	180	1022
Bezrobocie		942	2661
Niepełnosprawność		541	1245
Długotrwała lub ciężka choroba		641	1492
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego		475	1668
W tym:	Rodziny niepełne	278	914
	Rodziny wielodzietne	96	564
Przemoc w rodzinie		59	275
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi		0	0
Alkoholizm		131	281
Narkomania		13	18
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego		36	58
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą		1	7
Zdarzenie losowe		9	28
Sytuacja kryzysowa		18	59
Klęska żywiołowa lub ekologiczna		1	1

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie Pszczyńskim na lata 2016-2023. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pszczynie.

W październiku 2015r. wśród mieszkańców powiatu Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pszczynie przeprowadziło ankietę¹³, gdzie grupę badawczą stanowiło 116 mieszkańców. Wyniki ankiety przeprowadzonej przez powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pszczynie pokazują, iż 3 główne problemy rodzin w powiecie pszczyńskim to: bezrobocie (50%), brak komunikacji lokalnej (45%) oraz ubóstwo (42%). W dalszej kolejności wskazane zostały: nieporadność życiowa (41%), alkoholizm/narkomania (35%), niepełnosprawność członków rodziny i długotrwała choroba (34%). Bezdomność nie jest postrzegana jako dominujący wśród mieszkańców powiatu problem.

Zdaniem ankietowanych, samorząd lokalny w celu przezwyciężenia problemów społecznych powinien przede wszystkim stworzyć ośrodki wsparcia dla osób potrzebujących (68%), zwiększyć zakres specjalistycznych form pomocy (poradnictwo psychologiczne, rodzinne, interwencja kryzysowa)(55%), zwiększyć świadczenia w postaci pracy socjalnej i asystentury rodzinnej (52%) lub stworzyć dodatkowe formy opieki nad dzieckiem(40%). Zdania na temat zmian wysokości świadczeń przyznawanych z pomocy społecznej są podzielone. Prawie jedna trzecia (27%), respondentów dostrzega rozwiązanie problemów w podwyższeniu świadczeń, 18% ankietowanych uważa przeciwnie, że obniżenie wysokości świadczeń przyczyniłoby się do poprawy sytuacji.

Wykres 2. Jakie działania powinien podjąć samorząd lokalny w celu przezwyciężenia problemów społecznych ?

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Pszczyńskim na lata 2016-2023. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pszczynie

¹³ Szczegółowe wyniki ankiet znajdują się w: „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Pszczyńskim na lata 2016-2023”

Zgodnie z wydatkami, jakie zostały poniesione przez gminy powiatu w latach 2012-2014 na świadczenia rodzinne, zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych jak również zasiłki pielęgnacyjne, wynika, że koszty związane z finansowaniem wszystkich świadczeń rodzinnych w roku 2014 zmalały w porównaniu z rokiem 2012 o 956 tysięcy zł, co należy wiązać ze spadkiem liczby rodzin pobierających świadczenia. Zmniejszenie kwoty świadczeń rodzinnych w perspektywie czasowej dotyczy wszystkich sześciu gmin powiatu.

Na przestrzeni lat 2012-2014 w powiecie pszczyńskim znacząco spadły również wydatki związane z wypłatą zasiłków rodzinnych oraz dodatków do nich, różnica wynosi 720 tysięcy zł. Widoczny natomiast jest wzrost wydatków związanych z finansowaniem, w analizowanym okresie, zasiłków pielęgnacyjnych.

Programy i projekty realizowane przez powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pszczynie od stycznia 2010¹⁴

- **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie: 7.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, Poddziałanie: 7.1.2. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie.

Okres realizacji: 2011 – 2015.

Całkowita wartość: 1.295.877,34 zł.

Projekt pod nazwą : „MARZYSZ, PLANUJESZ, DZIAŁASZ – Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w powiecie pszczyńskim” - projekt systemowy. Projekt skierowany do osób niepełnosprawnych oraz osób usamodzielnianych z zastępczych form opieki zagrożonych wykluczeniem społecznym.

- **Aktywny Samorząd-Program pilotażowy PFRON**

Okres realizacji: 12.09.2012 – 21.12.2015.

Całkowita wartość: 569.433,26 zł.

Główny celem projektu: wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

¹⁴ Źródło: j.w

- **„Wspieranie i szkolenie rodzin zastępczych oraz stworzenie zawodowych i niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych”**

Konkurs ofert Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w Warszawie na finansowe wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w 2011r.

Okres realizacji: 23.07.2011 r. – 31.12.2011 r.

Całkowita wartość: 17.478,22 zł.

Główny cel projektu: Prowadzenie działań na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego poprzez sfinansowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze i szkoleń rozszerzających wiedzę i umiejętności funkcjonujących rodzin zastępczych.

- **„Szansa na samodzielność”**

Konkurs ofert Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w Warszawie na finansowe wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w 2011r.

Okres realizacji: 01.07.2011 r. – 31.12.2011 r.

Całkowita wartość: 15.493,87 zł.

Główny cel projektu: Organizowanie pomocy w procesie usamodzielnienia się wychowanków opuszczających rodziny zastępcze poprzez udzielenie im wsparcia finansowego w celu zapewnienia odpowiedniego standardu życia. Pomoc ta była przeznaczona na zakup niezbędnego wyposażenia czy urządzenia mieszkania – stosownie do potrzeb wychowanków.

- **Wzmocnienie rozwoju lokalnych systemów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie PCPR**

1. Wsparcie dla mieszkańców powiatu pszczyńskiego w zakresie interwencji kryzysowej przeciwdziałania przemocy i profilaktyki uzależnień (zadanie realizowane w ramach konkursu ogłoszonego przez Zarząd Województwa Śląskiego).

Okres realizacji: lipiec - grudzień 2012 r.

Całkowita wartość: 9.600 zł.

2. Wsparcie PCPR w Pszczynie w zakresie świadczonej pomocy mieszkańcom powiatu pszczyńskiego w zakresie interwencji kryzysowej, przeciwdziałania przemocy i profilaktyki uzależnień (zadanie realizowane w ramach konkursu ogłoszonego przez Zarząd Województwa Śląskiego).

Okres realizacji: lipiec - grudzień 2012 r.

Całkowita wartość: 14.550 zł.

3. Rozszerzenie oferty Interwencji Kryzysowej -powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pszczynie (zadanie realizowane w ramach konkursu ogłoszonego przez Zarząd Województwa Śląskiego).

Okres realizacji: wrzesień-grudzień 2013 r.

Całkowita wartość: 27.390 zł.

4. Razem przeciw przemocy w rodzinie (zadanie realizowane w ramach konkursu ogłoszonego przez Zarząd Województwa Śląskiego).

Okres realizacji: lipiec - grudzień 2014 r.

Całkowita wartość: 11.105 zł.

5. Stop Przemocy w powiecie pszczyńskim (zadanie realizowane w ramach konkursu ogłoszonego przez Zarząd Województwa Śląskiego).

Okres realizacji: lipiec - grudzień 2015 r.

Całkowita wartość: 6.800 zł.

- **Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego, Priorytet IX Włączenie społeczne, Działanie 9.1. Aktywna integracja, Poddziałanie 9.1.6. Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym**

Projekt pod nazwą „DROGA DO ZMIANY - WSPARCIE OSÓB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM”.

Okres realizacji: 01.01.2016- 31.12.2017r.

Wartość całkowita projektu- 1 840 004,99 zł.

Główny cel projektu: wzrost lub poprawa kompetencji społecznych i zawodowych uczestników.

3.2.4. Aktywność sportowa i kulturalna

Powiat pszczyński to przestrzeń aktywności, zarówno sportowej jak i kulturalnej. Miłośnicy sportu znajdą wiele miejsc, gdzie będą mogli spędzić swój wolny czas. Do dyspozycji mieszkańców i turystów pozostają ośrodki sportowe, hale sportowe, baseny, lodowiska i ścianki wspinaczkowe oraz kompleksy boisk ze sztuczną nawierzchnią. Na terenie powiatu znajduje się kilka miejsc, gdzie można w sposób aktywny spędzić swój wolny czas. W gminie

Pszczyna działa Ośrodek Sportów Wodnych, zaś w gminie Goczałkowice Wake Park. Tam swoich sił spróbować można w dziedzinach takich, jak: żeglarstwo, windsurfing, wakeboarding czy kitesurfing. W powiecie pszczyńskim znajdują się liczne ośrodki rekreacji konnej, skate parki, pole golfowe, korty tenisowe oraz strzelnica.

Wśród dostępnej infrastruktury sportowej będącej w administrowaniu przez powiat pszczyński jest Powiatowy Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz baza sportowa znajdująca się w placówkach prowadzonych przez powiat.

Powiatowy Ośrodek Sportu i Rekreacji to jednostka budżetowa powiatu mająca w swoim posiadaniu halę sportową, boisko „Orlik”, boiska plażowe oraz siłownię zewnętrzną.

Do zadań jednostki należą przede wszystkim:

1. Upowszechnianie i rozwój kultury fizycznej wśród mieszkańców powiatu poprzez organizowanie różnego rodzaju zajęć rekreacji ruchowej, szkółek, obozów dla wszystkich grup wiekowych.
2. Organizowanie zawodów i imprez sportowo- rekreacyjnych.
3. Współdziałanie w rozwoju kultury fizycznej w placówkach oświatowych, stowarzyszeniach, klubach sportowych.

W 2015 roku placówka ta zrealizowała wiele wydarzeń sportowych o zasięgu gminnym, powiatowym czy wojewódzkim. W 2015 roku z obiektów powiatowego Ośrodka Sportu i Rekreacji skorzystało niespełna 90 000 osób, w tym:

- antresola: 9 334 osób,
- hala: 45 937 osób,
- orlik boisko piłkarskie: 28 826 osób,
- orlik boisko wielofunkcyjne: 2 233 osób,
- boiska plażowe: 1576.

We wszystkich imprezach organizowanych lub współorganizowanych przez Ośrodek wzięło udział 11713 osób.

Wśród dostępnej infrastruktury sportowej działającej przy jednostkach oświatowych należących pod powiat można wymienić: sale gimnastyczne, boiska szkolne i krytą pływalnię znajdującą się PZS nr 2 w Pszczynie.

W powiecie pszczyńskim prężnie rozwija się aktywność sportowa, prowadzona przez 102 organizacje sportowe mające na celu rozwój i propagowanie aktywnego stylu życia we wszystkich grupach wiekowych.¹⁵

Dbałość o dziedzictwo kulturowe regionu jest jednym z zadań realizowanych przez samorządy i podlegające im instytucje oraz przez stowarzyszenia, parafie i koła gospodyń wiejskich. Sprawują one pieczę nad działalnością zespołów folklorystycznych, patronują i organizują różnorodne imprezy. W każdej z gmin stało się już tradycją organizowanie corocznych dni gmin czy dożynek. Lokalne ośrodki kultury w swojej ofercie mają wiele propozycji kulturalno- rozrywkowych takich, jak : koncerty, wystawy, przedstawienia czy warsztaty.

Jednostką organizacyjną powiatu w zakresie kultury jest Powiatowe Ognisko Pracy Pozaszkolnej.

Do zadań placówki należy:¹⁶

1. organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży;
2. kształtowanie i rozwijanie uzdolnień dzieci i młodzieży;
3. pogłębianie ich wiedzy i pomoc w zdobywaniu przez nie umiejętności;
4. kształtowanie zdrowego stylu życia i inspirowanie harmonijnego rozwoju;
5. kontakt ze środowiskiem lokalnym i regionalnym w celu wytworzenia bliskich więzi i zrozumienia różnorodnych przynależności człowieka;
6. rozwijanie tożsamości europejskiej budowanej na gruncie miłości do małej i wielkiej ojczyzny;
7. wdrażanie do czynnego uczestnictwa w kulturze;
8. organizacja różnego rodzaju imprez kulturalno-oświatowych, szkoleń, konferencji;
9. współpraca z państwową administracją samorządową, wszystkimi placówkami i instytucjami wspomagającymi działania POPP.

Jednym z kluczowych problemów POPP jest brak infrastruktury lokalowej, która umożliwiłaby uczestnikom zajęć nowoczesne warunki uczestnictwa w zajęciach kulturalnych. W chwili obecnej siedziba jednostki znajduje się w budynku I Liceum Ogólnokształcącego im.

¹⁵ Wykaz klubów Sportowych działających na terenie powiatu Pszczyńskiego (źródło:

<http://www.bip.powiat.pszczyna.pl>

¹⁶ Statut powiatowego Ogniska Pracy Pozaszkolnej w Pszczynie

Bolesława Chrobrego w Pszczynie, a większość zajęć czy warsztatów odbywa się w placówkach oświatowych na terenie całego powiatu.

Wśród wielu instytucji kulturalnych w powiecie duże znaczenie odgrywają prężnie działające biblioteki. W powiecie pszczyńskim działa Miejsko - Powiatowa Biblioteka Publiczna z siedzibą w Pszczynie oraz 14 filiami w gminie Pszczyna, filia Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej oraz biblioteki gminne w pozostałych gminach powiatu.

Tabela 3. Zestawienie bibliotek publicznych na terenie powiatu.

	Biblioteki	Czytelnicy	Liczba ludności na 1 bibliotekę
powiat pszczyński	32	18872	3419
Pszczyna	15	8729	3447
Goczałkowice- Zdrój	1	889	6643
Kobiór	1	635	4898
Miedźna	4	2292	4018
Pawłowice	6	3856	3015
Suszec	5	2471	2400

Źródło: <http://stat.gov.pl/>, Dane za rok 2014

W powiecie pszczyńskim istnieje wiele organizacji pozarządowych i instytucji kultury, które aktywnie włączają się w życie społeczne, realizując wiele bardzo ciekawych pomysłów na terenie powiatu. Idealnym przykładem jest tutaj działalność stowarzyszeń m.in.: *Towarzystwa Miłośników Ziemi Pszczyńskiej* organizującego corocznie Spotkań pod Brzymem, *Stowarzyszenia Artystycznego „Plessart”* organizującego Festiwal Ceramiki, *Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska”*, które wspiera lokalnych twórców oraz ciekawe osobowości z terenu powiatu, zachęcając do kreatywnego działania, *Kurkowego Bractwa Strzeleckiego*, które kultywuje tradycje związane z kształtowaniem i rozwijaniem postaw obywatelskich oraz aktywnie uczestniczy w organizacji imprez kulturalnych i patriotycznych.

Działania kulturalne również realizowane są przez Wydział Promocji Powiatu i Integracji Europejskiej Starostwa Powiatowego w Pszczynie, który poza współpracą z innymi instytucjami w zakresie organizacji wydarzeń kulturalnych na terenie powiatu realizuje wiele cyklicznych imprez, którymi są: Żubrowisko – Przegląd Amatorskich Zespołów

Młodzieżowych, Powitanie Lata, Złote Laury Przewodniczącej Rady i Starosty Pszczyńskiego- wyróżnienia dla przedsiębiorców, Dzień Dziecka z Mundurem i imprezy patriotyczne.

3.2.5. Organizacje pozarządowe

W powiecie pszczyńskim od wielu lat można zauważyć szeroko rozwijającą się działalność organizacji pozarządowych w zakresie kultury, sportu, turystyki, edukacji czy promocji zdrowia. Dzięki wielu przedsięwzięciom, jakie realizują organizacje pozarządowe, mieszkańcy powiatu pszczyńskiego mogą korzystać z szerokiej oferty różnego rodzaju wsparcia.

Na terenie powiatu zarejestrowanych jest 320 organizacji pozarządowych, w tym¹⁷:

- 191 stowarzyszeń, zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym,
- 23 fundacje,
- 31 stowarzyszeń zwykłych,
- 31 klubów sportowych, ujętych w ewidencji prowadzonej przez Starostę pszczyńskiego, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej,
- 44 uczniowskie kluby sportowe.

Wśród organizacji współpracujących w ostatnich latach z powiatem pszczyńskim można m.in. wymienić :

1. Miejski Klub Sportowy Iskra.
2. Międzyszkolny Uczniowski Klub Koszykarski Pszczyna.
3. Oddział PTTK Ziemi Pszczyńskiej.
4. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Koło w Pszczynie.
5. Pszczyński Ludowy Klub Jeździecki Plessówka.
6. Pszczyński Ludowy Klub Sportowy.
7. Pszczyńskie Stowarzyszenie Szachowe.
8. Pszczyńskie Stowarzyszenie Trzeźwościowe "Plessowiacy".

¹⁷Źródło: Rejestr organizacji pozarządowych <http://www.bip.powiat.pszczyna.pl>

9. Stowarzyszenie Artystyczne PLESSART.
10. Stowarzyszenie Kobiórska Inicjatywa Kulturalna.
11. Ludowy Klub Sportowy Brzeźce.
12. Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Wadami Słuchu i z Wadami Wymowy.
13. Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Uczniom z Upośledzeniem Umysłowym przy Zespole Szkół nr 3 Specjalnych w Pszczynie "Razem".
14. Stowarzyszenie Nasz Czarków.
15. Stowarzyszenie Pszczyński Uniwersytet Trzeciego Wieku.
16. Uczniowski Klub Sportowo-Turystyczny "Diablak".
17. Uczniowski Klub Sportowy "Centrum" Pszczyna.
18. Uczniowski Ludowy Klub Sportowy PLESBAD Pszczyna.
19. Uczniowski Ludowy Klub Tenisa Stołowego.
20. Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy Goczałkowice-Zdrój.
21. Związek Górnośląski Koło Suszec.
22. Klub Sportowy „Warszowice”.
23. Pszczyński Ludowy Klub Sportowy.
24. Stowarzyszenie Charytatywne "Pomoc Rodzinie i Uzależnionym".
25. Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy Ruły United.
26. Stowarzyszenie Chór Mieszany „Lutnia” Pszczyna.
27. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Pszczynie.

Podjmując ważne społecznie zadania, organizacje przyczyniają się do rozwoju demokracji i kształtowania postaw obywatelskich. Poprzez realizowanie w 2015 roku własnych inicjatyw, jak również wspieranie i konsultowanie przedsięwzięć władz powiatu, podmioty podobnie jak w latach poprzednich w istotny sposób wzbogaciły możliwości działania samorządu na rzecz mieszkańców.

Współpraca pomiędzy powiatem a podmiotami w sferze realizacji zadań publicznych odbywa się w szczególności w formach:

1. zlecania podmiotom realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie,
2. realizacji wspólnych projektów i inicjatyw na rzecz społeczności lokalnej,
3. wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności, poprzez:

- publikowanie na stronach internetowych powiatu ważnych dla podmiotów informacji,
- gromadzenie informacji o planowanych lub realizowanych przez podmioty zadaniach sfery publicznej,
- 4. konsultowania z podmiotami projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych podmiotów.

Powiat pszczyński w 2015 roku współpracował z podmiotami w sferze zadań publicznych, które określone zostały w art. 4 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

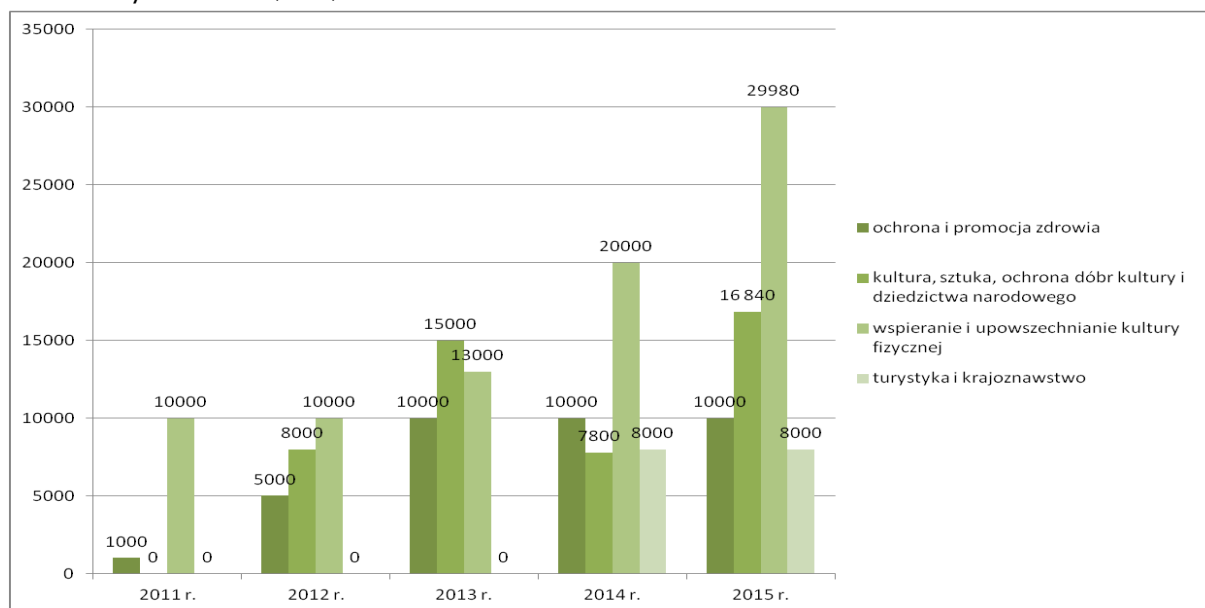
W programie na 2015 r. zostały wskazane priorytetowe zadania w następujących obszarach:

1. ochrona i promocja zdrowia,
2. kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
3. wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej,
4. turystyka i krajoznawstwo.

Zgodnie z ustawą podmioty miały do wyboru jeden ze wskazanych poniżej sposobów ubiegania się o dotację:

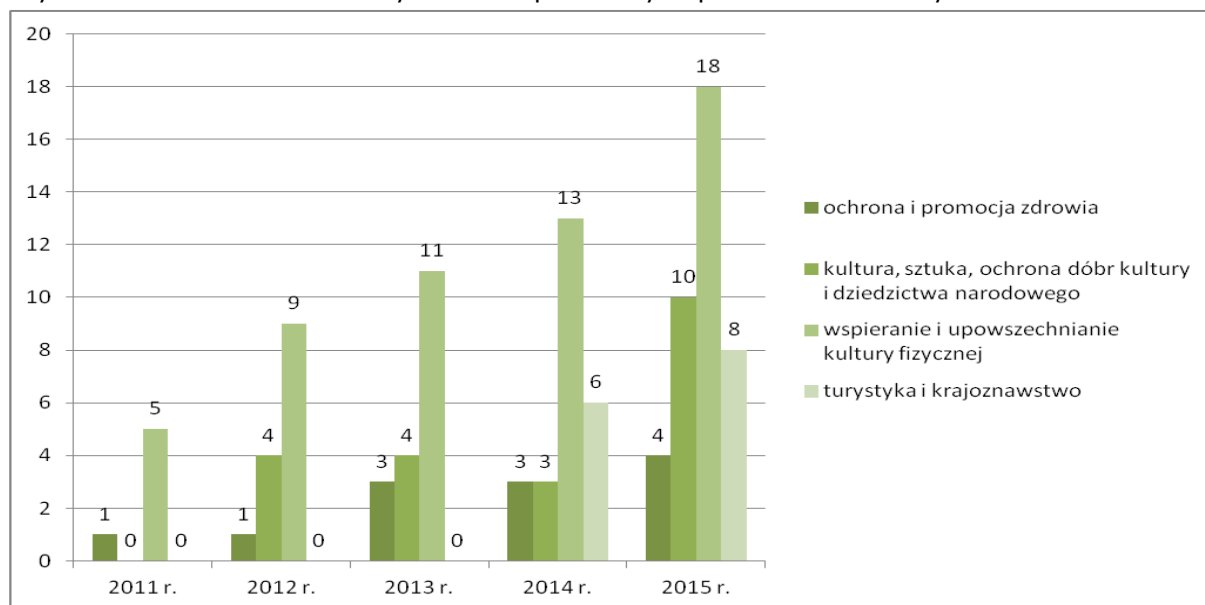
1. w trybie konkursowym,
2. w trybie pozakonkursowym:
 - a. w trybie art. 12 ustawy - poprzez złożenie oferty z własnej inicjatywy podmiotu, która w przypadku uznania celowości skutkuje ogłoszeniem konkursu,
 - b. w trybie tzw. „małego grantu”, o którym mowa w art. 19a ustawy - dla zadań trwających nie dłużej niż 90 dni, z dofinansowaniem nie przekraczającym kwoty 10.000 zł na projekt

Wykres 1. Wysokość środków przeznaczona na współpracę z organizacjami pozarządowymi w minionych latach (w zł)

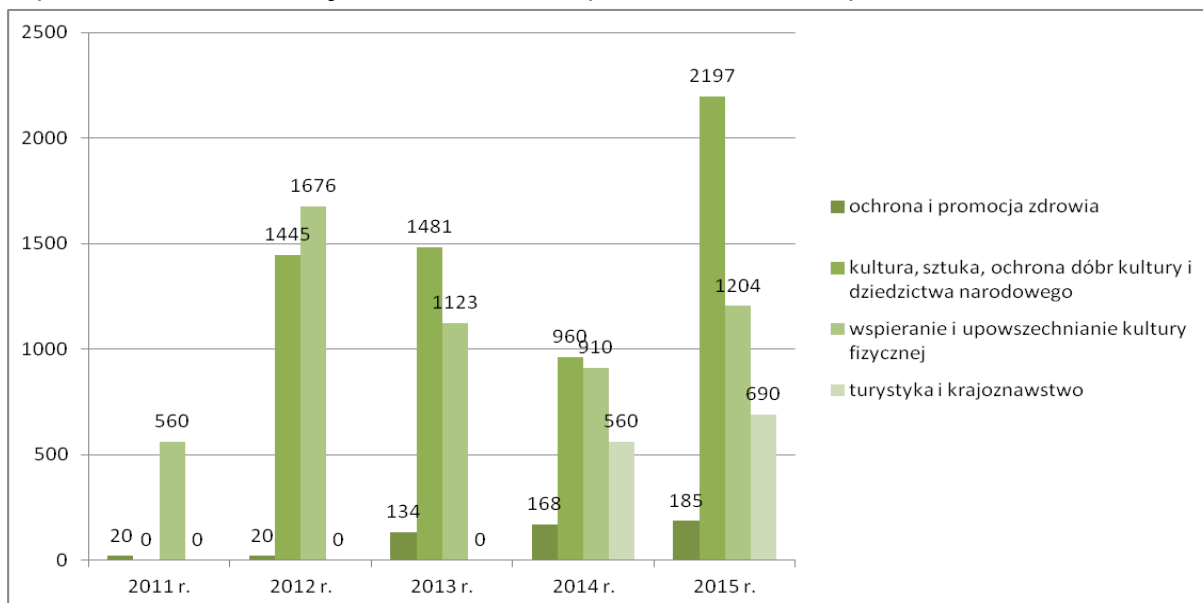
Źródło: Sprawozdanie z Programu Współpracy powiatu Pszczyńskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2015- opracowanie Wydział Promocji Powiatu i Integracji Europejskiej

Wykres 2. Liczba zrealizowanych zadań publicznych powiatu w minionych latach

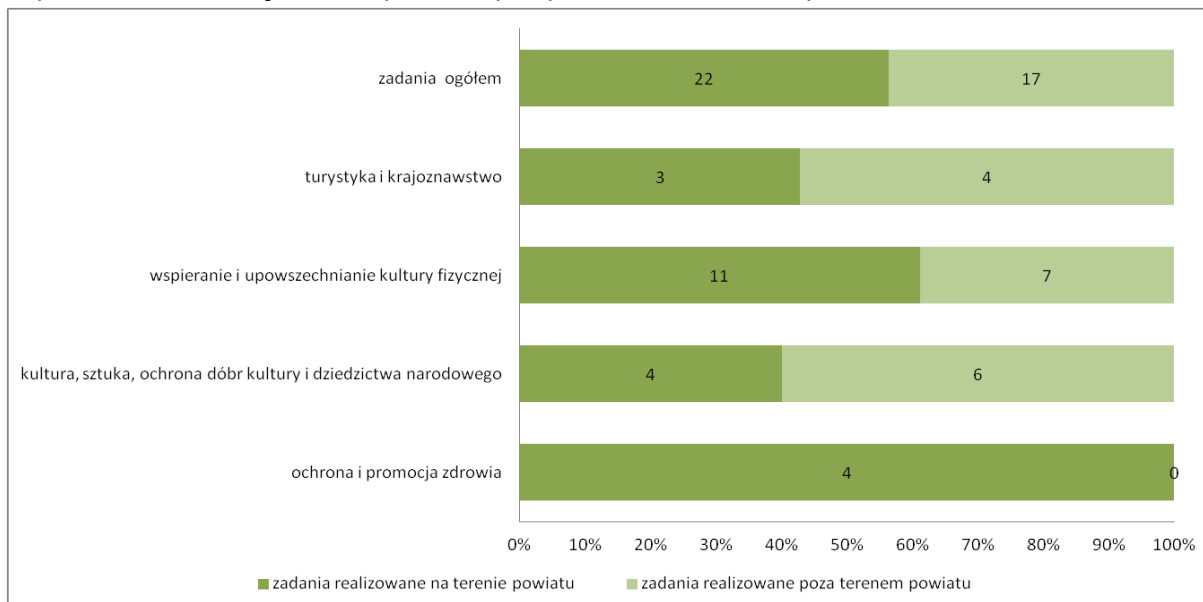
Źródło: Sprawozdanie z Programu Współpracy powiatu Pszczyńskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2015- opracowanie Wydział Promocji Powiatu i Integracji Europejskiej

Wykres 3. Liczba beneficjentów zrealizowanych zadań w minionych latach

Źródło: Sprawozdanie z Programu Współpracy powiatu Pszczyńskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2015- opracowanie Wydział Promocji Powiatu i Integracji Europejskiej

Wykres 4. Lokalizacja zadań publicznych powiatu realizowanych w 2015 r.

Źródło: Sprawozdanie z Programu Współpracy powiatu Pszczyńskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2015- opracowanie Wydział Promocji Powiatu i Integracji Europejskiej

Realizacja zadań przyczynia się nie tylko do nadania większego znaczenia inicjatywom z udziałem tzw. trzeciego sektora, ale także do tworzenia odpowiednich warunków dla rozwoju społeczeństwa i dialogu obywatelskiego oraz nawiązania współpracy z nowymi organizacjami pozarządowymi, rokując w przyszłości urzeczywistnieniem ciekawych przedsięwzięć.

Podjęmowane działania wpływają również pozytywnie na poprawę jakości życia mieszkańców powiatu oraz zapewniają im przyjazną i otwartą przestrzeń, sprzyjającą podejmowaniu działań odpowiadających na faktyczne potrzeby społeczności lokalnej.

Działania takie z pewnością wpływają na jeszcze efektywniejsze kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego, inspirowanie do podejmowania działań na rzecz mieszkańców powiatu i zacieśniania współpracy pomiędzy powiatem a podmiotami, przyczyniając się tym samym do pozytywnych relacji pomiędzy obiema stronami.

3.2.6. Bezpieczeństwo publiczne

Za stan bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu pszczyńskiego odpowiadają powołane do tych zadań służby, czyli Komenda Powiatowa Policji oraz Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej z siedzibami w Pszczynie, które swoim zasięgiem obejmują gminy Pszczyna, Pawłowice, Miedźna, Suszec, Goczałkowice-Zdrój i Kobiór.

Zwierzchnictwo nad powiatowymi służbami, inspekcjami i strażami sprawuje Starosta Pszczyński. W celu realizacji zadań w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli została utworzona Komisja Bezpieczeństwa i Porządku Powiatu Pszczyńskiego, na płaszczyźnie której od 2002 roku omawiane są różnorodne działania służb, inspekcji i straży, mające na celu zapobieganie przestępczości, ochronę bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego.

Ocena stanu zagrożenia przestępczością

Zgodnie z danymi KPP Pszczyna na terenie powiatu pszczyńskiego w 2015 r. stwierdzono 1965 przestępstw, z czego zdecydowaną większość stanowiły przestępstwa kryminalne

76,74%. W porównaniu do roku 2014, przy spadku ogólnej ilości przestępstw stwierdzonych o 14,41%, zanotowano wzrost stopnia wykrywalności o 3,1 pkt. procentowych. Tym samym Komenda Powiatowa Policji w Pszczynie odnotowała największą w przeciągu ostatnich lat wykrywalność na poziomie 69,2%. Dynamika przestępczości na terenie powiatu pszczyńskiego spada, natomiast rośnie wykrywalność przestępstw kryminalnych. Na przestrzeni ostatnich 10 lat ilość przestępstw zmniejszyła się z 3164 w 2005 r. do 1965 w 2015 r., przy jednoczesnym wzroście wykrywalności z 55,2% w 2005 r. do 69,2% w 2015 r.¹⁸ Z analizy tabeli nr 1 widać, że poziom wykrywalności przestępstw w powiecie pszczyńskim z roku na rok wzrasta, natomiast na poziomie wojewódzkim utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Tabela 1. Przestępstwa stwierdzone ogółem

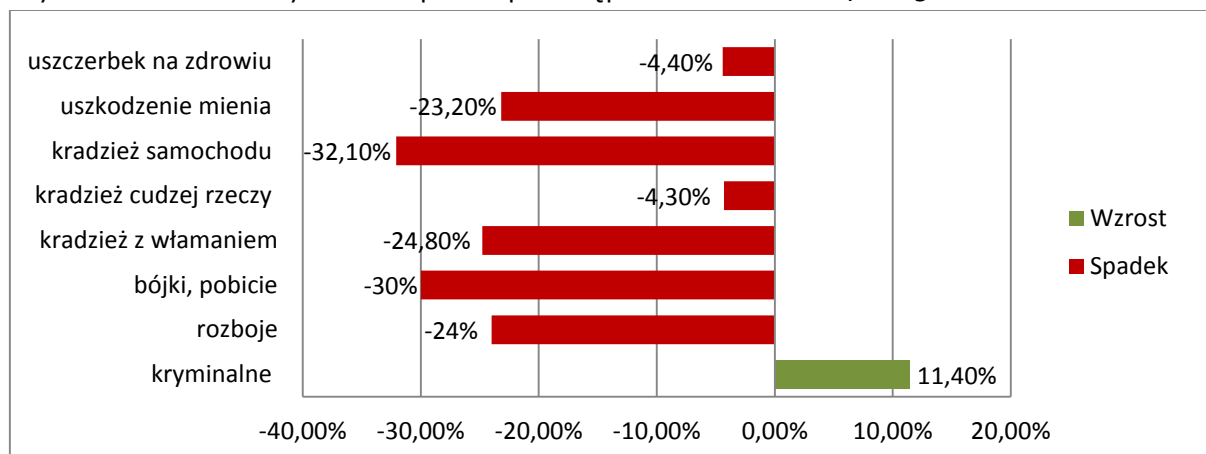
Lata	powiat pszczyński		Województwo Śląskie	
	Przestępstwa stwierdzone	Wykrywalność	Przestępstwa stwierdzone	Wykrywalność
2013	1 953	60,6%	123 616	67,6%
2014	2 218	66,1%	109 945	69,9%
2015	1 965	69,2%	100 662	69,4%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy powiatowej Policji w Pszczynie oraz informacji o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego, styczeń-grudzień 2015 r. Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach.

W kategorii przestępstw o charakterze kryminalnym zanotowano wzrost ilości przestępstw o 11,4% w porównaniu do roku 2014, przy równoczesnym wzroście wykrywalności tych przestępstw w odniesieniu do roku poprzedniego o 15,3%.

¹⁸Źródło: Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz działaniach Policji na terenie podległym Komendzie powiatowej Policji w Pszczynie w 2015 r.

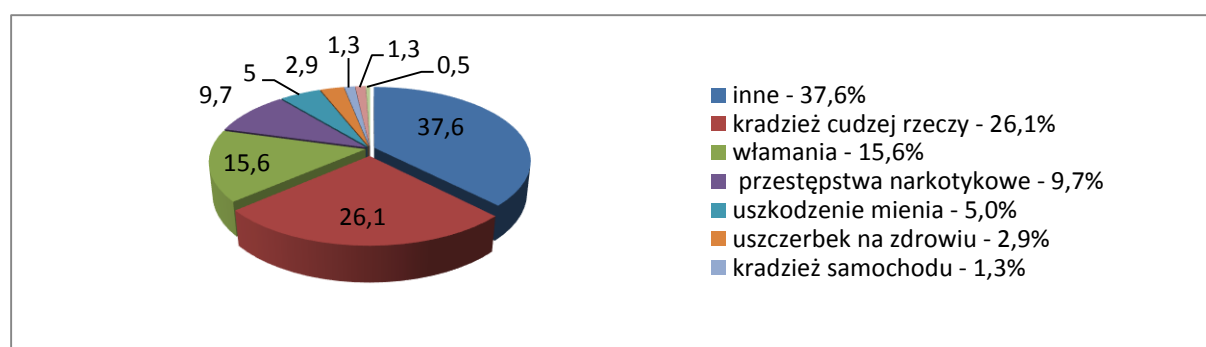
Wykres 1. Procentowy wzrost/spadek przestępstw w latach 2014-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Pszczynie

W 2015 roku struktura przestępczości kryminalnej na terenie powiatu nie uległa znacznym zmianom. Największy procent stanowiły przestępstwa związane z kradzieżą i kradzieżą z włamaniem - 43%. Przestępstwa związane z narkomanią wyniosły 9,7% ogółu wszystkich. Odnotowano spadek przestępstw w kategorii rozboj, kradzież (z 25 w 2014 r. do 19 w 2015r.). Nastąpił znaczny spadek zagrożenia kradzieżami pojazdów o 32,1%. Przestępstwa związane z uszkodzeniem ciała stanowiły 2,9%, natomiast bójki i pobicia 0,5%.¹⁹

Wykres 2. Struktura przestępstw kryminalnych na terenie powiatu pszczyńskiego w 2015 r.

Źródło: Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz działaniach Policji na terenie podległym Komendzie powiatowej Policji w Pszczynie w 2015 r.

Tabela 2. Przestępstwa stwierdzone w siedmiu podstawowych kategoriach

¹⁹Źródło: Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz działaniach Policji na terenie podległym Komendzie powiatowej Policji w Pszczynie w 2015 r.

Lata	powiat pszczyński		Województwo Śląskie	
	Przestępstwa stwierdzone	Wykrywalność	Przestępstwa stwierdzone	Wykrywalność
2013	862	32,9%	45 503	38,3%
2014	903	32,1%	47 575	37,4%
2015	775	40,3%	41 188	37,4%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy powiatowej Policji w Pszczynie oraz informacji o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego, styczeń-grudzień 2015 r. Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach.

W siedmiu podstawowych kryteriach przestępstw, które mają podstawowy wpływ na poziom poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania, w 2015 roku w powiecie odnotowano wyraźny spadek przestępczości w porównaniu do roku poprzedniego o 14,2%.²⁰ Nastąpił również wzrost wykrywalności o 8,2%. W tym czasie w województwie śląskim poziom wykrywalności pozostał na poziomie roku 2014 i wynosił 37,4%.

Pod względem struktury przestępczości w dalszym ciągu dominującymi kategoriami były kradzieże oraz włamania. Największą liczbę przestępstw w siedmiu podstawowych kategoriach pod względem struktury przestrzennej odnotowano w 2015 r. na terenie miasta i gminy Pszczyna - 52,3%, przy jednoczesnym spadku o 17,1% ilości tych zdarzeń w stosunku do roku 2014. Kolejnymi gminami pod względem wykrytych przestępstw jest gmina Pawłowice z poziomem 15,5% oraz gmina Miedźna 10,1%. Najmniej odnotowano na terenie gminy Kobiór 4,8%.²¹

Tabela 3. Ilość czynów karalnych oraz nieletnich sprawców do ogółu podejrzanych

²⁰ Do grupy 7 podstawowych przestępstw zalicza się: kradzież z włamaniem, kradzież mienia, kradzież pojazdu, rozbój i wymuszenia rozbójnicze, uszkodzenia mienia, uszkodzenie ciała, bójka i pobicie.

²¹ Źródło: Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz działaniach Policji na terenie podległym Komendzie powiatowej Policji w Pszczynie w 2015 r.

Lata	Czyny karalne	Nietleni sprawcy	powiat pszczyński	Województwo Śląskie
			Procent do ogółu podejrzanych	
2013	231	62	6,9%	6,6%
2014	54	32	4,2%	4,6%
2015	72	31	4,4%	4,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy powiatowej Policji w Pszczynie oraz informacji o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego, styczeń-grudzień 2015 r. Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach.

W zakresie przestępczości nieletnich w 2015 r. na terenie powiatu pszczyńskiego nastąpił spadek w porównaniu do roku 2014 o jednego sprawcę czynu karalnego. Wzrosła ilość czynów karalnych o 18 w stosunku do 2014 roku. Natomiast wskaźnik udziału nieletnich sprawców do ogólnej liczby podejrzanych uległ wzrostowi o niespełna 0,2%. Najwięcej czynów karalnych odnotowano na terenie miasta i gminy Pszczyna 75,3%, drugą gminą pod tym względem był Suszec 10,9%. Dane dotyczą czynów karalnych, czyli przestępstw i wykroczeń. Analizując tabelę 3 widać, że udział nieletnich sprawców do ogólnej liczby podejrzanych w powiecie pszczyńskim jest na podobnym poziomie co w województwie śląskim. Różnica wynosi zaledwie 0,1%.

Ocena stanu zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym

Na ogólne poczucie bezpieczeństwa mieszkańców wpływ mają również wszelkie zdarzenia drogowe. Zgodnie z danymi Komendy powiatowej Policji w Pszczynie na terenie powiatu pszczyńskiego w 2015 r. odnotowano wzrost kolizji drogowych przy wyraźnym spadku wypadków drogowych. W porównaniu do roku 2014 wzrosła ilość ofiar śmiertelnych. Natomiast nastąpił spadek w zakresie zatrzymywania nietrzeźwych kierujących o 12,95%.

Ze statystyk drogowych wynika, że w 2015 r. w powiecie pszczyńskim miało miejsce 98 wypadków drogowych, w których 13 osób poniosło śmierć, a 93 zostało rannych. Łącznie odnotowano 990 kolizji drogowych oraz zatrzymano 195 kierujących pod wpływem alkoholu. Z przedstawionych danych widać spadek zdarzeń w ruchu drogowym oraz ich skutków, co przekłada się na poprawę bezpieczeństwa na drogach powiatu. Zmniejszeniu uległa liczba wypadków, liczba rannych w wypadkach drogowych, liczba kolizji oraz liczba osób

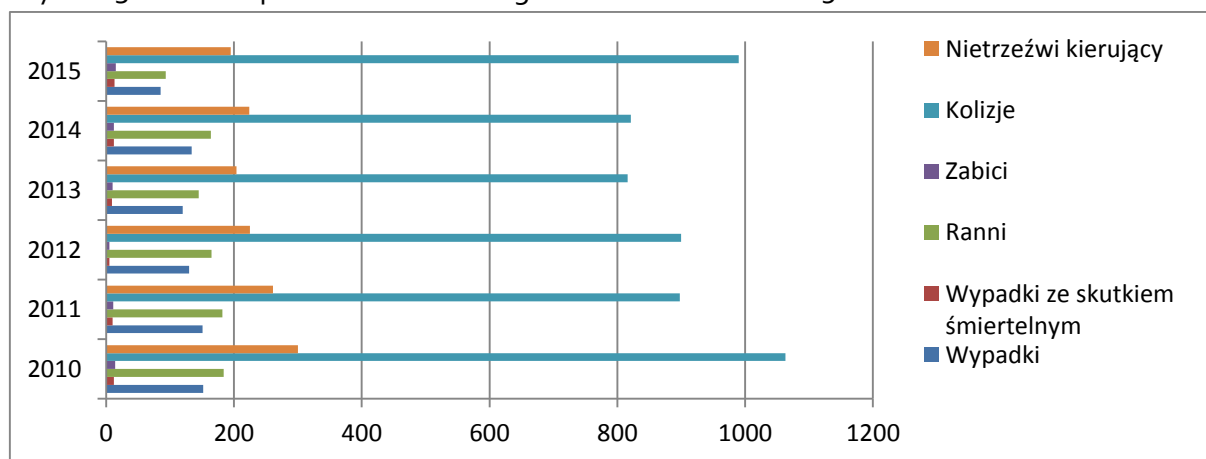
nietrzeźwych. W porównaniu do roku 2010 zmniejszeniu uległa zarówno liczba wypadków drogowych ze 152 w 2010 r. do 85 w 2015 r. (spadek o 44,08%), liczba rannych w wypadkach o 49,46% oraz liczba osób zatrzymanych z powodu nadużycia alkoholu o 105 tj. 35,66%.

Tabela 4. Stan bezpieczeństwa na drogach w latach 2010-2015

Rodzaj zdarzenia i jego skutki	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Wypadki	152	151	130	120	134	85
Wypadki ze skutkiem śmiertelnym	12	10	5	9	12	13
Ranni	184	182	165	145	164	93
Zabici	14	11	5	10	12	15
Kolizje	1063	898	900	816	821	990
Nietrzeźwi kierujący	300	261	225	204	224	195
Razem	1725	1513	1430	1304	1367	1391

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowa Policji w Pszczynie

Wykres 3. Stan bezpieczeństwa na drogach w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowa Policji w Pszczynie

Tabela 5. Stan bezpieczeństwa na drogach z podziałem na gminy

	Pszczyna	Pawłowice	Miedźna	Suszec	Goczałkowice	Kobiór
--	----------	-----------	---------	--------	--------------	--------

Rodzaj zdarzenia i jego skutki						
Wypadki drogowe	50	15	8	10	2	0
Ranni	49	16	10	16	2	0
Zabici	9	4	1	1	0	0
Kolizje	549	173	67	49	92	60
Razem	657	208	86	76	96	60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowa Policji w Pszczynie

Analizując ilość wypadków drogowych, najczęściej odnotowano ich na terenie gminy Pszczyna, tj. 50, co stanowi 58,8% ogółu. Następnie na terenie gminy Pawłowice, tj. 17,6% wszystkich wypadków. Podobnie sytuacja wygląda, jeśli chodzi o ilość kolizji drogowych, najczęściej, tj. 55,5% odnotowano na terenie gminy Pszczyna oraz 173 kolizje na terenie gminy Pawłowice, co stanowi 17,5% ogółu. Z przedstawionych danych w tabeli nr 5 widać, iż stan bezpieczeństwa na drogach w powiecie pszczyńskim jest związany przede wszystkim z układem komunikacyjnym, jaki występuje na terenie gminy Pszczyna oraz Pawłowice – skrzyżowania dróg krajowych DK1 oraz DK81 z siecią dróg powiatowych oraz gminnych.

Ocena stanu zagrożenia stanu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego oraz przeciwpożarowego

Na terenie powiatu pszczyńskiego bardzo ważną rolę w zakresie bezpieczeństwa mieszkańców odgrywa Komenda powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Pszczynie. Tworzy ona sieć jednostek ochrony przeciwpożarowej w skład której wchodzi jednostka ratowniczo-gaśnicza, 16 jednostek ochotniczej straży pożarnych (OSP) włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Wsparcie systemu stanowi 10 OSP niewłączonych do KRS-G oraz 2 Zakładowe Straże Pożarne. Na dzień 31 grudnia 2015 r. w Komendzie powiatowej PSP w Pszczynie jest zatrudnionych 73 strażaków.

Jednostka KP PSP w Pszczynie dysponuje pojazdami gaśniczymi i specjalistycznymi (lekkie samochody operacyjne oraz ciężkie samochody gaśnicze), bazą kontenerową oraz ponad 40 jednostkami specjalistycznego sprzętu silnikowego, umożliwiającymi prowadzenie akcji ratowniczych jak również usuwanie skutków miejscowych zagrożeń.

Największy wpływ na poziom zagrożenia na terenie powiatu pszczyńskiego mają czynniki takie, jak: przebieg dróg krajowych o dużym natężeniu ruchu w tym pojazdów przewożących materiały niebezpieczne, duże kompleksy leśne zakwalifikowane do kategorii I zagrożenia pożarowego, linia kolejowa Katowice - Bielsko-Biała o dużym natężeniu pociągów w tym transportujących materiały niebezpieczne, zagrożenie powodziowe przez rzekę Wisłę i Pszczynkę (zwiększane przez eksploatację górniczą), duża liczba zbiorników.²²

Tabela 6. Stopnie zagrożenia gmin powiatu pszczyńskiego

Jednostka samorządu terytorialnego	Stopień zagrożenia	Wskaźnik zagrożenia	
powiat pszczyński	Z _{III}	5,91	Z _I – bardzo małe zagrożenie
Pszczyna	Z _{IV}	7,32	Z _{II} – małe zagrożenie
Pawłowice	Z _{III}	5,03	Z _{III} – średnie zagrożenie
Miedźna	Z _{III}	5,10	Z _{IV} – duże zagrożenie
Suszec	Z _{III}	5,03	Z _V – bardzo duże zagrożenie
Goczałkowice-Zdrój	Z _{IV}	7,23	
Kobiór	Z _{III}	5,68	

Źródło: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Pszczynie

Działalność interwencyjna w zakresie ochrony przeciwpożarowej

Dokonując analizy tabeli 7, w 2015 roku jednostki ochrony przeciwpożarowej interweniowały 1434 razy, w tym 290 przy pożarach, 1105 razy usuwając skutki miejscowych zagrożeń oraz 39 wyjeżdżając do fałszywych alarmów. W porównaniu do roku 2014 odnotowany został znaczący wzrost interwencji, zwłaszcza liczba zdarzeń związanych z usuwaniem miejscowych zagrożeń z 635 w roku 2014 do 1105 w 2015 roku (wzrost o 74%). Związane jest to z coraz częściej występującymi anomaliami pogodowymi, które powodują określone zagrożenia (gradobicie, podtopienia, powódź, susza) jak również z ilością zdarzeń w komunikacji drogowej. Wzrostowi uległa również liczba zdarzeń z pożarami o 48,7%. Spadła za to ilość wyjazdów do fałszywych alarmów o 23,53% w stosunku do roku 2014.

²²Źródło: Informacja Komendanta powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Pszczynie o stanie bezpieczeństwa i ochrony przeciwpożarowej na terenie powiatu pszczyńskiego w 2015 r.

Tabela 7. Ilość zdarzeń na terenie powiatu pszczyńskiego w latach 2014-2015

Gmina	Zdarzenia ogółem		Pożary		Miejscowe zagrożenia		Fałszywe alarmy	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Goczałkowice Zdrój	68	55	8	8	56	46	4	1
Kobiór	32	97	5	16	26	80	1	1
Miedźna	112	184	55	66	45	115	12	3
Pawłowice	115	222	27	51	88	167	0	4
Pszczyna	501	729	80	108	389	594	32	27
Suszec	53	147	20	41	31	103	2	3
Razem (powiat pszczyński)	881	1434	195	290	635	1105	51	39
Wzrost do roku ubiegłego		62,8%		48,7%		74%		- 23,5%

Źródło: Informacja Komendanta Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Pszczynie o stanie bezpieczeństwa i ochrony przeciwpożarowej na terenie powiatu pszczyńskiego w 2015 r.

3.3. Przedsiębiorczość i rynek pracy

Na przestrzeni ostatnich lat wśród mieszkańców powiatu pszczyńskiego można zaobserwować ciągłe wahania w liczbie bezrobotnych. Bezrobocie w powiecie pszczyńskim w 2004 roku wynosiło ponad 12 % i przez całe ostatnie 10 lat charakteryzowało się wahaniami, osiągając najniższy poziom w 2008 roku (3,7%), aby w roku 2014 osiągnąć ostatecznie poziom 5,5% (6,9% wśród kobiet i 4,2% wśród mężczyzn).

Tabela 1. Wybrane dane o rynku pracy w 2014 r.

	Województwo śląskie	Powiat
Pracujący	1.292.624	35.478
Bezrobotni zarejestrowani	175.675	2.599
w % ogółu bezrobotnych zarejestrowanych		
kobiety	57,6	61,5
stopa bezrobocia rejestrowanego	9,6	5,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS

Godne podkreślenia jest, że przez ostatnie 10 lat stopa bezrobocia w powiecie pszczyńskim jest niezmiennie niższa od poziomu bezrobocia w województwie śląskim i całej Polsce.

W skali całego województwa śląskiego powiat zajmuje bardzo dobre piąte²³ miejsce pod względem stopy bezrobocia. Warto zauważyć, że wszystkie powiaty należące do podregionu tyskiego uplasowały się w pierwszej dziesiątce powiatów województwa śląskiego o najniższym poziomie bezrobocia. Zadanie, jakie postawił przed sobą Powiatowy Urząd Pracy w Pszczynie na najbliższy czas, to spadek bezrobocia do poziomu 4,5%.

Wykres 1. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie pszczyńskim w latach 2004-2014

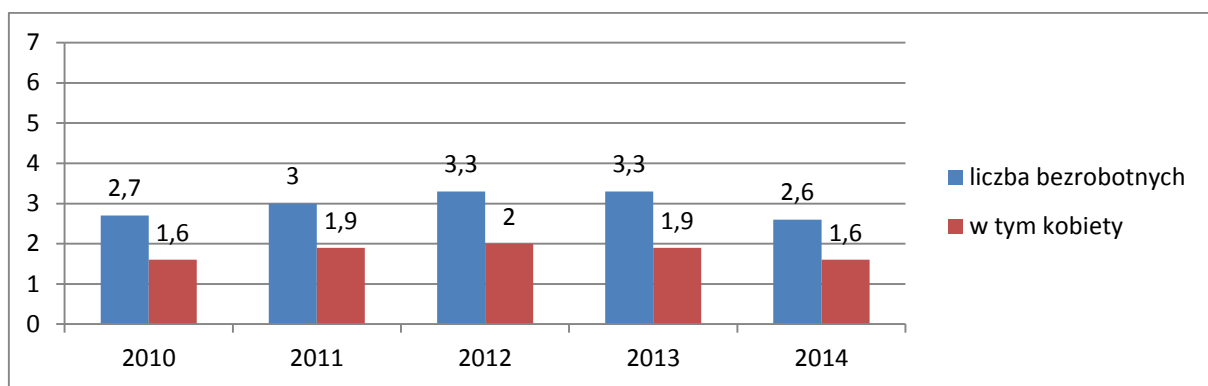
Źródło: www.polskawliczbach.pl/slaskie

W ciągu ostatnich 4 lat liczba bezrobotnych spadła tylko o 100 osób. Spadek liczby bezrobotnych jest na tyle niewielki, że sytuację na rynku w powiecie pszczyńskim ocenić należy jako niezmienną na przestrzeni ostatnich kilku lat. Jak pokazuje wykres nr 1, tendencja ta nie dotyczyła tylko powiatu pszczyńskiego. Również w powiecie mikołowskim i bieruńsko-lędzińskim odnotowano niewielkie wahania w liczbie bezrobotnych. We wszystkich powiatach w 2014 roku zanotowano najniższe bezrobocie od 4 lat. Powiat bieruńsko-lędziński może pochwalić się jednym z najniższych poziomów bezrobocia w województwie śląskim, które w 2014 r. wyniosło 4,8%, tym samym ten powiat zajmuje drugie miejsce w skali całego województwa śląskiego. Piąte miejsce zajmuje powiat pszczyński z bezrobociem 5,5 %, tuż za nim na miejscu szóstym znajduje się powiat mikołowski z bezrobociem 6,8%²⁴.

Wykres 2. Bezrobocie rejestrowane w powiecie pszczyńskim w 2010-2014 w tys.

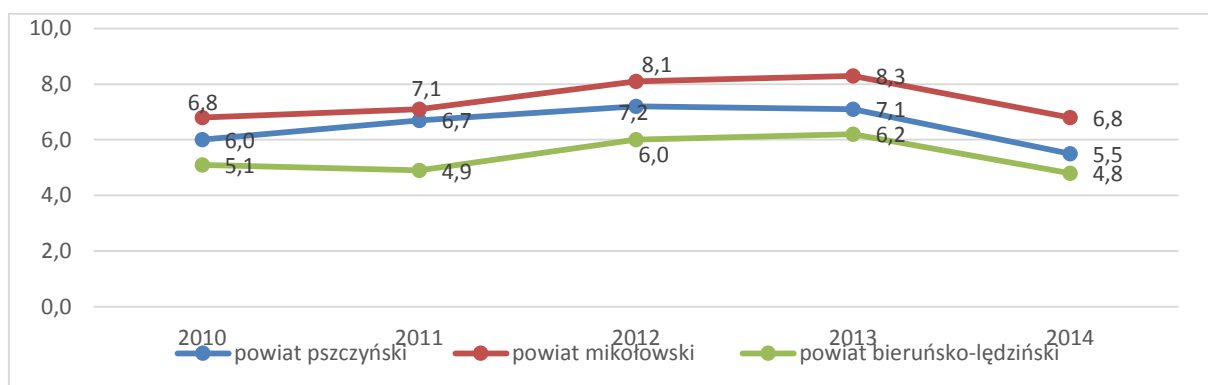
²³ Gdzie 1 miejsce w województwie to najniższe bezrobocie.

²⁴ Dla uzupełnienia informacji: podregion tyski -5,6% bezrobocia

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Pszczynie

Wykres 3. Bezrobocie rejestrowane w 2014 roku (w %)

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Pszczynie

Spadek bezrobocia w ostatnim roku odnotowano również we wszystkich gminach powiatu pszczyńskiego.

Tabela 2. Poziom bezrobocia w gminach powiatu

	2013	2014
powiat pszczyński	3.321	2.599
Goczałkowice-Zdrój	166	122
Kobiór	151	127
Miedźna	488	316
Pawłowice	403	338
Pszczyna	1.825	1.457
Suszec	288	239

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Pszczynie

Wśród bezrobotnych w powiecie pszczyńskim największą liczbę osób od lat stanowią osoby wieku 25-34 lat. W 2014 roku stanowili oni 28,9 % wszystkich bezrobotnych.

Tabela 3. Struktura wykształcenia bezrobotnych mieszkańców powiatu pszczyńskiego 1999-2014

	1999	2005	2010	2014
Wyższe	52	271	315	373
Policealne i średnie zawodowe	674	1032	575	539
Średnie ogólnokształcące	265	525	298	299
Zasadnicze zawodowe	1319	1707	828	770
Gimnazjalne i poniżej	873	1528	683	618

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Pszczynie

Biorąc pod uwagę tendencję ogólnokrajową, gdzie poszukiwani i pożądanymi są pracownicy mający tzw. fach w ręku, zaskakującym wydaje się fakt, iż niezmiennie od lat w powiecie pszczyńskim najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem zawodowym.

Podsumowując dane z tabeli 3 i 4 poziom wykształcenia oraz wiek, bezpośrednio związane są z doświadczeniem zawodowym, to one warunkują pozycję pracownika na rynku. Wyższy poziom kapitału kulturowego i społecznego charakteryzujące osoby z wyższym poziomem wykształcenia w znaczący sposób ułatwiają i poszukiwanie, i utrzymanie pracy w warunkach dynamicznie zmieniającego się rynku pracy.

Tabela 4. Struktura wieku bezrobotnych mieszkańców powiatu pszczyńskiego 1999-2014

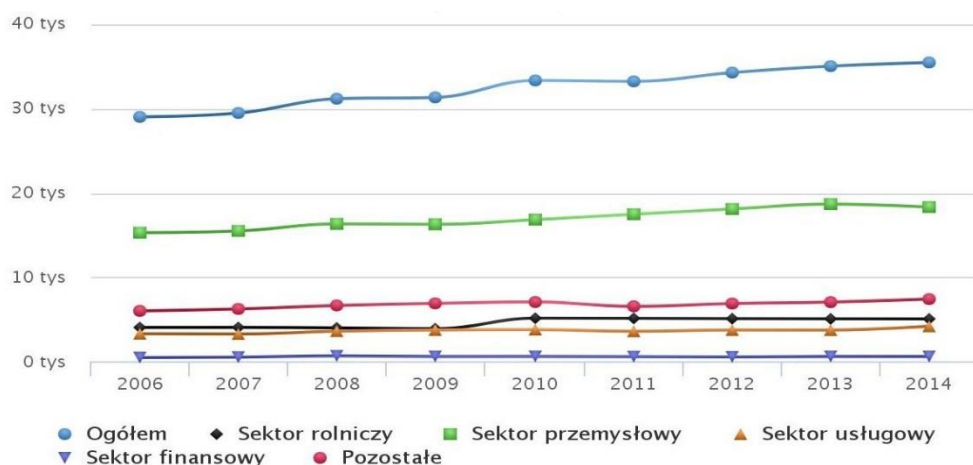
	1999	2005	2010	2014
18 – 24	1350	1727	741	548
25 – 34	737	1210	776	752
35 – 44	770	934	417	447
45 – 54	285	1005	525	448
55 – 59	33	158	198	300
60 lat i więcej	8	29	42	104
SUMA	3183	5063	2699	2599

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Pszczynie

Pracujący w powiecie

W 2014 roku w powiecie pszczyńskim pracujących osób było 35.478, co stanowi 32,43% ogółu populacji. Dominującym sektorem zatrudnienia jest przemysł i budownictwo 51,6% (18.311 pracowników) z ogólnej liczby pracujących mieszkańców pracuje w tych branżach. Na drugiej pozycji lokuje się kategoria zatrudnionych w różnorodnych branżach związanych ze świadczeniem wielorakich usług – 20,8% (7.400 pracowników). Dość liczne jest ponadto rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (w przypadku powiatu pszczyńskiego chodzi głównie o rolnictwo w ilości zatrudnionych) – w tych branżach pracuje 5.036 osób, tj. 14%.

Wykres 4. Liczba pracujących według sektorów ekonomicznych w powiecie pszczyńskim w latach 2006-2014

Źródło: www.polskawliczbach.pl/slaskie

Podmioty gospodarki narodowej w powiecie pszczyńskim to w 77% osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Od roku 2009 powiat pszczyński jest inicjatorem Konkursu Złote Laury Przewodniczącej Rady i Starosty pszczyńskiego dla Najlepszego Przedsiębiorcy powiatu pszczyńskiego. Co roku Złote Laury wręczane są w sali lustrzanej pszczyńskiego zamku. To ważne wydarzenie, którego celem jest promocja przedsiębiorczości oraz popularyzacja gospodarczych osiągnięć najlepszych przedsiębiorców powiatu pszczyńskiego. Do tej pory 22 najlepszych przedsiębiorców zostało wyróżnionych statuetką „Laur Przedsiębiorczości”.

Tabela 5. Podmioty gospodarki narodowej w powiecie pszczyńskim w latach 2012–2014

	2012	2013	2014
Ogółem	10.810	11.027	11.111
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	8.462	8.578	8.545

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Pszczynie

W tabeli nr 6 przedstawiono dane z trzech powiatów dot. liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na danym terenie.

Tabela 6. Podmioty gospodarki narodowej w 2014 roku

	ogółem	rolnictwo	przemysł	budowlany	Na 10. tys ludności ludności	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności
powiat mikołowski	9.191	91	1.181	1.034	956	717
powiat bieruńsko- lędziński	4.525	53	517	515	769	587
powiat pszczyński	11.111	299	1.194	1.956	1.016	781

Źródło: GUS

Przewaga powiatu pszczyńskiego nad pozostałymi powiatami dot. liczby podmiotów gospodarczych niewątpliwie związana jest z liczbą mieszkańców. W powiecie pszczyńskim jest prawie dwukrotnie więcej mieszkańców niż w powiecie bieruńsko-lędzińskim (58.815).

Z punktu ekonomicznej i społecznej oceny rynku pracy ważna jest ocena poziomu średniego wynagrodzenia za pracę. Według danych GUS za 2014 rok w powiecie pszczyńskim poziom świadczeń płacowych odstaje od przeciętnego poziomu wynagrodzeń w województwie śląskim i w kraju²⁵ i nie przekracza poziomu 3.255 zł brutto. Stosunek do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej wynosił tym samym ok. 81,3%. Dla porównania w powiecie mikołowski i powiecie bieruńsko-lędzińskim przeciętne wynagrodzenie brutto również jest wyższe i wynosi odpowiednio: 3.431,97 zł i 3.621,81 zł

²⁵ Przeciętne wynagrodzenie brutto w zł: woj. Śląskie – 4.100,51 zł, kraj – 4.003,99 zł

Analiza rynku pracy w powiecie pszczyńskim²⁶

Analizując rynek pracy w powiecie pszczyńskim, niewątpliwie do jego mocnych stron zaliczyć można:

- - wysoko wykwalifikowaną kadrę publicznych służb zatrudnienia,
- - współpracę instytucji rynku pracy z pracodawcami i organizacjami pozarządowymi,
- - poszerzenie oferty usług rynku pracy poprzez pozyskiwanie środków unijnych,
- - uruchomienie Krajowego Funduszu Szkoleniowego jako rozwiązania systemowego w celu podnoszenia kwalifikacji i potencjału kadr pracodawców,
- - prowadzenie szczególnej polityki rynku pracy w zakresie przywrócenia na rynek grup defaworyzowanych.

Szanse, jakie stoją przed rynkiem pracy w powiecie pszczyńskim, to:

- - rozwój gospodarczy i wzrost liczby miejsc pracy na lokalnym rynku pracy,
- - rozwój infrastruktury komunikacyjnej sprzyjającej mobilności osobom poszukującym zatrudnienia poza lokalnym rynkiem pracy,
- - możliwość doskonalenia kompetencji pracowników publicznych służb zatrudnienia,
- - pozyskiwanie funduszy unijnych na realizację projektów mających na celu poprawę zatrudnienia w powiecie,
- - promowanie aktywności zawodowej osób wchodzących na rynek pracy poprzez uruchamianie nowych instrumentów pracy dedykowanych osobom młodym,
- - dostosowanie form i kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy,
- - zorientowanie działań instytucji rynku pracy na aktywizację zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- - tworzenie nowych miejsc pracy przez pracodawców dzięki uzyskanym środkom będących w dyspozycji urzędu pracy z Krajowego Funduszu Szkoleniowego, Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego.

Do słabych stron rynku pracy w powiecie pszczyńskim zaliczyć można:

²⁶ Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Pszczynie

- - niedostosowanie wykształcenia i kwalifikacji potencjalnych pracowników do potrzeb rynku pracy,
- - dużą liczbę osób zatrudnionych w rolnictwie,
- - małą liczbę ofert dla osób o niskich kwalifikacjach i osób niepełnosprawnych,
- - powiększającą się liczbę osób bezrobotnych w grupach wiekowych do 30 r.ż. oraz powyżej 50 r.ż.,
- - mała gotowość do podwyższania uzupełniania kwalifikacji zawodowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Celem działań realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Pszczynie w latach 2016 – 2023 będzie wzrost zatrudnienia w powiecie, wzrost aktywności zawodowej mieszkańców powiatu oraz podniesienie spójności społecznej mierzonej wskaźnikiem zatrudnienia i stopą bezrobocia.

Działania realizowane będą w obszarach:

- - rozwijanie innowacyjnych polityk rynku pracy (poprzez poszukiwanie nowych, bardziej racjonalnych rozwiązań służących podniesieniu efektywności realizowanych działań na lokalnym rynku pracy, przy jednoczesnym zachowaniu ich wysokich standardów),
- - wspieranie tworzenia partnerstw na rzecz zatrudnienia na poziomie lokalnym,
- - wspieranie mobilności i zatrudnialności pracowników na lokalnym rynku pracy,
- - wspieranie systemu uczenia się przez całe życie,
- - wspieranie osób zaliczanych do grup defaworyzowanych na rynku pracy (osoby młode, kobiety, osoby 50+, grupa NEET, rodzice małych dzieci, osoby niepełnosprawne),
- - wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy na lokalnym rynku pracy.

3.4. Turystyka, zabytki i kultura²⁷

²⁷ Źródło: www.powiat.pszczyna.pl

Powiat pszczyński leży w południowej części województwa śląskiego. Wyjątkowość swoją zawdzięcza lokalizacji pomiędzy przemysłową aglomeracją Górnego Śląska a Beskidami. Dzięki korzystnemu położeniu i walorom turystycznym ziemia pszczyńska stale oczarowuje wielu odwiedzających ten magiczny zakątek.

Podstawowymi bogactwami powiatu jest środowisko naturalne, liczne atrakcje regionu oraz walory historyczne. Powiat pszczyński przez zdecydowaną część społeczeństwa utożsamiany jest z samą Pszczyną, zamkiem i żubrami. Ziemia pszczyńska to również inne ciekawe miejsca, zabytki znajdujące się nie tylko w Pszczynie.

Ziemie Pszczyńską tworzy sześć gmin, każda z nich posiada liczne atrakcje pod względem turystycznym, przyrodniczym i zabytkowym.

Poniżej zestawienie atrakcji turystycznych powiatu pszczyńskiego:

1. Muzeum Zamkowe w Pszczynie

To niewątpliwie największa atrakcja Ziemi pszczyńskiej, jedno z najcenniejszych muzeów – rezydencji w kraju, które prezentuje oryginalne historyczne wnętrza z przełomu XIX i XX wieku. Obiekt cieszy się bardzo dużą popularnością wśród turystów odwiedzających powiat. Coroczna wysoka frekwencja zarówno wśród turystów polskich jak i zagranicznych potwierdza to, że Muzeum jest największą atrakcją naszego regionu. W 2015 roku Muzeum Zamkowe odwiedziło 151.447 turystów. Największą popularnością cieszyły się wystawy stałe (139.220 turystów), zdecydowaną większość stanowili turyści indywidualni (113.684). Wśród odwiedzających Zamek większość stanowią turyści z Polski, natomiast turystów zagranicznych, w 2015 roku było 6.172.²⁸

2. Stajnie Książęce w Pszczynie

Stajnie Książęce usytuowane są w pobliżu pszczyńskiego zamku. Kompleks tworzą: powozownia wybudowana w 1864 r., stajnie wraz z siodlarnią wybudowane w latach 1866-1867, ujeżdżalnia, do budowy której przystąpiono w 1869 r., oraz murowane garaże dla dziewięciu książęcych samochodów, które wzniesiono pomiędzy 1904 a 1910 r. Obiekt ten został odrestaurowany przez gminę Pszczyna i przekazany w użyczenie w 2013 roku Muzeum Zamkowemu. Od tego czasu obiekt ten jest udostępniany turystom. W 2015 roku Stajnie

²⁸ Źródło: www.zamek.pszczyna.pl

Książęce odwiedziło 86 162 turystów, z czego największą liczbę stanowili turyści indywidualni (80 018).²⁹

3. Park Pszczyński

Licznie odwiedzany przez turystów przez cały rok przyciąga swoją różnorodnością i bogactwem obiektów. Liczy 156 ha powierzchni. Obejmuje Park Zamkowy, Park Dworcowy i Dziką Promenadę. Został założony w XVI wieku, przekształcony w XVIII wieku z ogrodu renesansowego w barokowy. Obecny kształt parku pochodzi z II połowy XIX wieku. Kompozycji nadano cechy ogrodu romantycznego, wykorzystując modne i charakterystyczne wówczas elementy, tj. skupiska drzew i krzewów, rozlewiska rzeczne, łukowe mostki nad kanałami, altanki i inne budowle.

4. Skansen „Zagroda Wsi Pszczyńskiej”

„Zagroda Wsi pszczyńskiej” znajduje się we wschodniej części Zabytkowego Parku pszczyńskiego, zwanego Parkiem Dworcowym. Na powierzchni 2 ha można zobaczyć najcenniejsze zabytki architektury drewnianej z okolic Pszczyny. Skansen wpisany jest do Szlaku Architektury Drewnianej Górnego Śląska. W ostatnich latach obiekt ten został rozbudowany, podnosząc tym samym atrakcyjność skansenu.

5. Pokazowa Zagroda Żubrów

W dzikiej scenerii parku Zwierzyniec , spacerując pomostami, można podglądać zwierzęta, które zamieszkują ten teren, a następnie udać się na stałą ekspozycję poświęconą hodowli , znajdującą się w budynku edukacyjno- turystycznym. Zwiedzanie tego miejsca pozwoli na przyswojenie wiedzy o świecie roślin i zwierząt dawnej Puszczy pszczyńskiej.

6. Ośrodek Edukacji Ekologicznej „Pszczynskie Żubry” w Jankowicach

Na 10 ha Nadleśnictwa Kobiór powstał rezerwat, który zamieszkuje ok 30 żubrów. W rezerwacie żubry będące potomkami kilku osobników, zostały sprowadzone na Ziemię Pszczyńską ponad 150 lat temu. Ośrodek wchodzi w skład ścieżki dydaktycznej biegnącej przez las, którą można spacerować śladami żubrów i poznawać bliżej ich naturalne środowisko. Liczne tablice ustawione na trasie ścieżki przybliżają historię i życie żubrów oraz przedstawiają zagadnienia związane z pracą leśnika i ekologią oraz ochroną przyrody.

²⁹ Źródło: www.zamek.pszczyna.pl

7. Brama Wybrańców

Najstarsza zbudowana w 1687 roku w stylu późnego renesansu, zachowana do dziś w niezmienniej formie część kompleksu zamkowego w Pszczynie. W bramie znajdowały się pomieszczenia dla straży zamkowej. Żołnierze - wybierani spośród okolicznych chłopów – nazywani byli „wybrańcami”.

8. Pszczyński rynek

Jest to centralny punkt pszczyńskiej starówki, która zachowała tradycyjny, średniowieczny układ przestrzenny. Liczne kawiarnie i restauracje mieszczące się na rynku przyciągają swoją niezwykłą atmosferą. W cieniu ozdobnych platanów można spędzić niezapomniane chwile i przysiąc na ławeczce księżnej Daisy. To również miejsce wielu imprez kulturalnych i artystycznych.

9. Ratusz

Budynek kilkakrotnie przebudowywany, utrzymany w stylu neorenesansowym. Jego pierwotna forma pochodziła z 1658 roku.

10. Muzeum Prasy Śląskiej

Ekspozycja muzealna ukazuje dzieje prasy śląskiej od jej początków aż do roku 1939. Jako jedyne w kraju muzeum czasopiśmiennictwa gromadzi zabytkowe maszyny i urządzenia drukarskie. Wewnątrz mieści się również Izba Telemanna – sala muzyki i poezji, gdzie oprócz XVIII-wiecznego pozytywu prezentowane są zbiory dawnych instrumentów.

11. Muzeum Militarnych Dziejów Śląska

Muzeum to powstało w 2014 roku i prowadzi je organizacja PRO MEMORIA - Stowarzyszenie Bitwy pod Pszczyną 1939. Ekspozycje znajdujące się w muzeum prezentują dzieje Śląska w aspekcie militarnym na przykładzie ziemi pszczyńskiej.

12. Pałac Myśliwski w Promnicach

Neogotycki Pałac Myśliwski w Promnicach wybudował Jan Henryk XI w 1861 roku nad sztucznym Jeziorem Paprocańskim jako miejsce polowań i wypoczynku. Z Zamkiem w Pszczynie łączy go zabytkowa aleja dębowa. Dziś w obiekcie mieści się hotel i restauracja.

13. Kościół pw. św. Katarzyny w Pielgrzymowicach

Drewniany, wzniesiony w latach 1675-1680 na miejscu wcześniejszej świątyni. Powiększony w latach 1908-1911. Wnętrze zdobią polichromie o cechach ludowych, wzbogacone nawą boczną nietypową dla tego regionu. Z wyposażenia na szczególną uwagę zasługuje ołtarzyk

boczny w stylu barokowym z obrazem olejnym przedstawiającym Tróję Świętą (XVIII wiek) oraz barokowa kazalnica z interesującą płaskorzeźbą wyobrażającą Boga Ojca.

14. Kościół pw. św. Jakuba Starszego Apostoła w Wiśle Małej

Pochodzi z roku 1775 (kościół) i 1782 roku (wieża). Cały kościół otaczają podcienia, zamknięte do połowy wysokości poziomymi deskami. Wnętrze utrzymane jest w stylu barokowym. Cechą charakterystyczną jest empora, umieszczona na zachodniej ścianie nawy, przechodząca w głąb wnętrza wieży, której dużą część włączono do nawy. Szczególnie interesujący jest ołtarz główny zdobiony bogatą polichromowaną snycerką, w którym znajduje się obraz patrona kościoła. Cennym zabytkiem jest ambona. Na jej balustradzie widnieje malowidło przedstawiające „Sen Jakuba”.

15. Kościół pw. św. Mikołaja w Łące

Świątynia pochodzi z XVII wieku. Wyróżnia ją wolnostojąca wieża, usytuowana po wschodniej stronie budynku kościelnego, pełniąca funkcję dzwonnicy. We wnętrzu kościoła warto zatrzymać się przed barokowym ołtarzem głównym z olejnym obrazem św. Mikołaja biskupa z Mirry.

16. Kościół pw. św. Marcina w Ćwiklicach

Pochodzi z lat sześćdziesiątych XV wieku i jest najstarszym kościołem drewnianym na Śląsku o konstrukcji zrębowej. Ściany świątyni zdobią m.in. osiemnastowieczne polichromie. Z wyposażenia na uwagę zasługują XVIII-wieczne barokowe ołtarze oraz ambona i chrzcielnica w stylu rokoka. Ołtarz główny zdobiony jest bogatą polichromowaną snycerką. W ołtarzu znajduje się siedemnastowieczny obraz z wizerunkiem patrona kościoła.

17. Kościół pw. Męczeństwa Świętego Jana Chrzciciela w Grzawie

Świątynia została zbudowana na początku XVI wieku. Jest to jeden z najcenniejszych obiektów drewnianej architektury sakralnej na Śląsku. Ołtarz główny z obrazem głowy świętego Jana Chrzciciela zdobiony jest dekoracją snycerską. Po bokach ołtarza znajdują się tradycyjne „bramki” do ofiarowania. Zarówno ołtarz główny, jak i ołtarze boczne ambona i piękny pozytyw – organy zostały wykonane w stylu ludowego baroku.

18. Kościół pw. św. Klemensa w Miedźnej

Zbudowany w XVII wieku. Jest największą drewnianą świątynią w powiecie pszczyńskim. Posiada konstrukcję zrębową z sobotami i lisicami. Został oszalowany i pokryty gontem. Nad nawą umieszczona jest wieżyczka sygnaturki z barokową latarnią. Wnętrze posiada

barokowy wystrój z bogatą dekoracją (m.in. ołtarz główny tablicowy z bramkami i ława kolatorska z XVIII w).

19. Kościół pw. św. Barbary w Górze

Świątynia powstała prawdopodobnie w XVI wieku. Można w niej zobaczyć trójboczne prezbiterium. Kościół pierwotnie był kaplicą, którą w 1950 powiększono do obecnego rozmiaru. Świątynię zbudowano na zrąb, a ściany wzmocniono lisicami. Dach kościoła pokryty jest gontem, a jego korpus obiega wieniec sobót. Od zachodu góruje nad budowlą wieża, wtopiona w bryłę kościoła, nakryta namiotowym dachem.

20. Prywatne kolekcje

Dzięki zamiłowaniu mieszkańców powiatu pszczyńskiego do kolekcjonerstwa powstało kilka prywatnych zbiorów. Zarówno prywatna kolekcja Państwa Szenderów w Suszcu, Pana Tadeusza Żyły w Jankowicach jak i Muzeum Regionalne „Smolarnia” w Kobiórze zawierają eksponaty przypominające o dawnym życiu na ziemi pszczyńskiej.

21. Uzdrowisko Goczałkowice – Zdrój

Uzdrowisko zostało założone w 1860 roku po odkryciu złóż solanki. W chwili obecnej istnieje tu Wojewódzki Ośrodek Reumatologiczno-Rehabilitacyjny, bazujący na złożach borowiny i solanki. W uzdrowisku wyróżnia się budynek Starej Pijalni z początków XX wieku. Ośrodek zajmuje się rehabilitacją i leczeniem schorzeń narządu ruchu. W swojej ofercie Uzdrowisko posiada również wizyty w komorze solnej i krioterapię.

22. Kapias - Ogrody do zwiedzania

Prywatny obiekt, w którym do bezpłatnego zwiedzania udostępniono ogrody: angielski, wiejski, japoński, zachodzącego słońca, zakątek szumiącej trawy oraz wrzosowisko. Obiekt ten jest dostępny dla turystów od kwietnia do października i jest dostosowany dla osób niepełnosprawnych.

23. Jezioro Goczałkowickie

Jedną z największych atrakcji regionu jest zbiornik zaporowy na rzece Wiśle, zwany Jezioro Goczałkowickim, oraz stawy położone w dolinie Wisły. Zbiornik budowany był w latach 1950- 1955 w otoczeniu bogatej przyrody i lasów stanowiących fragment dawnej Puszczy pszczyńskiej. Jest on największym zbiornikiem tego typu w południowej Polsce. Oprócz zaopatrywania w wodę stanowi on także ochronę przeciwpowodziową. Ze zbiornikiem wiąże się niezwykle bogactwo fauny i flory, w tym ptactwa wodnego.

24. Przyrodnicza ścieżka dydaktyczna w Goczałkowicach – Zdroju

Jej trasa biegnie na obszarach dawnej Puszczy pszczyńskiej, objętych specjalną ochroną programu Natura 2000. Ma około 3 km długości i składa się z czterech odcinków o odmiennych walorach przyrodniczych. Ścieżka rozpoczyna się przy stacji kolejowej Goczałkowice – Zdrój, biegnie aleją wzdłuż stawu „Maciek” (odcinek I), dalej aleją dębową wzdłuż lasu (odcinek II), drogą pomiędzy stawem „Zabrzyszczak” i borem mieszanym (odcinek III). Ostatni odcinek w rejonie starorzecza Wisły stanowi urokliwy zakątek Ziemi pszczyńskiej.

25. Babczyna Dolina

Rezerwat powstał w 2002 roku i zajmuje 80 ha powierzchni w Nadleśnictwie Kobiór. W pobliżu najważniejszych miejsc ścieżki przyrodniczej zostały wyznaczone punkty obserwacyjne oraz postawione tablice informacyjne, szczegółowo opisujące lokalną florę i faunę.

26. Torfowisko Zapadź

Torfowisko Zapadź znajduje się na terenie gminy Miedźna w bliskim sąsiedztwie rzeki Wisły i jest najprawdopodobniej wyrobiskiem po dawnych złożach gliny lub iłów. Obejmuje obszar około 19 ha. Na torfowiskach występują rośliny rzadkie i chronione, a także wiele chronionych zwierząt, związanych z siedliskami błotnymi, wodnymi i torfowiskowymi.

27. WakePark Goczałkowice- Zdrój

Kompleks Wakeboardowy WakePark mieści się w Goczałkowicach – Zdroju na stawie Maciek. Osoby poszukujące adrenaliny mogą spróbować tam swoich sił na wyciągu lub skimbordzie. Miejsce to stało się popularne wśród mieszkańców i turystów ze względu na szereg atrakcji - wakeboarding, zajęcia jogi, stand up paddle, czy też organizowanych imprez.

28. Ośrodek Sportów Wodnych w Łące

Obiekt znajduje się nad zbiornikiem Łąka. Na jego terenie działa kąpielisko strzeżone z piaszczystą plażą, boisko do siatkówki plażowej, boisko trawiaste. Ośrodek prowadzi też wypożyczalnię sprzętu wodnego oraz pole namiotowo-kempingowe.

29. Bażantarnia

Pałacyk myśliwski wybudowany ok. 1800 roku dla księcia Ludwika Anhalt. Miejsce słynęło z licznych zabaw i bali. W chwili obecnej jest to obiekt prywatny, w którym działa restauracja.

30. Warownia pszczyńskich Rycerzy

Obiekt znajduje się przy trasie w kierunku Bielska-Białej. Swoją oryginalnością przyciąga wielu turystów, którzy pragną poczuć atmosferę dawnej Pszczyny. W Warowni można się raczyć doskonałym jadłem, napitkami i wspaniałą atmosferą. Jest przyjazna dzieciom i z radością gości całe rodziny. Warownia w Pszczynie jest jednym z kilkudziesięciu obiektów kulinarnych, które tworzą szlak kulinarny Śląskie Smaki, łączący restauracje serwujące tradycyjne dania regionalne.

31. Ścieżki rowerowe

Powiat pszczyński poprzecinany jest licznymi szlakami i ścieżkami dla turystów pieszych i rowerowych, które pozwalają docenić walory krajobrazowe i zapewniają chwile relaksu i wytchnienia. Przez powiat pszczyński przebiega wiele tras rowerowych : Europejska Trasa Rowerowa R4, Międzynarodowa Trasa Rowerowa Greenways, Wojewódzka Trasa Rowerowa R1, Wiśłana Trasa Rowerowa. Trasy Regionalne: Trasa Czterech Sołectw, Plessówka, Smolarnia, Stara Piła, Niedźwiedziówka, Trakt Książęcy, Trakt Żorski, Trakt Reitzensteinów, Trakt Czarnego Skarbu, Trakt Cesarsko- Pruski, Wokół Suszka, Wokół Rudziczki, Gwaruś.

Baza noclegowa

Na rozwój turystyki w powiecie pszczyńskim ma bardzo duży wpływ szeroko rozwinięta baza noclegowa oferująca miejsca noclegowe o zróżnicowanym standardzie i cenach. Poniżej tabela nr.1 prezentująca bazę noclegową powiatu pszczyńskiego w porównaniu z sąsiednimi powiatami.

Tabela 1. Baza noclegowa turystyki w 2014 r..³⁰

POWIAT	Obiekty	Miejsca noclegowe	Korzystający z noclegów		Wynajęte noclegi	
			Ogółem	Turyści zagraniczni	Ogółem	Turyści zagraniczni
pszczyński	17	625	34780	4535	71683	7871
bieruńsko-lędzki	3	132	12756	506	17198	903
mikołowski	7	218	13132	1300	20228	3071

Źródło: <http://stat.gov.pl/>

W powiecie pszczyńskim działania promocyjne mające na celu upowszechnianie i rozwój turystyki prowadzi również Agencja Rozwoju i Promocji Ziemi Pszczyńskiej, spółka stworzona przez jednostki samorządu terytorialnego (powiat pszczyński, gminy: Pszczyna, Suszec, Miedźna, Bojszowy, powiat bieruńsko-łędziński). W zakresie turystyki jednostka ta zarządza Skansenem- Zagrodą Wsi Pszczyńskiej, Biurem Informacji Turystycznej oraz Pokazową Zagrodą Żubrów. Agencja ta jest członkiem Śląskiego Klastra Kultury Turystyki i Rekreacji, który powstał w 2013 roku.

Ważną rolę w na terenie powiatu pszczyńskiego odgrywają punkty informacji turystycznej. Obecnie w powiecie działa pięć punktów obsługi turystycznej: Powiatowy Punkt Informacji Turystycznej na dworcu PKP w Pszczynie, Biuro Informacji Turystycznej w Bramie Wybrańców, Biuro Informacji Turystycznej w Pokazowej Zagrodzie Żubrów oraz Punkt Informacji Turystycznej w Goczałkowicach – Zdroju i Centrum Obsługi Ruchu Turystycznego prowadzone przez Gminny Ośrodek Kultury. Ponadto działania promocyjne na terenie powiatu prowadzone są przez Wydział Promocji Powiatu i Integracji Europejskiej Starostwa Powiatowego w Pszczynie, gdzie powstają liczne materiały promocyjne o powiecie (mapy, ulotki, albumy i foldery), które dostępne są bezpłatnie w Wydziale jak również w Powiatowym Punkcie Informacji Turystycznej na dworcu PKP w Pszczynie. Wydział Promocji Powiatu i Integracji Europejskiej jest organizatorem i współorganizatorem wielu imprez i przedsięwzięć mających wpływ na promocję powiatu, co przyczynia się do zwiększania atrakcyjności terenu.

3.5. Komunikacja i transport

Charakterystyka sieci drogowej

Sieć drogowa powiatu pszczyńskiego składa się z dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych oraz gminnych. Jej uzupełnieniem są drogi gminne o charakterze lokalnym i dojazdowy (drogi wewnętrzne).

Do dróg krajowych stanowiących układ komunikacyjny powiatu należą:

- DK 1 - droga krajowa nr 1 relacji Gdańsk-Cieszyn (połączenie z autostradą A4),

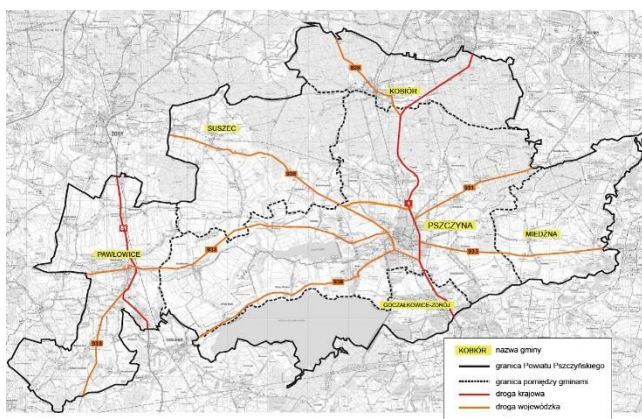
- DK 81 - droga krajowa nr 81 relacji Katowice-Skoczów (połączenie z autostradą A1).

Na terenie powiatu pszczyńskiego drogi krajowe są drogami tranzytowymi łączącymi południe kraju z aglomeracją śląską i resztą kraju. Stanowią najważniejsze połączenia drogowe w regionie. Oprócz dróg krajowych największe znaczenie komunikacyjne mają drogi wojewódzkie, które łączą ze sobą drogi krajowe oraz stanowią połączenie komunikacyjne pomiędzy wschodem a zachodem regionu:

- DW 928 (Mikołów-Kobiór),
- DW 931 (Bieruń Stary-Pszczyna),
- DW 933 (Chrzanów-Rzuchów),
- DW 935 (Pszczyna-Racibórz),
- DW 938 (Pawłowice-Cieszyn),
- DW 939 (Pszczyna-Strumień DK 81).

Drogi powiatowe jako uzupełnienie sieci dróg nadrzędnych stanowią ważny element systemu komunikacji lokalnej, skupiając znaczną część ruchu. W 2014 roku sieć dróg publicznych powiatowych obejmowała łącznie 225,7 km tras, w tym 88,70% dróg ma charakter dróg twardych z ulepszoną nawierzchnią. Drogi o nawierzchni gruntowej stanowią zdecydowaną mniejszość i wynoszą 24,3 km, co odpowiada 10,77% wszystkich dróg powiatowych.

Mapa 1. Sieć dróg krajowych oraz wojewódzkich w powiecie pszczyńskim

Źródło: Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla powiatu pszczyńskiego. Październik 2015 rok

Tabela 1. Drogi powiatowe na tle wybranych powiatów (podregion tyski) oraz województwa śląskiego, stan na 31.12.2014 r.

	Drogi o nawierzchni twardej	
--	-----------------------------	--

Powiat	ogółem	na 100 km ²	z liczby ogółem o nawierzchni ulepszonej	Gruntowe
bieruńsko-lędziński	97,1	61,4	97,1	4,0
mikołowski	151,5	65,0	151,5	-
pszczyński	201,4	42,7	200,2	24,3
Tychy	81,9	100,1	81,9	0,8
Województwo Śląskie	6 098,8	49,5	6 048,1	297,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych (BDL) Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), www.stat.gov.pl

Z analizy tabelki nr. 1 widać, że powiat pszczyński posiada najdłuższą sieć dróg powiatowych spośród czterech powiatów podregionu tyskiego, która wynosi łącznie 201,4 km, jest to aż 37,86% ogółu wszystkich publicznych dróg powiatowych na terenie podregionu. Natomiast pod względem ilości dróg na 100 km² powiat posiada najniższy wskaźnik wynoszący 42,7 km i to zarówno w odniesieniu do podregionu (56,3 km) jak i całego województwa śląskiego, dla którego średnia wynosi 49,5 km. Przedstawione dane świadczą o nie najwyższym poziomie zagęszczenia dróg powiatowych na terenie powiatu.

Tabela 2. Drogi publiczne gminne w powiecie pszczyńskim na tle wybranych powiatów (podregion tyski) oraz województwa śląskiego, stan na 31.12.2014 r.

Powiat	Drogi o nawierzchni twardej			Gruntowe
	ogółem	na 100 km ²	z liczby ogółem o nawierzchni ulepszonej	
bieruńsko-lędziński	265,6	167,9	250,4	16,5
mikołowski	290,9	124,8	259,4	58,0
pszczyński	431,4	91,6	409,9	108,2
Tychy	140,8	172,1	140,0	27,8
Województwo Śląskie	13 013,9	105,5	11 536,0	3 607,4

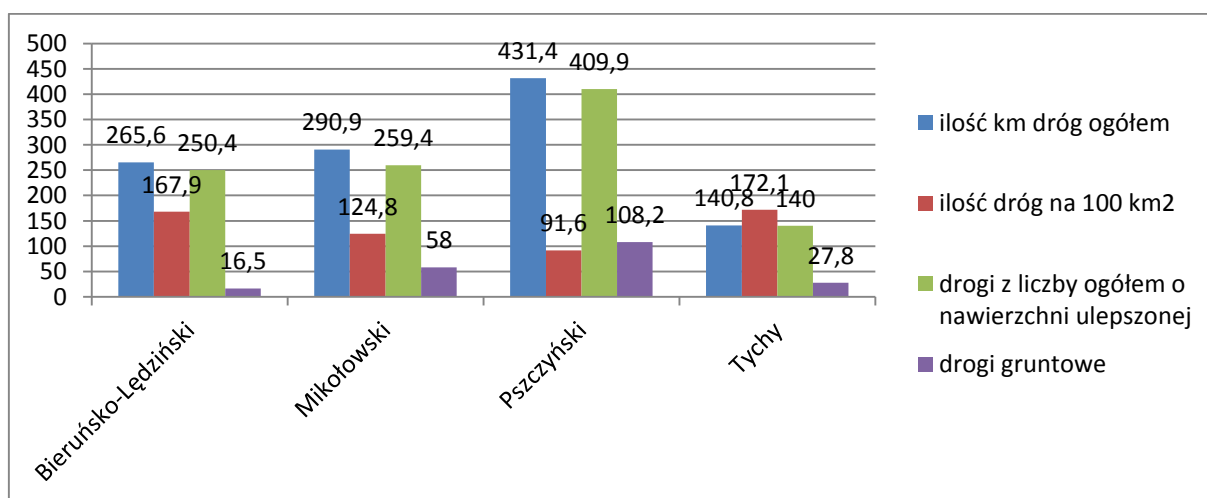
Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych (BDL) Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), www.stat.gov.pl

Uzupełnieniem sieci dróg krajowych, wojewódzkich oraz powiatowych są drogi gminne, których łączna długość na terenie powiatu wynosi 431,4 km. Pod tym względem powiat

pszczyński posiada najdłuższą sieć dróg gminnych w podregionie tyskim. Na terenie Tychów jest trzykrotnie mniej publicznych dróg gminnych niż w naszym powiecie. Jednak podobnie jak przy drogach powiatowych posiadamy najniższy wskaźnik wynoszący 91,6 km pod względem ilości dróg na 100 km². Na tle innych powiatów należy przede wszystkim zwrócić również uwagę, że na terenie powiatu pszczyńskiego istnieje ponad 108 km dróg o nawierzchni gruntowej wymagającej w przyszłości dużych nakładów inwestycyjnych.

Sieć drogowa powiatu pszczyńskiego, łącznie z drogami gminnymi, pomimo że jest dobrze rozbudowana, nie spełnia swojej funkcji w pełni ze względu na poziom obciążenia oraz zużycia. Jej stan techniczny znacznie obniża jej możliwości eksploatacyjne. Drogi wymagają naprawy nawierzchni, przebudowy w celu dostosowania ich do potrzeb mieszkańców, inwestorów, turystów (zły stan techniczny nawierzchni, zbyt mała nośność dróg oraz szerokość dróg, brak chodników dla pieszych, niewystarczające odwodnienie, oraz oświetlenie), oraz do wzrostu bezpieczeństwa w transporcie.

Wykres 1. Drogi publiczne gminne w powiecie pszczyńskim na tle wybranych powiatów (podregion tyski) oraz województwa śląskiego, stan na 31.12.2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych (BDL) Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), www.stat.gov.pl

Infrastruktura kolejowa

Przez powiat przebiega linia kolejowa nr 148 Pszczyna-Rybnik oraz magistralna linia kolejowa nr 139 Katowice-Zwardoń -Skalite, stanowiąca odcinek głównej, międzynarodowej linii E65 i CE 65 (dla transportu towarowego). Linia ta umożliwia połączenie z wybrzeżem bałtyckim oraz krajami europejskimi. Obecna sieć połączeń kolejowych obejmująca obszar powiatu pszczyńskiego, która została ujęta w planie transportowym dla województwa śląskiego wygląda się następująco:

- Katowice - Tychy – Kobiór - Pszczyna - Czechowice-Dziedzice - Bielsko-Biała - Żywiec –Zwardoń.
- Pszczyna - Skoczów - Ustroń Zdrój - Wisła Uzdrowisko - Wisła Głębce.
- Pszczyna - Żory – Rybnik.

Komunikacja indywidualna

W roku 2014 na terenie powiatu pszczyńskiego zarejestrowane były 71.552 pojazdy, co stanowiło prawie 2,5% wszystkich pojazdów zarejestrowanych na terenie województwa śląskiego.³¹

Tabela 3. Liczba pojazdów aktywnych zarejestrowanych w powiecie pszczyńskim według stanu na dzień 31.12.2014 r.

Rodzaj pojazdu	Goczałkowice-Zdrój	Kobiór	Miedźna	Pawłowice	Pszczyna	Suszec	Suma
Motorowery	251	142	716	826	1918	607	4460
Motocykle	101	84	251	372	973	239	2020
Samochody osobowe	2900	2112	7441	8757	23522	5830	50562
Samochody ciężarowe	461	258	600	843	3566	594	6322
Autobusy	1	3	25	24	126	29	208
Samochody specjalne	23	19	30	52	254	31	409
Ciągniki samochodowe	19	10	74	68	340	65	576
Ciągniki rolnicze	83	25	271	458	662	280	1779

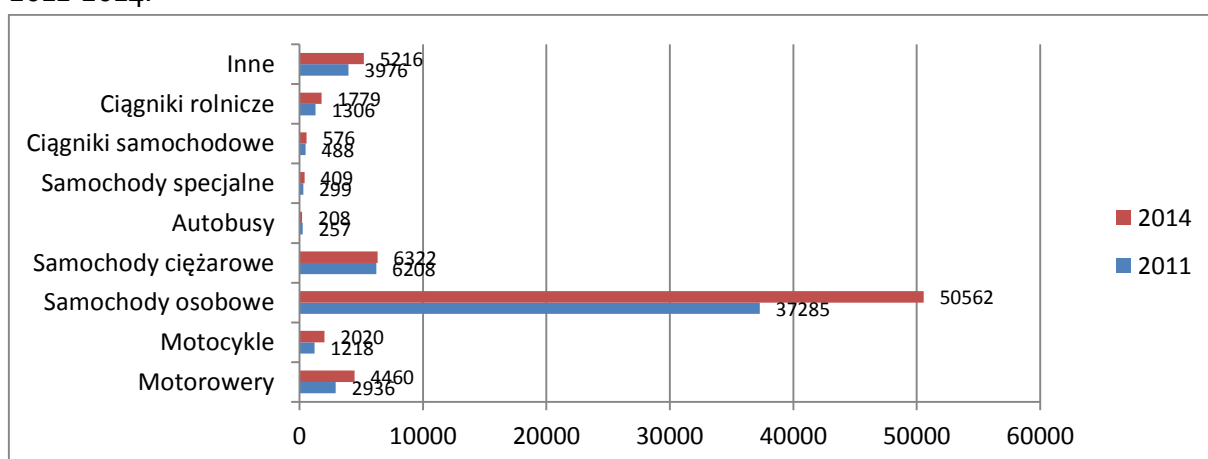
³¹ Źródło: Bank Danych Lokalnych (BDL) Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), www.stat.gov.pl

Inne	271	142	696	941	2539	627	5216
Suma	4110	2795	10104	12341	33900	8302	71552

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa powiatowego w Pszczynie.

Zgodnie z danymi z Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego w Pszczynie w roku 2014 z ogólnej liczby pojazdów aktywnych zarejestrowanych w powiecie pszczyńskim, 70,67 % stanowiły samochody osobowe. Z przedstawionego wykresu wynika, iż poziom motoryzacji w powiecie pszczyńskim w latach 2011-2014 wzrósł o 24,57%, z 53 973 aktywnych zarejestrowanych pojazdów w 2011 do 71.552 pojazdów w roku 2014. Największy odsetek stanowią samochody osobowe ich liczba zmieniła się w ciągu 4 lat o 13.277, tj. 26,26%. Dynamika ilości pojazdów w powiecie z roku na rok znacznie wzrasta. Jedyny wyjątek stanowią autobusy, które mają trend spadkowy. Ich ilość zmalała z 257 w roku 2011 do 208 w roku 2014. Daje się również zauważyć gwałtowny wzrost liczby motocykli oraz motorowerów. Biorąc pod uwagę zatłoczenie ulic, zwłaszcza korki, jednoślady coraz częściej stają się alternatywą dla innych środków transportu, szczególnie samochodów. Poniższe dane pokazują, że mieszkańcy powiatu pszczyńskiego zdecydowanie bardziej wybierają indywidualne środki transportu co powoduje utrudnienia komunikacyjne oraz negatywnie wpływa na środowisko.

Wykres 2. Liczba pojazdów aktywnych zarejestrowanych w powiecie pszczyńskim w latach 2011-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa powiatowego w Pszczynie

Komunikacja zbiorowa

Na rok 2016 sytuacja stanu komunikacji publicznej na terenie powiatu pszczyńskiego nie przedstawia się zadowalająco. Obecnie przewozy regularne w powiecie obsługiwane są przez kilkunastu przewoźników, w przeważającej większości busami należącymi do małych firm prywatnych. Głównym problemem jest brak regularnych połączeń między wszystkimi gminami, zwłaszcza w weekendy, święta i wakacje, oraz brak odpowiedniej infrastruktury towarzyszącej takiej, jak: przystanki autobusowe, centra przesiadkowe, parkingi, oraz duża ilość barier dla osób niepełnosprawnych.

Tabela 4 .Przewóz regularny transportu zbiorowego osób - linie komercyjne przebiegające przez powiat pszczyński obsługiwane przez przewoźników komercyjnych:

Linia	Ilość kursów			
	Poniedziałek-piątek	Szkolny	Sobota	Niedziela
Pszczyna-Pawłowice przez Brzeźce, Studzionkę	9	3	3	0
Pszczyna-Żory przez Suszec	4	0	2	0
Pszczyna-Rudziczka przez Kobielice, Mizerów, Suszec	4	2	0	0
Pszczyna-Tychy przez Piasek, Kobiór	7	0	0	0
Pszczyna-Wola przez Miedźną, Frydek	12	3	6	4
Pszczyna-Wola przez Rudołtowiec, Miedźną	7	0	0	0
Pszczyna-Czechowice-Dziedzice przez Goczałkowice-Zdrój	11	0	0	0
Pszczyna-Jawiszowice przez Miedźną, Górę	11	0	0	0
Pszczyna-Strumień przez Wisłę Wielką	14	3	3	0
Bieruń-Pszczyna przez Bojszowy linia 181	5	0	0	0
Wola-Tychy przez Bojszowy, Świerczyniec	15	5	4	4
Wola-Bieruń przez Międzyrzecze, Bojszowy linia 251	8	0	4	4
Tychy-Mikołów przez Kobiór linia 157	14	0	8	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa powiatowego w Pszczynie

3.6. Środowisko naturalne

Powiat pszczyński położony jest w południowej części województwa śląskiego. W jego skład wchodzi pięć gmin wiejskich: Goczałkowice-Zdrój, Kobiór, Miedźna, Pawłowice i Suszec oraz jedna gmina miejsko-wiejska: Pszczyna.

Powiat pszczyński z uwagi na swoje położenie, gęstość zaludnienia oraz poziom urbanizacji należy do obszarów znacznego oddziaływania człowieka na środowisko przyrodnicze (zabudowania, uprawa gleby, przemysł, komunikacja, hodowla, turystyka i inne). Jednak pomimo to na obszarze powiatu zachowały się cenne przyrodniczo tereny takiej, jak: znaczne kompleksy leśne, duża ilość zbiorników wodnych oraz otwarte łąki i pola. Atrakcyjne miejsca i unikatowe potencjały kulturowe i przyrodnicze, wyróżniające się walory środowiskowe i zasoby naturalne, rozwój infrastruktury turystycznej, rowerowej powodują, iż powiat stanowi jeden z najbardziej atrakcyjnych regionów województwa śląskiego.

Tabela 1. Powierzchnia gruntów leśnych na terenie powiatu pszczyńskiego w 2014 r.

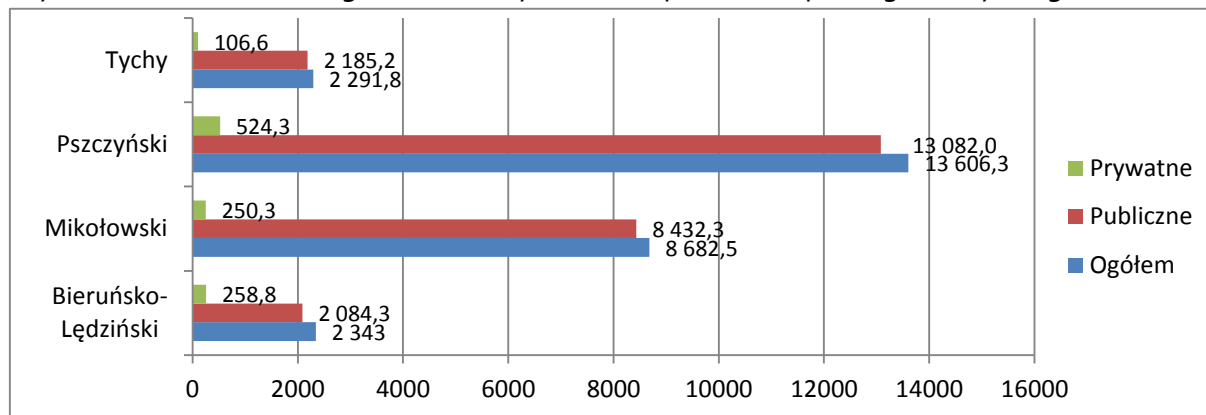
Jednostka samorządu	Ogółem	Grunty publiczne	Grunty prywatne	Lesistość %
powiat pszczyński	13 606,3	13 082,0	524,3	28,0
Pszczyna	5 139,6	5 036,6	103,0	28,6
Goczałkowice-Zdrój	91,6	84,6	7,0	1,9
Kobiór	4 077,3	4 077,0	0,3	81,7
Miedźna	913,9	806,9	107,0	17,8
Pawłowice	657,5	511,5	146,0	8,6
Suszec	2 726,4	2 565,4	161,0	35,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych (BDL) Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), www.stat.gov.pl

W roku 2014 powierzchnia gruntów leśnych wynosiła 13.606,30 ha, z czego ponad 95,80% pozostaje w zarządzie Lasów Państwowych. Pod względem ogólnej powierzchni powiatu lesistość wyniosła 28% i jest mniejsza niż w województwie śląskim (31,9%). Największa ilość gruntów leśnych prywatnych znajduje się w gminie Suszec 161 ha, natomiast najmniejsza powierzchnia pod tym względem jest w Kobiórze. Na tle innych gmin należy przede

wszystkim zwrócić uwagę, iż najmniejsza gmina Kobiór posiada największy wskaźnik lesistości na poziomie 81,7%.

Wykres 1. Powierzchnia gruntów leśnych na tle powiatów podregionu tyskiego w 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych (BDL) Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), www.stat.gov.pl

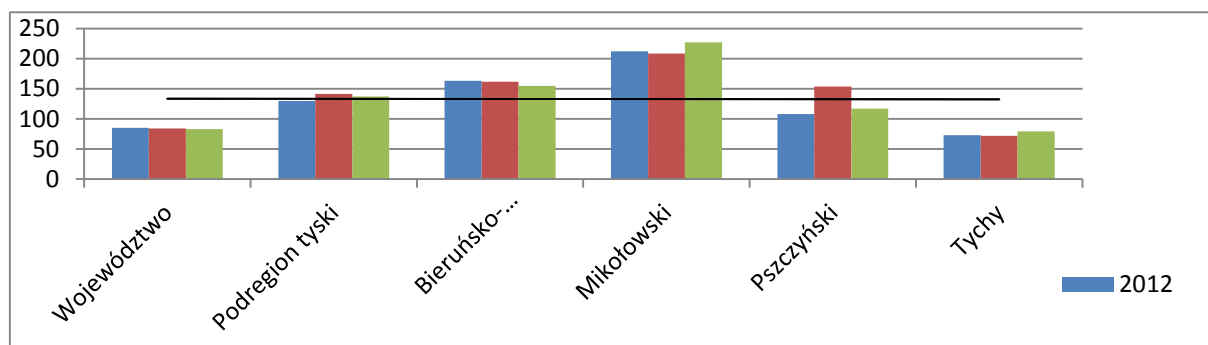
Z przedstawionego powyżej wykresu wynika, iż na tle innych powiatów podregionu tyskiego powiat pszczyński posiada największą ilość obszarów leśnych, którą stanowią 50,54% ogółu wszystkich gruntów leśnych w wybranych do analizy powiatach (tyskiego, mikołowskiego, bieruńsko-lędzińskiego).

Ze względu na duże walory przyrodnicze i krajobrazowe w obrębie powiatu pszczyńskiego utworzono:

- Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich;
- Rezerwat przyrody Żubrowisko;
- Rezerwat przyrody Babczyna Dolina;
- oraz obszary Natura 2000.

Zgodnie z zaprezentowanym wykresem poniżej w roku 2014 odnotowano pobór wody na poziomie 117,2 m³ na jednego mieszkańca, co oznaczało spadek w tym zakresie w porównaniu do roku 2013 aż o 23,9%. Pod względem średniej wojewódzkiej znacznie przekraczamy poziom zużycia wody o ponad 34,1 m³

Wykres 2. Zużycie wody na tle powiatów podregionu tyskiego w latach 2012-2014 (na 1 mieszkańca³)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych (BDL) Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), www.stat.gov.pl

Głównymi surowcami występującymi na terenie powiatu pszczyńskiego są węgiel kamienny wraz z towarzyszącym metanem oraz borowiny i solanki. Złóża węgla znajdują się pod całym terenem powiatu, natomiast wody lecznicze oraz borowiny w południowej części na terenie gminy Goczałkowice-Zdrój, gdzie znajduje się Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój, oraz na terenie gminy Miedźna. Na terenie powiatu zlokalizowane są dwie kopalnie węgla kamiennego:

- KWK Krupiński na terenie gminy Suszec,
- KWK Pniówek w gminie Pawłowice.

Ponadto teren powiatu mieści się w zasięgu oddziaływania kilku kopalń węgla, które znajdują się poza granicami powiatu. Negatywnym skutkiem rozwoju górnictwa w ostatnich kilkunastu latach była degradacja środowiska (m.in. odkształcenia powierzchni terenu). Należy wspierać działania mające na celu minimalizację strat w eksploatowanych terenach.

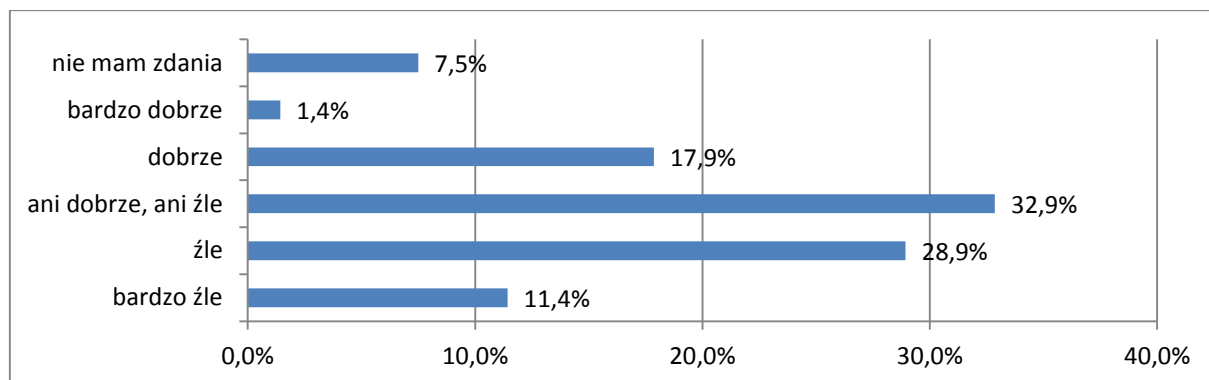
4. Konsultacje społeczne i ich wyniki

Integralną częścią działań związanych z opracowaniem Strategii Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego na lata 2016-2023 było również przygotowanie i podsumowanie wyników ankiety, której kluczowym celem było poznanie opinii mieszkańców na temat warunków życia i funkcjonowania w powiecie. Aby zachować spójność z całością przygotowanego dokumentu zawarte w niej pytania dotyczyły mieszkańców i kwestii społecznych, infrastruktury i środowiska naturalnego, oraz kwestii gospodarczych i rynku pracy. Ankieta została upubliczniona na stronie internetowej Starostwa powiatowego w Pszczynie pod adresem www.powiat.pszczyna.pl przez okres od 2 do 29 lutego 2016 r.

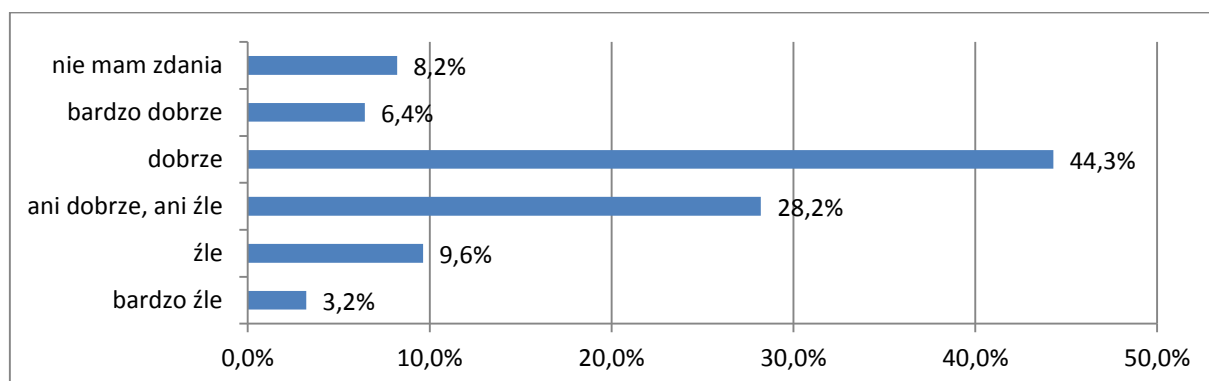
Wyniki ankiety

Ludność i kwestie społeczne

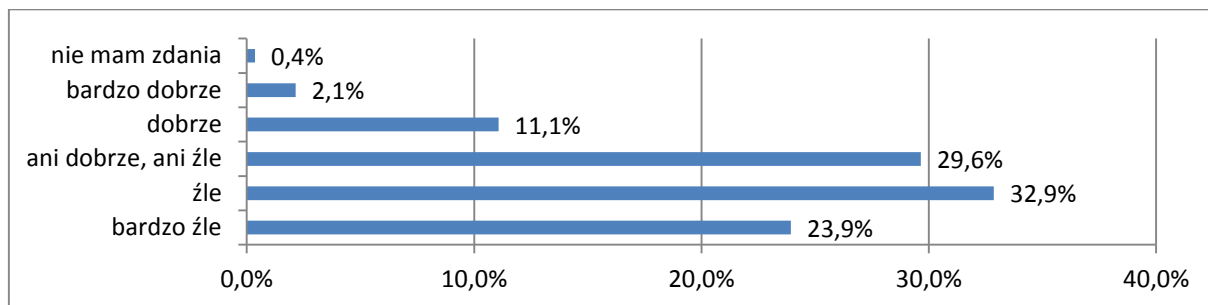
Jak Pani/Pan ocenia możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie powiatu?

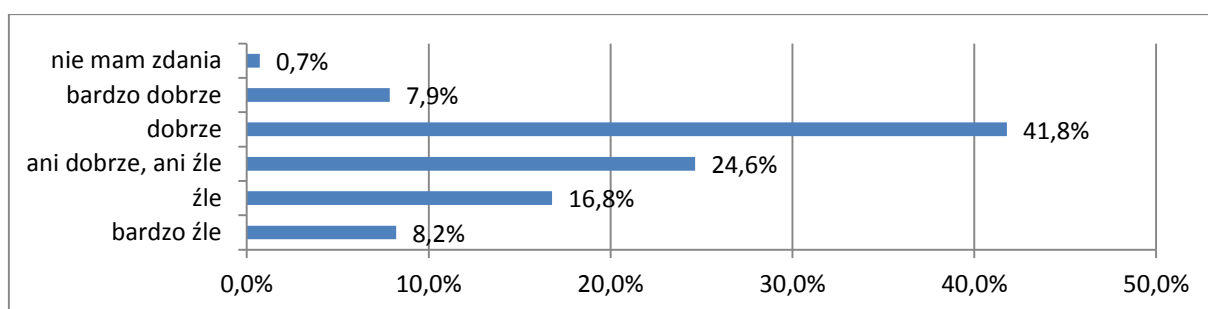
Jak Pani/Pan ocenia poziom edukacji ponadgimnazjalnej (licea, technika, szkoły zawodowe) zważywszy na jakość kształcenia, w tym dostępność zajęć dodatkowych?

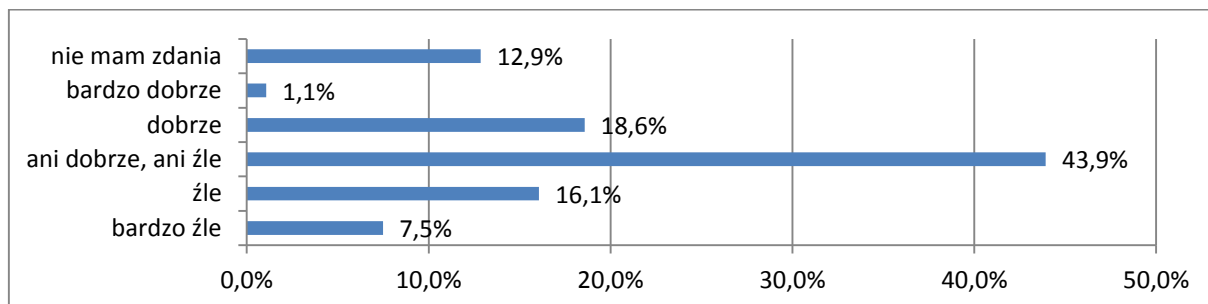
Jak Pani/Pan ocenia poziom opieki zdrowotnej w powiecie rozumiany jako dostępność do usług z zakresu ochrony zdrowia?

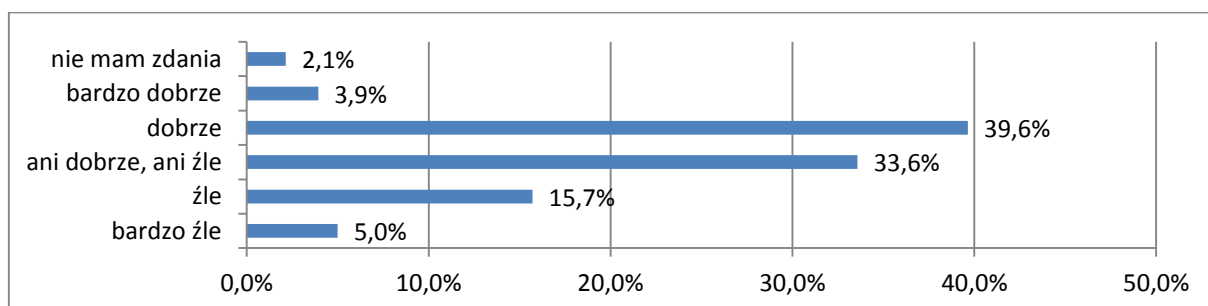
Jak Pani/Pan ocenia dostępną w powiecie ofertę w zakresie spędzania wolnego czasu?

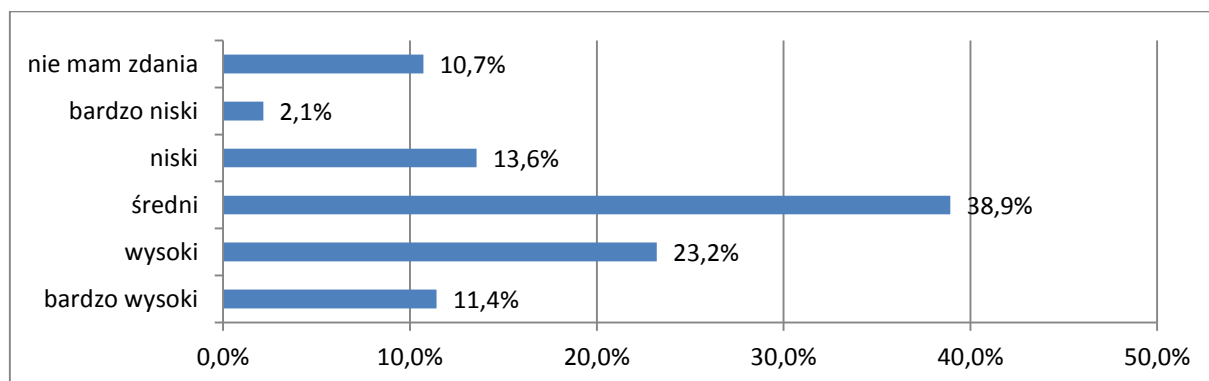
Jak Pani/Pan ocenia sposób rozwiązywania problemów społecznych w powiecie oraz profilaktykę w tym zakresie?

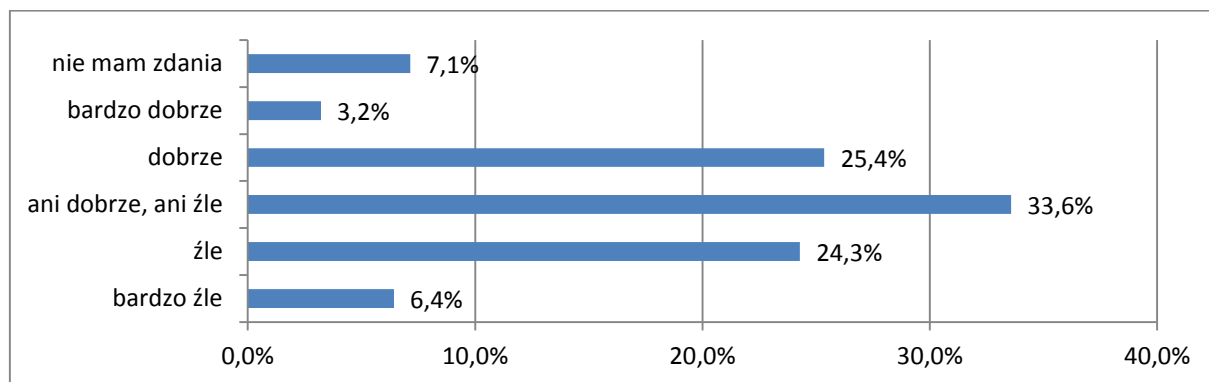
Jak Pani/Pan ocenia poziom bezpieczeństwa publicznego w powiecie?

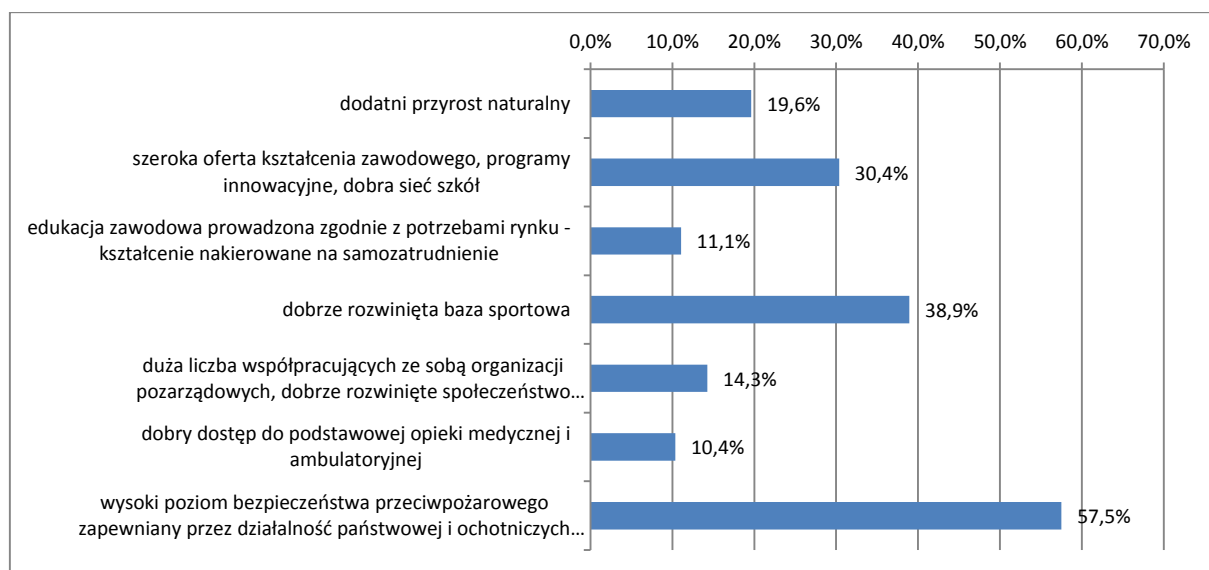
Jaki Pani/Pana zdaniem jest poziom występowania patologii społecznych (przestępczość, alkohol, narkotyki, przemoc) na terenie powiatu?

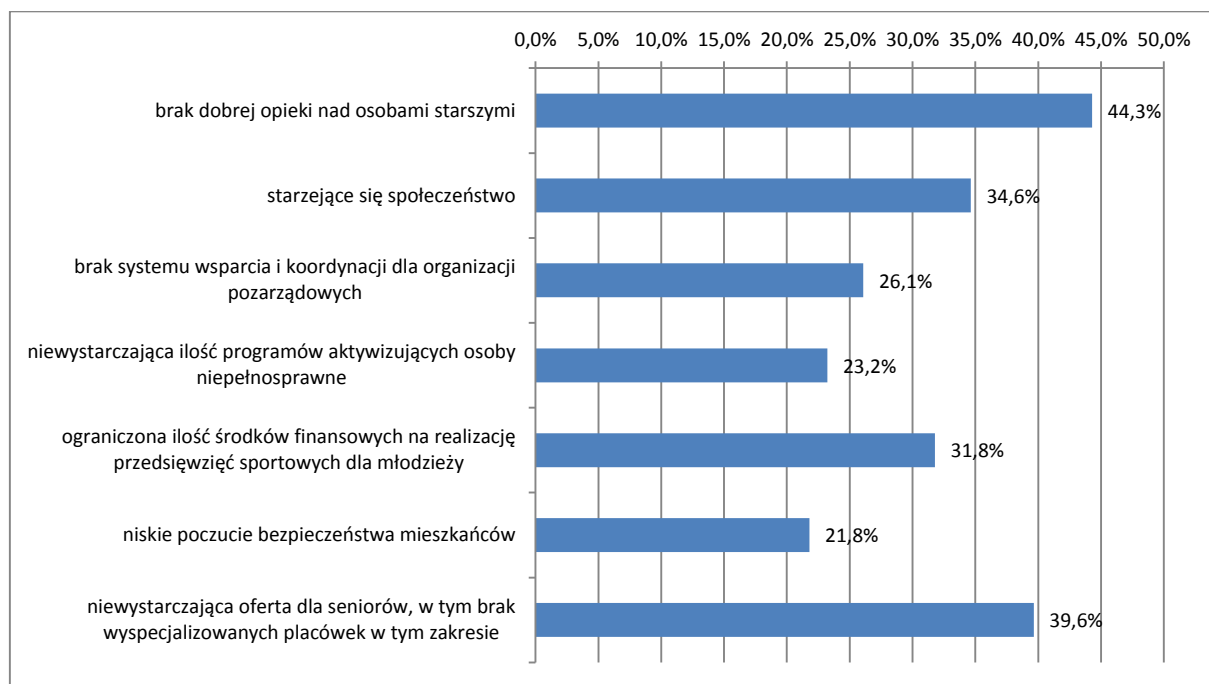
Jak Pani/Pan ocenia stopień zaangażowania mieszkanek i mieszkańców powiatu w działania na rzecz społeczności lokalnej?

Jakie są Pani/Pana zdaniem główne atuty (plusy) powiatu dotyczące ludności i kwestii społecznych (proszę zaznaczyć maksymalnie 3)

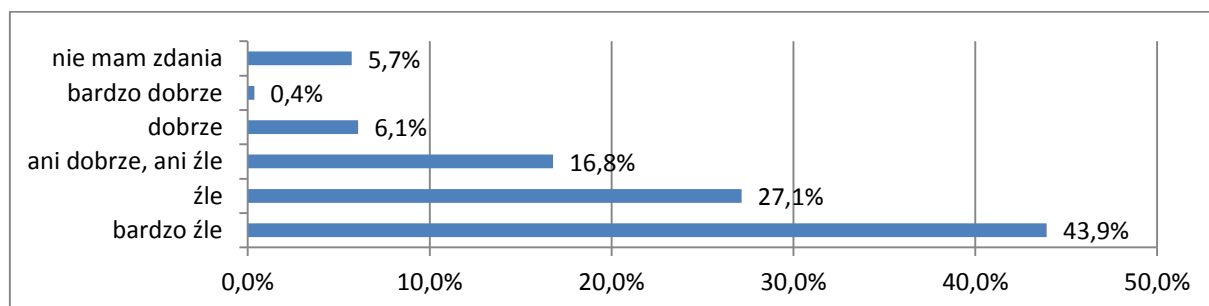

Jakie są Pani/Pana zdaniem główne słabości (minusy) powiatu dotyczące ludności i kwestii społecznych (proszę zaznaczyć maksymalnie 3)

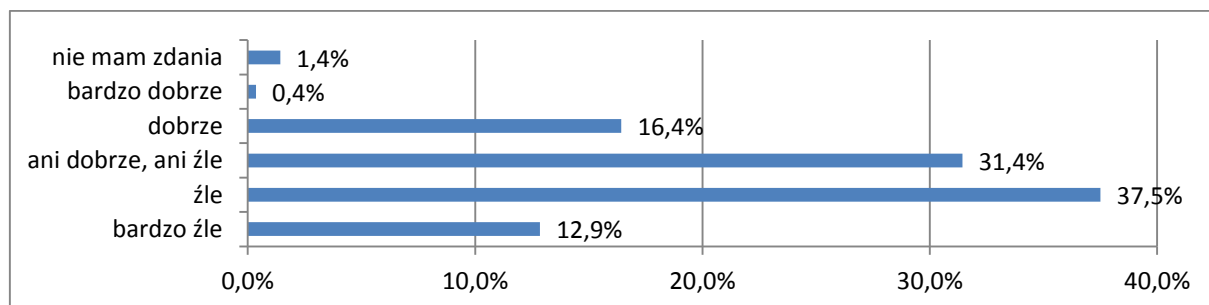

Infrastruktura i środowisko:

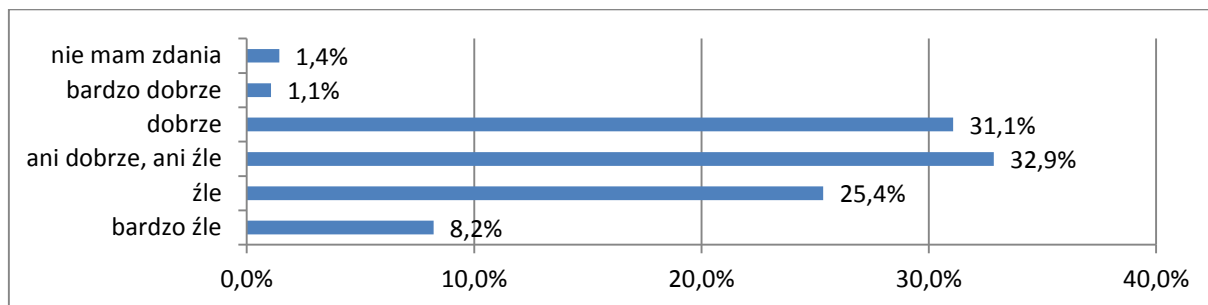
Jak Pani/Pan ocenia komunikację zbiorową w powiecie (ilość połączeń)

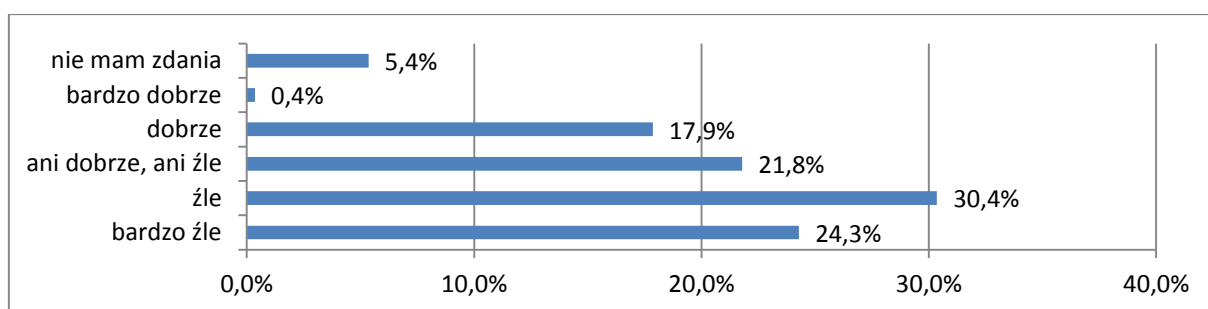
Jak Pani/Pan ocenia stan dróg zlokalizowanych na terenie powiatu?

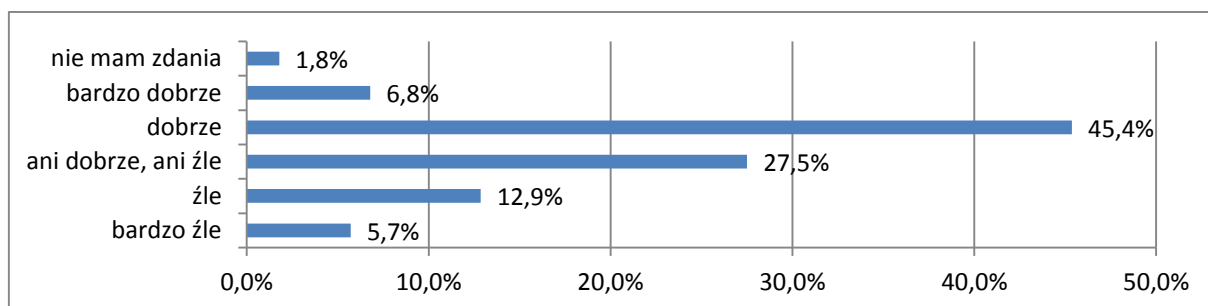
Jak Pani/Pan ocenia stan infrastruktury towarzyszącej drogom powiatowym (oświetlenie, sygnalizację świetlną, itp.)

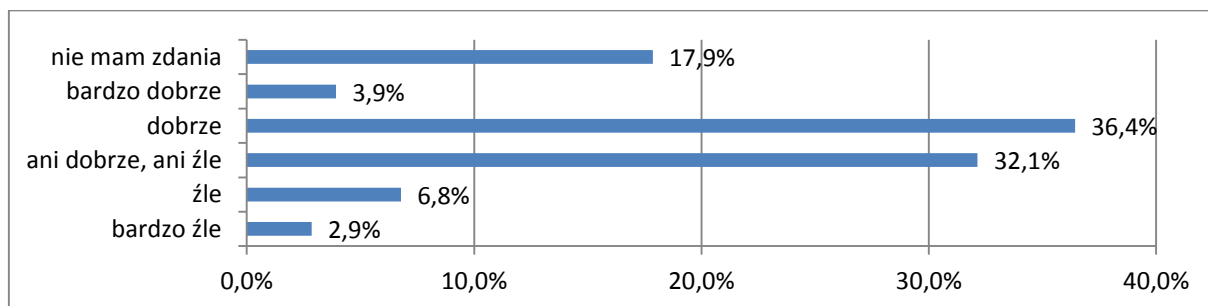
Jak Pani/Pan ocenia stan sieci ścieżek rowerowych i infrastruktury towarzyszącej?

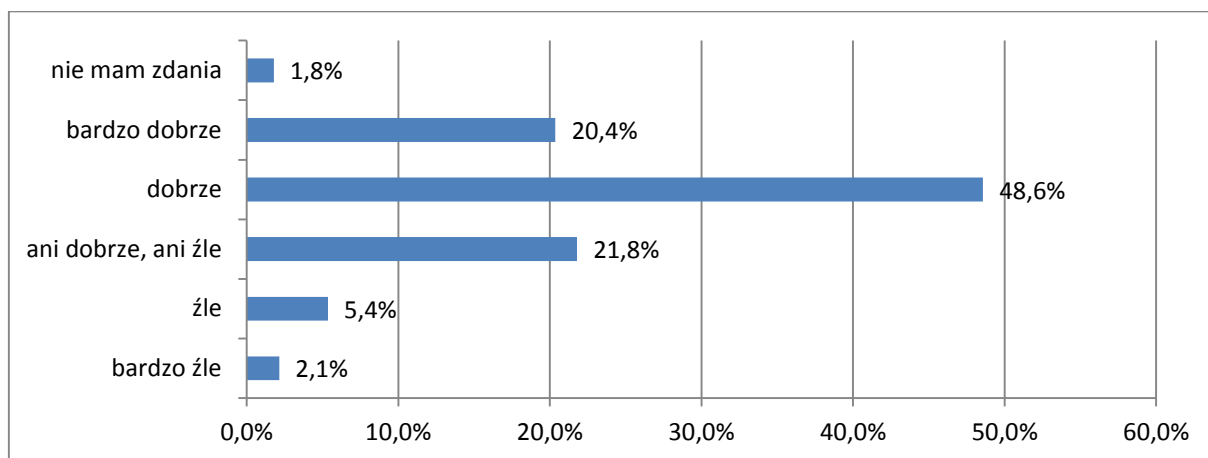
Jak Pani/Pan ocenia stan środowiska naturalnego na terenie powiatu?

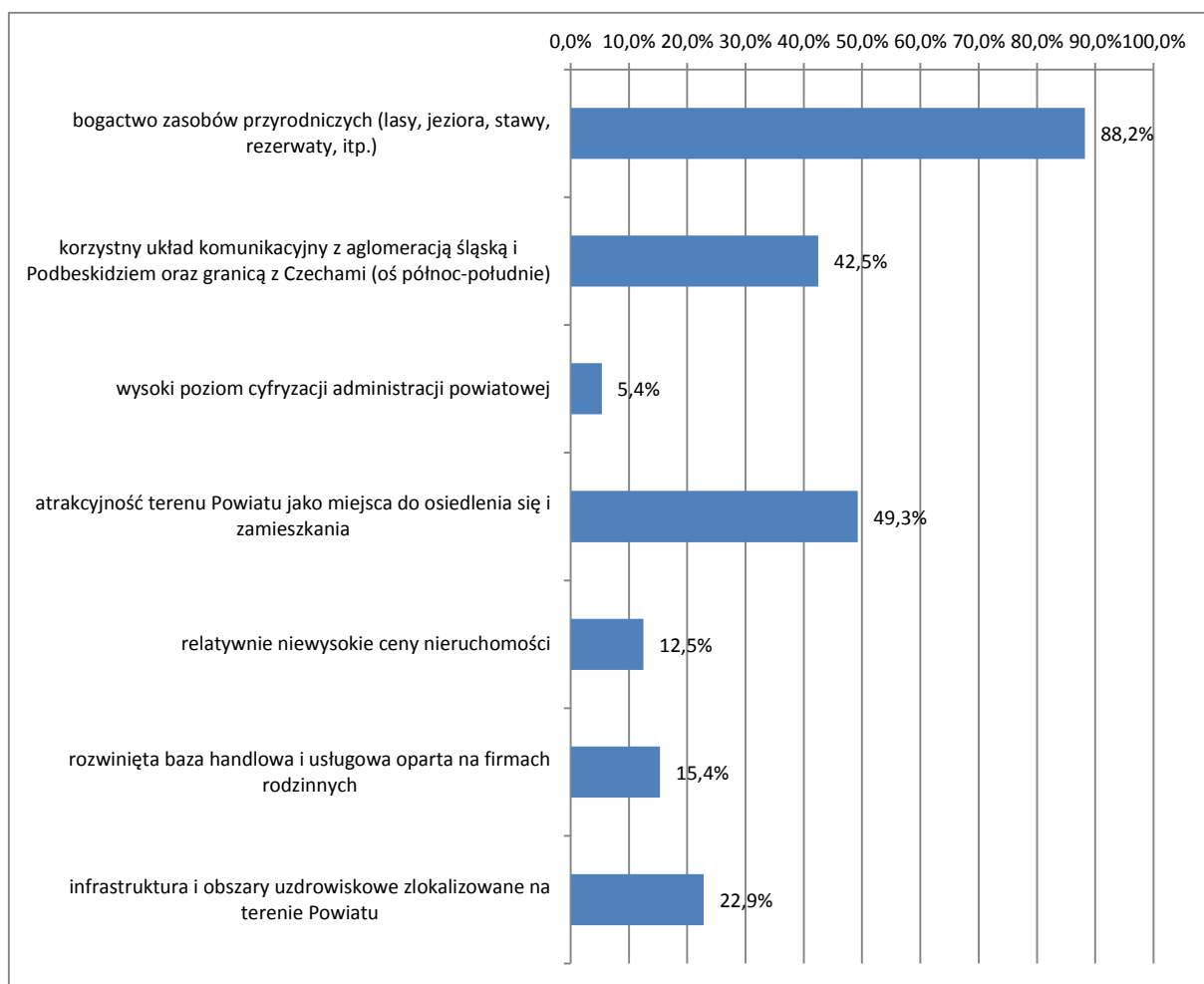
Jak Pani/Pan ocenia możliwość korzystania z usług administracji powiatowej poprzez internet?

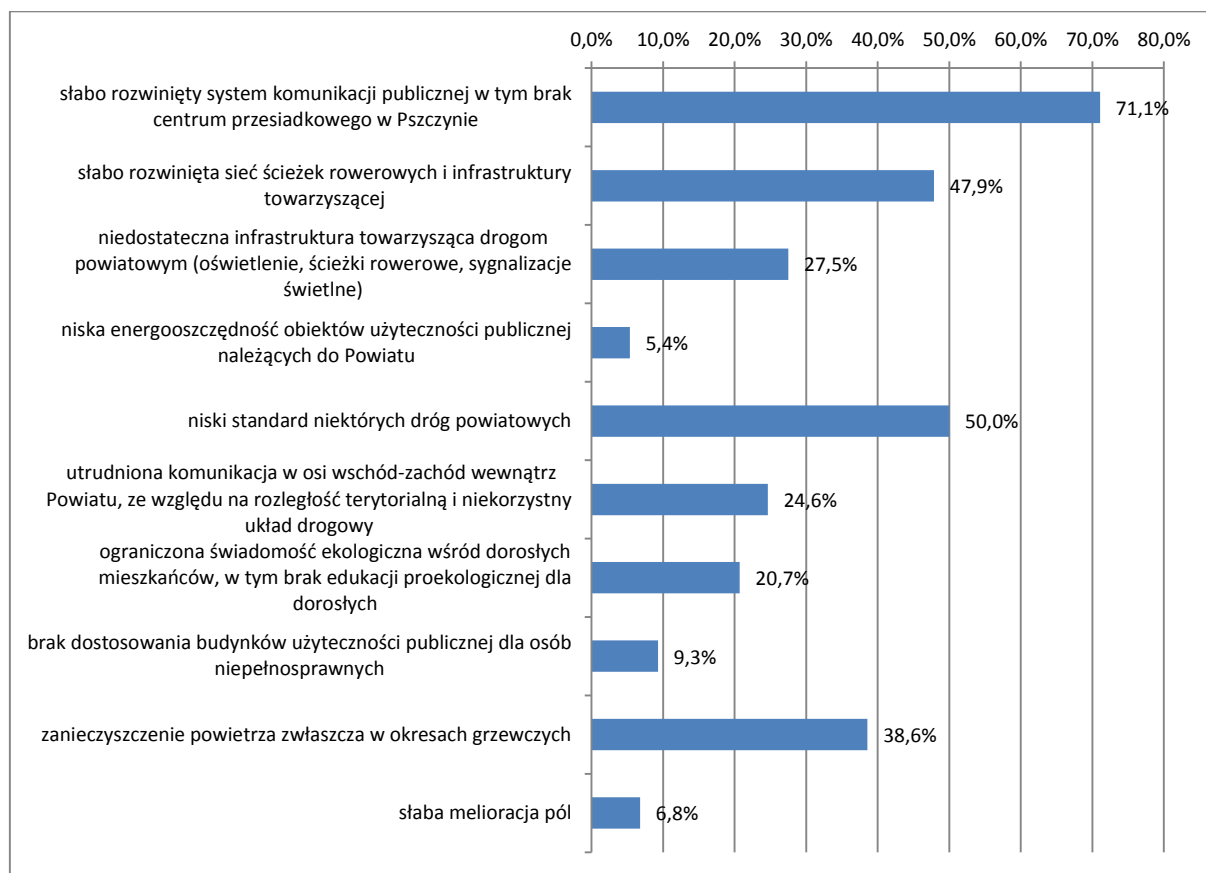
Jak Pani/Pan ocenia atrakcyjność terenu powiatu jako miejsca do osiedlenia się i zamieszkania?

Jakie są Pani/Pana zdaniem główne atuty (plusy) powiatu dotyczące stanu infrastruktury i środowiska (proszę zaznaczyć maksymalnie 3):

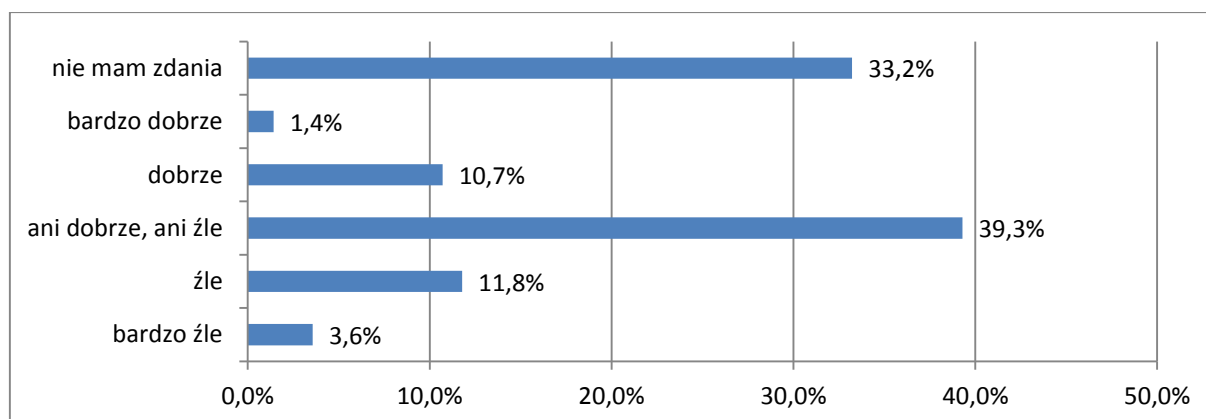

Jakie są Pani/Pana zdaniem główne słabości (minusy) powiatu dotyczące stanu infrastruktury i środowiska (proszę zaznaczyć maksymalnie 3):

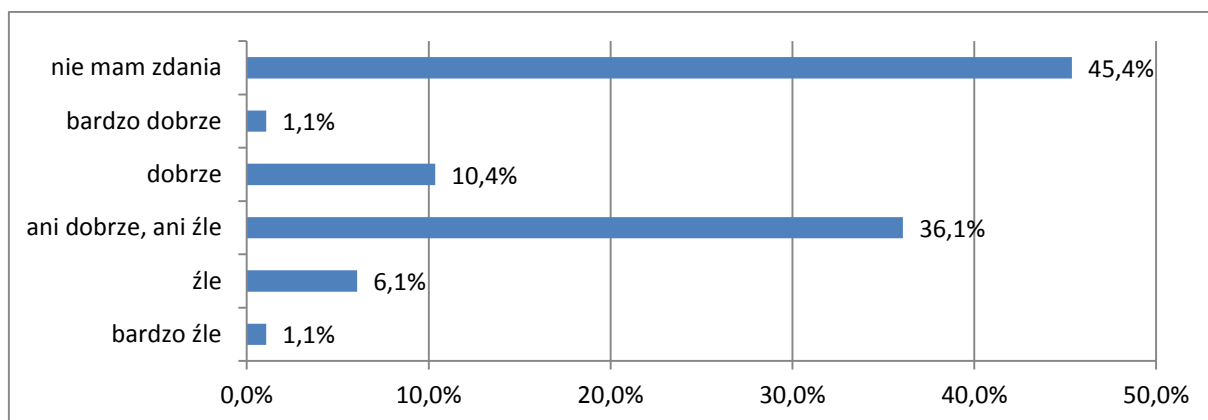

Gospodarka:

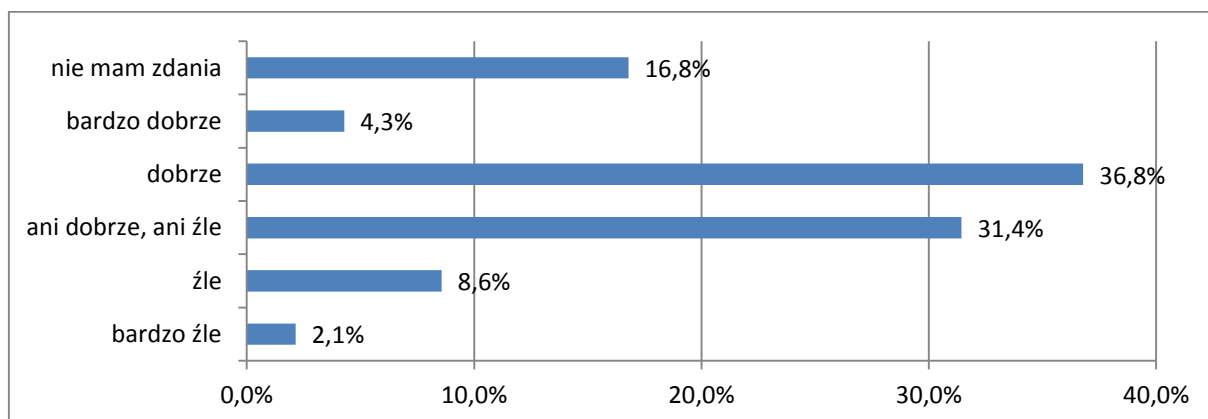
Jak Pani/Pan ocenia warunki prowadzenia działalności gospodarczej w powiecie biorąc pod uwagę udogodnienia i ulgi dla przedsiębiorców oraz dostęp do informacji na temat zakładania własnej firmy?

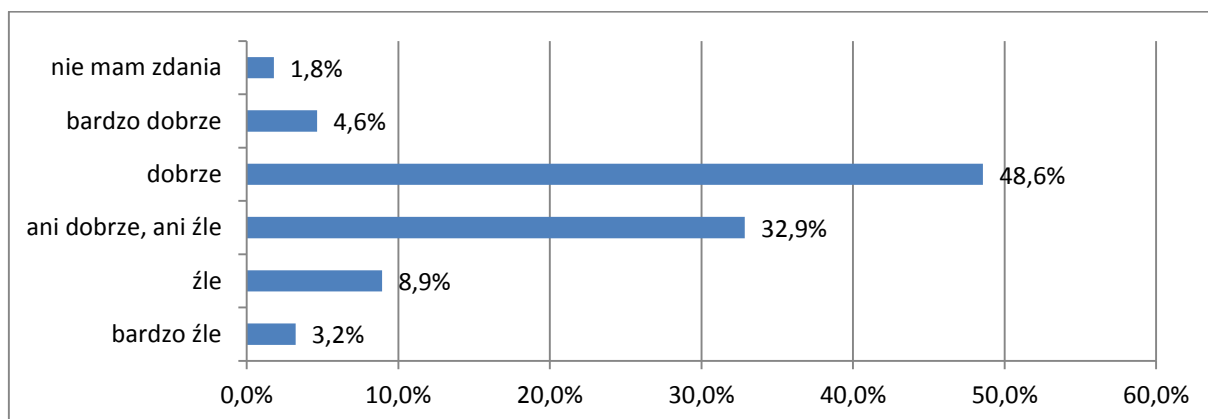
Jak Pani/Pan ocenia warunki do prowadzenia działalności rolnej w powiecie mając na uwadze organizowane szkolenia oraz dostęp do informacji na temat specjalizacji lub zmiany profilu upraw?

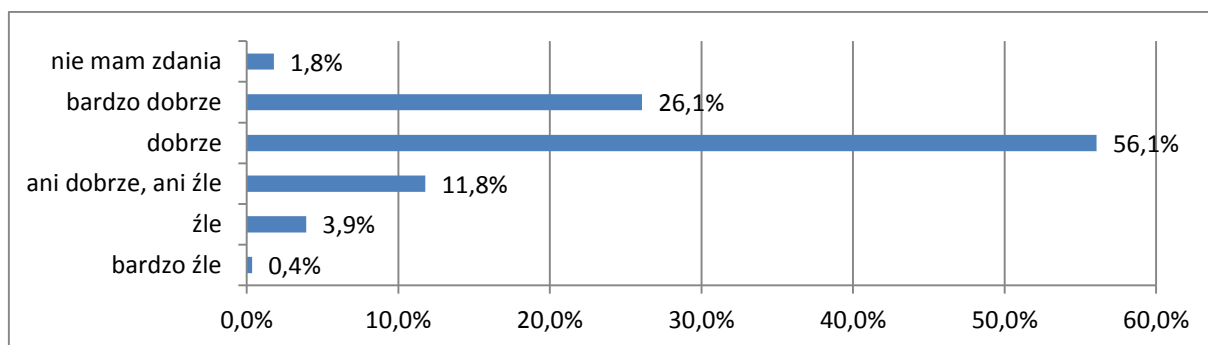
Jak Pani/Pan ocenia atrakcyjność inwestycyjną obszaru powiatu?

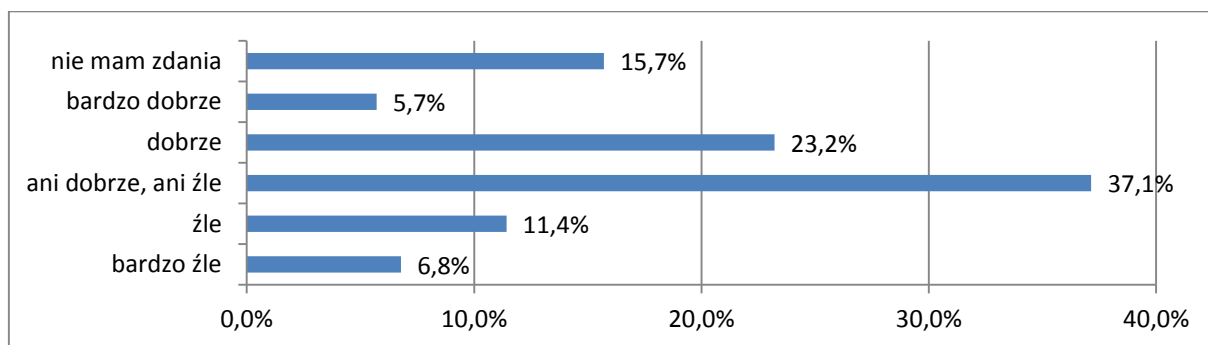
Jak Pani/Pan ocenia dostępność usług na terenie powiatu (handel, punkty usługowe itp.)?

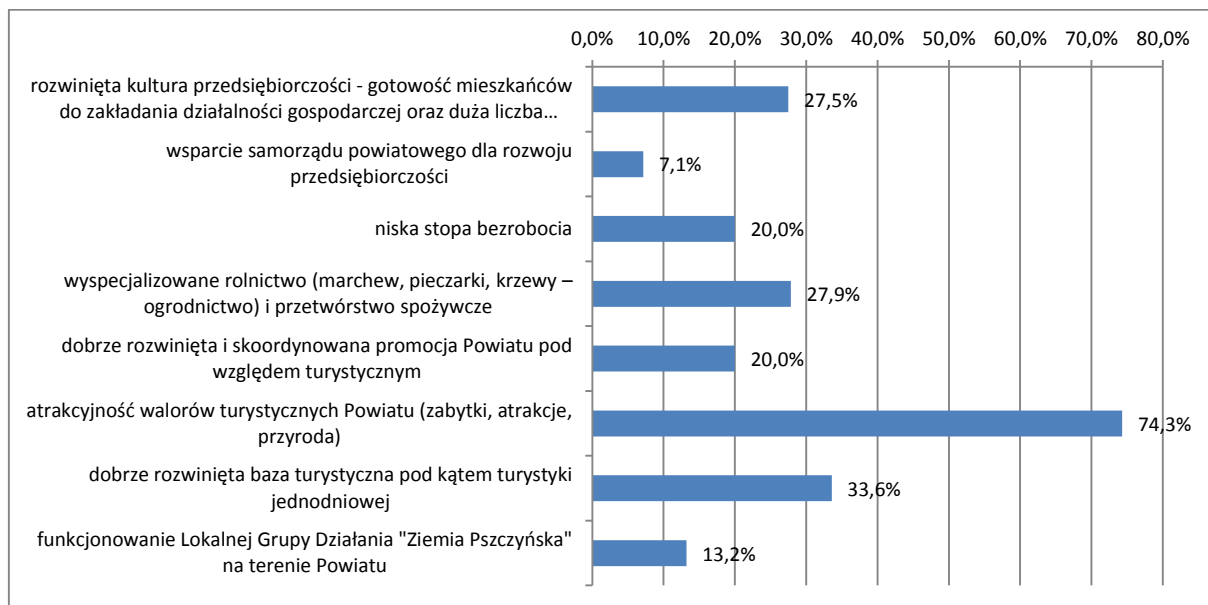
Jak Pani/Pan ocenia atrakcyjność turystyczną powiatu zważywszy na ilość i jakość zabytków, miejsc atrakcyjnych pod względem przyrodniczym, stan środowiska naturalnego, a także obszary chronione?

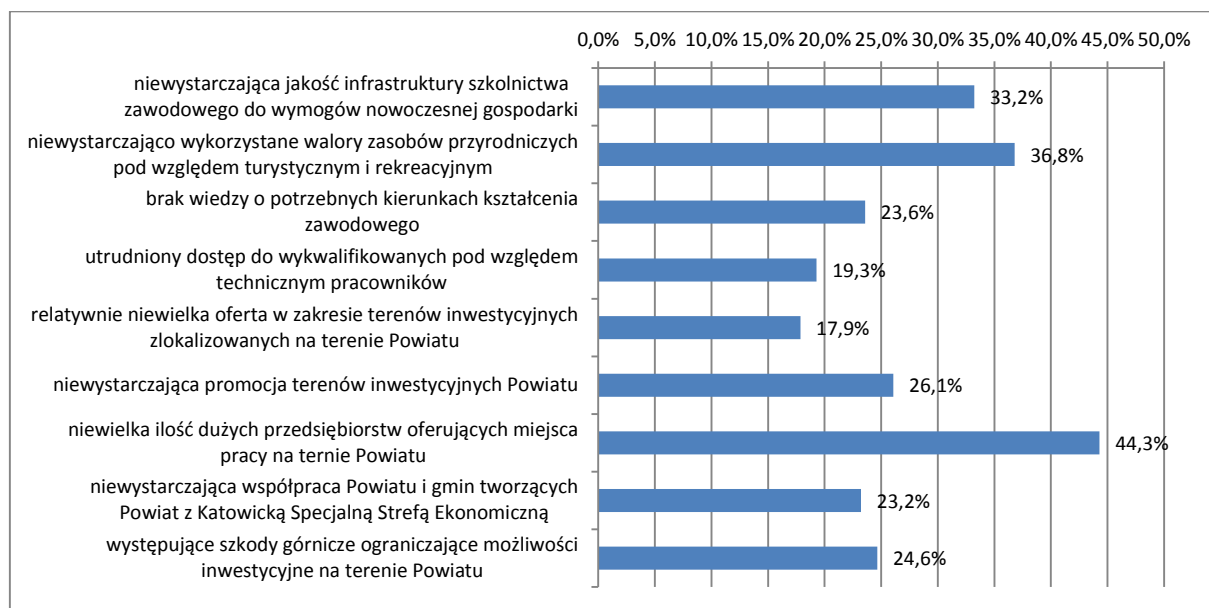
Jak Pani/Pan ocenia działania promocyjne powiatu mające na celu pozyskanie potencjalnych inwestorów?

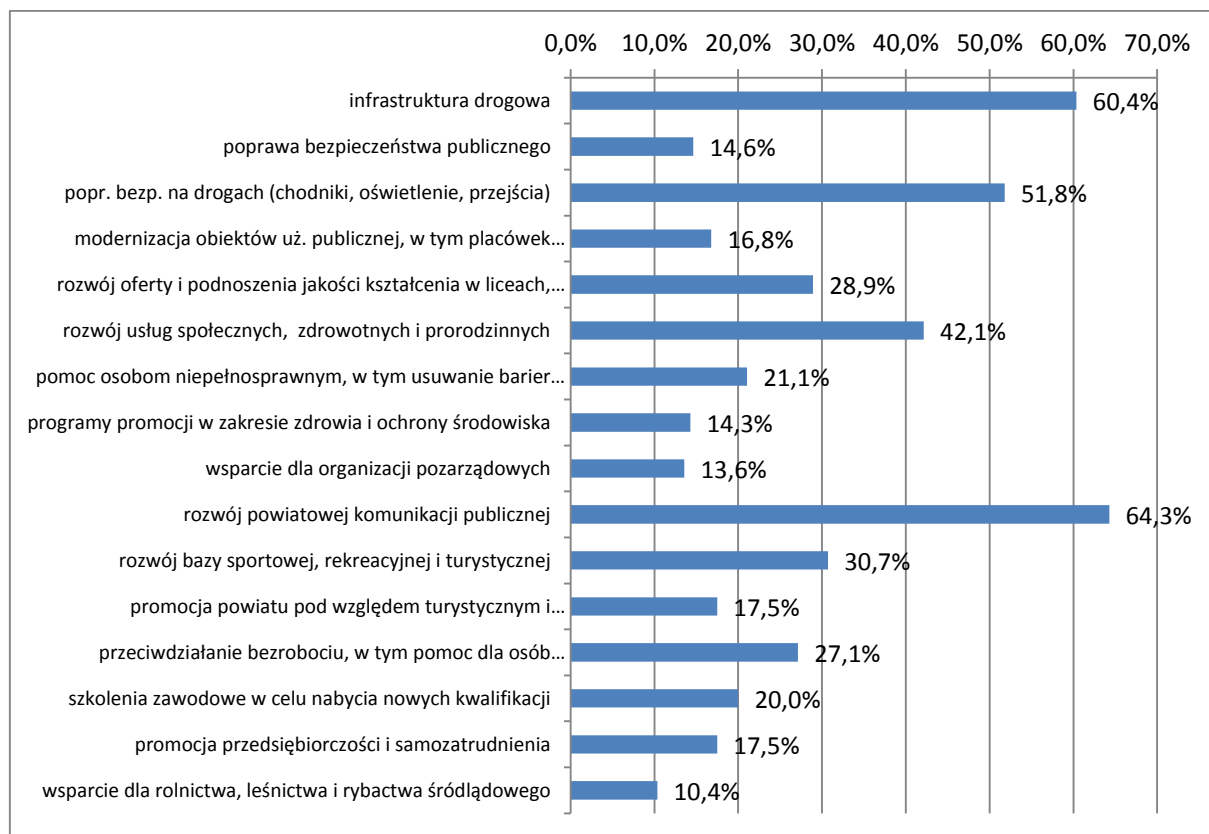
Jakie są Pani/Pana zdaniem główne atuty (plusy) powiatu dotyczące spraw gospodarczych (proszę zaznaczyć maksymalnie 3):

Jakie są Pani/Pana zdaniem główne słabości (minusy) powiatu dotyczące spraw gospodarczych (proszę zaznaczyć maksymalnie 3):

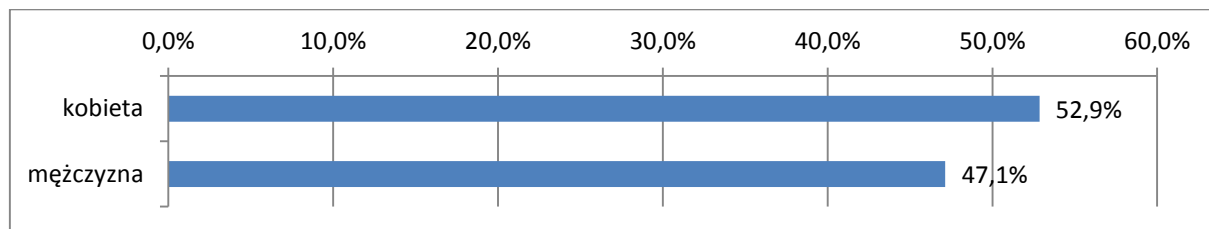

Które z Pani/Pana zdaniem aspektów funkcjonowania powiatu pszczyńskiego (maksymalnie 5 aspektów) należy uznać za priorytetowe i wymagające realizacji lub poprawy w latach 2016 – 2023.

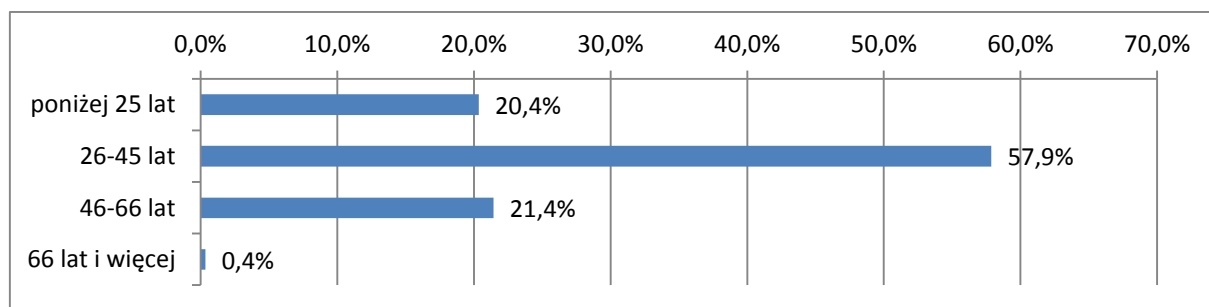

Metryczka – dane dotyczące ankietowanych.

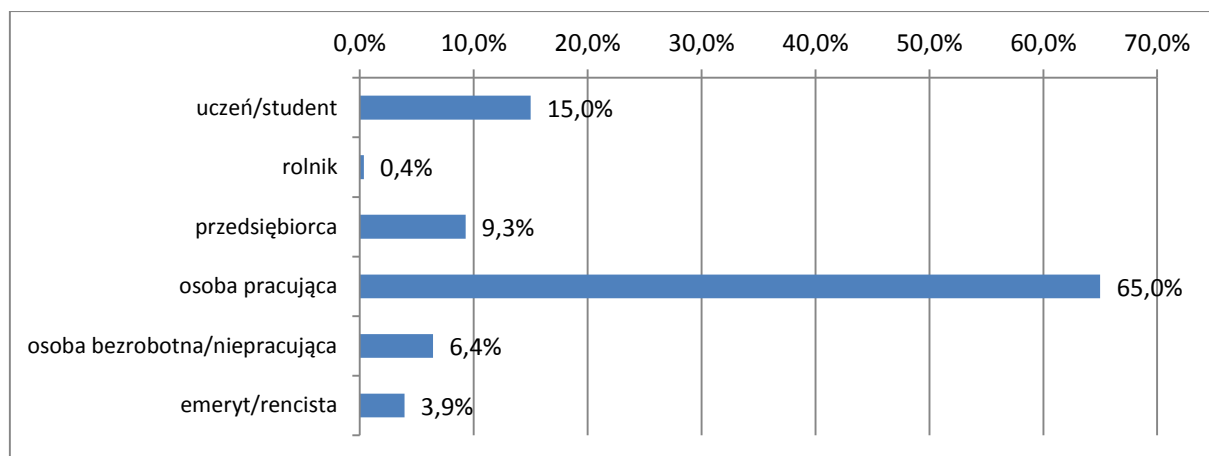
Płeć

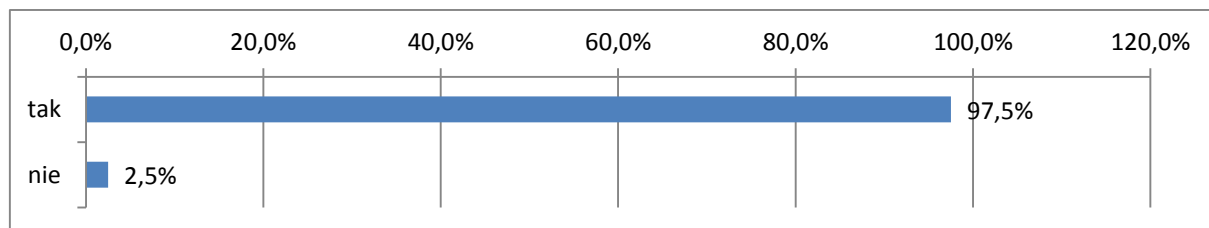
Wiek:

Aktywność zawodowa:

Czy jest Pani/Pan mieszkanką/mieszkańcem powiatu pszczyńskiego?

5. Analiza strategiczna SWOT

5.1. Analiza cząstkowa w obszarze strategicznym „Społeczeństwo”

Mocne strony (S - Strengths)	Słabe strony (W - Weaknesses)
S1. Dodatni przyrost naturalny	W1. Niewystarczająco rozwinięty system opieki nad osobami starszymi, brak oferty dla seniorów i wyspecjalizowanych placówek w tym zakresie
S2. Szeroka oferta kształcenia zawodowego, programy innowacyjne, dobra sieć szkół	W2. Brak systemu wsparcia i koordynacji dla organizacji pozarządowych
S3. Edukacja zawodowa prowadzona zgodnie z potrzebami rynku - kształcenie nakierowane na samozatrudnienie	W3. Niewystarczająca ilość programów aktywizujących osoby niepełnosprawne
S4. Dobrze rozwinięta baza sportowa	W4. Ograniczona ilość środków finansowych na realizację przedsięwzięć sportowych dla młodzieży
S5. Duża liczba współpracujących ze sobą organizacji pozarządowych, dobrze rozwinięte społeczeństwo obywatelskie	W5. Niewystarczający poziom opieki zdrowotnej w powiecie oraz dostępność do usług z zakresu ochrony zdrowia
S6. Wysoki poziom bezpieczeństwa przeciwpożarowego zapewniany przez działalność państwowej i ochotniczych straży pożarnych	

Szanse (O - Opportunities)	Zagrożenia (T - Threats)
O1. Możliwości związane z pozyskaniem środków zewnętrznych na rozwój przedsięwzięć edukacyjnych i społecznych	T1. Niestabilna polityka państwa w obszarze edukacji i zdrowia
O2. Dogodne położenie powiatu pszczyńskiego w kontekście rynku pracy – bliskość licznych zakładów pracy zlokalizowanych m.in. na obszarze Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej	T2. Niedostateczne środki finansowe (subwencja oświatowa) na działania oświatowe
O3. Bliskość większych aglomeracji miejskich (Bielsko-Biała, Katowice, Kraków) stanowiących ośrodki nauki, rekreacji oraz przemysłu	T3. Ryzyko upadku branży górniczej i konsekwencje społeczne z tym związane
O4. Działalność Lokalnej Grupy Działania „Ziemia Pszczyńska”	T4. Starzejące się społeczeństwo

O5.	Polityka społeczna rządu niosąca szansę na poprawę sytuacji demograficznej.	
O6.	Współpraca lokalnych jednostek samorządu terytorialnego w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, edukacyjnych itp.	
O7.	Napływ nowych wykształconych i zamożnych mieszkańców	

Częstkowe opcje strategiczne wynikające z macierzy SWOT w obszarze „Społeczeństwo”

Do celów analizy wykorzystano następujące oceny: 0 - brak zależności; 1 - słaba zależność; 2 - silna zależność

	Jak nasze mocne strony pozwolą nam wykorzystać nadarzające się okazje?								Jak nasze mocne strony pozwolą nam zmniejszyć wpływ zagrożeń?				
	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	Σ	T1	T2	T3	T4	Σ
S1	1	1	0	1	2	0	2	7	0	2	0	2	4
S2	2	2	1	0	0	1	1	7	1	1	2	0	4
S3	2	1	1	1	0	1	0	6	1	1	2	0	4
S4	1	0	0	0	0	1	1	3	0	1	0	0	1
S5	2	0	0	2	0	1	0	5	0	1	1	0	2
S6	0	0	0	1	0	1	0	2	0	0	0	0	0
	Jak nasze słabe strony mogą przeszkodzić nam w wykorzystaniu nadarzających się szans?								Jak słabe strony mogą spotęgować zagrożenia?				
	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	Σ	T1	T2	T3	T4	Σ
W1	1	0	0	1	0	2	1	5	1	0	0	2	3
W2	1	0	0	1	0	1	0	3	0	0	0	0	0
W3	1	0	0	0	0	1	0	2	1	0	0	0	1
W4	1	0	0	0	0	0	1	2	1	1	0	0	2

W5	0	0	0	1	0	0	1	2	2	0	0	2	4
----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Silne kombinacje macierzy SWOT to:

S1 - O5; S1 - O7; S1 - T2; S1 - T4; S2 - O1; S2 - O2; S2 - T3; S3 - O1; S3 - T3; S5 - O1; S5 - O4;
W1 - O6; W1 - T4; W5 - T1; W5 - T4;

Mocnymi stronami, które pozwolą maksymalnie wykorzystać nadarzające się okazje, a równocześnie maksymalnie zmniejszyć wpływ zagrożeń, są S1, S2 i S3, a więc:

- **S1.** Dodatni przyrost naturalny.
- **S2.** Szeroka oferta kształcenia zawodowego, programy innowacyjne, dobra sieć szkół.
- **S3.** Edukacja zawodowa prowadzona zgodnie z potrzebami rynku - kształcenie nakierowane na samozatrudnienie.

Słabymi stronami, które mogą w dużym stopniu utrudnić wykorzystanie przez powiat nadarzających się okazji oraz spotęgować niekorzystne oddziaływanie zagrożeń, są W1 i W5, a więc:

- **W1.** Niewystarczająco rozwinięty system opieki nad osobami starszymi, brak oferty dla seniorów i wyspecjalizowanych placówek w tym zakresie.
- **W5.** Niewystarczający poziom opieki zdrowotnej w powiecie oraz dostępność do usług z zakresu ochrony zdrowia.

5.2. Analiza częściowa w obszarze strategicznym „Infrastruktura i środowisko”

Mocne strony (S - Strengths)	Słabe strony (W - Weaknesses)
S1. Bogactwo zasobów przyrodniczych (las, jeziora, stawy, rezerваты, itp.)	W1. Słabo rozwinięty system komunikacji publicznej w tym brak centrum przesiadkowego w Pszczynie
S2. Korzystny układ komunikacyjny z aglomeracją śląską i Podbeskidziem oraz granicą z Czechami (oś północ-południe)	W2. Utrudniona komunikacja w osi wschód-zachód wewnątrz powiatu, ze względu na rozległość terytorialną i niekorzystny układ drogowy (brak bezkolizyjnych skrzyżowań)
S3. Atrakcyjność terenu powiatu jako miejsca do osiedlenia się i zamieszkania	W3. Niski standard oraz niedostateczna infrastruktura towarzysząca niektórym drogom powiatowym
S4. Relatywnie niewysokie ceny nieruchomości	W4. Ograniczona świadomość ekologiczna wśród dorosłych mieszkańców, w tym brak edukacji proekologicznej dla dorosłych

S5. Infrastruktura i obszary uzdrowiskowe zlokalizowane na terenie powiatu	W5. Słabo rozwinięta sieć ścieżek rowerowych i infrastruktury towarzyszącej
	W6. Zanieczyszczenie powietrza zwłaszcza w okresach grzewczych
Szanse (O - Opportunities)	Zagrożenia (T - Threats)
O1. Wzrost nakładów inwestycyjnych na rozwój infrastruktury kolejowej	T1. Brak przyzwolenia społecznego na rozbudowę dróg ekspresowych
O2. Dostępność zewnętrznych środków finansowych na rozwój infrastruktury drogowej i budowę centrów przesiadkowych	T2. Występowanie obszarów chronionych NATURA 2000, jako czynnika ograniczającego możliwości inwestowania w infrastrukturę drogową i około gospodarczą
O3. Wzrost dostępności środków na termomodernizację i odnawialne źródła energii	T3. Niewystarczająca ilość środków zewnętrznych na rozwój infrastruktury drogowej i około gospodarczej
O4. Wzrost ogólnokrajowych nakładów finansowych na przedsięwzięcia w obszarze turystyki i rekreacji	T4. Wzrost obciążeń administracyjnych i finansowych spoczywających na samorządach zmniejszających ich zdolność do inwestowania
O5. Istniejące możliwości w obszarze rozwoju agroturystyki	
O6. Rosnące nakłady finansowe na cyfryzację administracji publicznej	

Częstkowe opcje strategiczne wynikające z macierzy SWOT w obszarze „infrastruktura i środowisko”

Do celów analizy wykorzystano następujące oceny: 0 - brak zależności; 1 - słaba zależność; 2 - silna zależność

	Jak nasze mocne strony pozwolą nam wykorzystać nadarzające się okazje?							Jak nasze mocne strony pozwolą nam zmniejszyć wpływ zagrożeń?				
	O1	O2	O3	O4	O5	O6	Σ	T1	T2	T3	T4	Σ
S1	0	0	1	2	2	0	5	0	1	0	0	1
S2	1	2	0	2	1	0	6	1	1	1	0	3
S3	1	1	1	1	0	0	4	0	0	0	1	1
S4	0	0	1	0	1	0	2	1	0	1	0	2
S5	0	0	1	2	1	0	4	0	0	0	0	0
	Jak nasze słabe strony mogą przeszkodzić nam w wykorzystaniu nadarzających się szans?							Jak słabe strony mogą spotęgować zagrożenia?				
	O1	O2	O3	O4	O5	O6	Σ	T1	T2	T3	T4	Σ
W1	2	0	0	2	1	0	5	1	1	1	1	4
W2	2	1	0	1	1	0	5	1	1	1	1	4
W3	0	0	0	1	1	0	2	1	1	1	1	4
W4	0	0	2	1	1	0	4	0	0	0	1	1

W5	0	2	0	1	2	0	5	0	1	1	1	3
W6	0	0	0	1	2	0	3	0	0	0	0	0

Silne kombinacje macierzy SWOT to:

S1 - O₄; S1 - O₅; S2 - O₂; S2 - O₄; S5 - O₄; W1 - O₁; W1 - O₄; W2 - O₁; W4 - O₃; W5 - O₂; W5 - O₅; W6 - O₅.

Mocnymi stronami, które pozwolą maksymalnie wykorzystać nadarzające się okazje, są S1 i S2, a więc:

- **S1.** Bogactwo zasobów przyrodniczych (las, jeziora, stawy, rezerваты, itp.).
- **S2.** Korzystny układ komunikacyjny z aglomeracją śląską i Podbeskidziem oraz granicą z Czechami (oś północ-południe).

Mocną stroną, która pozwoli najsilniej zmniejszyć wpływ zagrożeń, jest S2, a więc:

- **S2.** Korzystny układ komunikacyjny z aglomeracją śląską i Podbeskidziem oraz granicą z Czechami (oś północ-południe).

Słabymi stronami, które mogą w dużym stopniu utrudnić wykorzystanie przez powiat nadarzających się okazji, jest W2, a więc:

- **W2.** Utrudniona komunikacja w osi wschód-zachód wewnątrz powiatu, ze względu na rozległość terytorialną i niekorzystny układ drogowy.

Słabymi stronami, które mogą w dużym stopniu spotęgować niekorzystne oddziaływanie zagrożeń, są przede wszystkim W1, W2 i W3, a więc:

- **W1.** Słabo rozwinięty system komunikacji publicznej w tym brak centrum przesiadkowego w Pszczynie.
- **W2.** Utrudniona komunikacja w osi wschód-zachód wewnątrz powiatu, ze względu na rozległość terytorialną i niekorzystny układ drogowy.
- **W3.** Niski standard oraz niedostateczna infrastruktura towarzysząca niektórym drogom powiatowym.

5.3. Analiza cząstkowa w obszarze strategicznym „Gospodarka i rynek pracy”

Mocne strony (S - Strengths)	Słabe strony (W - Weaknesses)
S1. Rozwinięta kultura przedsiębiorczości - gotowość mieszkańców do zakładania działalności gospodarczej oraz duża liczba małych i średnich przedsiębiorstw, w tym firm rodzinnych	W1. Trudności zdobywaniu wiedzy o potrzebnych kierunkach kształcenia zawodowego
S2. Niska stopa bezrobocia	W2. Utrudniony dostęp do wykwalifikowanych pod względem technicznym pracowników
S3. Wyspecjalizowane rolnictwo (marchew, pieczarki, krzewy – ogrodnictwo) i przetwórstwo spożywcze	W3. Niewystarczająca jakość infrastruktury szkolnictwa zawodowego do wymogów nowoczesnej gospodarki
S4. Dobrze rozwinięta i skoordynowana promocja powiatu pod względem turystycznym	W4. Niewystarczająco wykorzystane walory zasobów przyrodniczych pod względem turystycznym i rekreacyjnym
S5. Atrakcyjność walorów turystycznych powiatu - zabytki, atrakcje, przyroda	W5. Relatywnie niewielka oferta w zakresie terenów inwestycyjnych zlokalizowanych na terenie powiatu
S6. Dobrze rozwinięta baza turystyczna pod kątem turystyki jednodniowej	W6. Niewystarczająca promocja terenów inwestycyjnych powiatu
	W7. Niewielka ilość dużych przedsiębiorstw oferujących miejsca pracy na terenie powiatu
	W8. Niewystarczająca współpraca powiatu i części gmin tworzących powiat z Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną
Szanse (O - Opportunities)	Zagrożenia (T - Threats)
O1. Dogodne położenie komunikacyjne i perspektywa przebudowy infrastruktury komunikacyjnej	T1. Brak spójnej polityki państwa w zakresie rozwiązania problemów branży górniczej
O2. Możliwość ubiegania się o dofinansowanie zewnętrzne, w tym przede wszystkim o środki unijne z przeznaczeniem na rozwój infrastruktury około gospodarczej i rolnictwa	T2. Niestabilna polityka fiskalna państwa
O3. Możliwość wykorzystania istniejących uzbrojonych terenów przemysłowych i włączenia ich do Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej	T3. Skomplikowane procedury w zakresie pozyskiwania środków unijnych
O4. Korzystna polityka państwa w obszarze rozwoju przedsiębiorczości	T4. Istniejący problem szkód górniczych ograniczających dostępność gruntów dla potencjalnych inwestorów
O5. Rozwój rynków zbytu dla lokalnego rolnictwa, w tym głównie specjalistycznego i ekologicznego	T5. Konieczność zwrotu podatku od wyrobisk z lat poprzednich przez gminy współtworzące powiat pszczyński ograniczające ich potencjał gospodarczy
O6. Istniejący popyt na grunty inwestycyjne zlokalizowane w pobliżu autostrad i dróg ekspresowych	T6. Niepewność dotycząca przyszłego kształtu Unii Europejskiej

O7. Funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania "Ziemia Pszczyńska" na terenie powiatu	T7. Rosnąca konkurencja ze strony innych powiatów w walce o inwestorów
--	--

Częstkowe opcje strategiczne wynikające z macierzy SWOT w obszarze „gospodarka i rynek pracy”

Do celów analizy wykorzystano następujące oceny: 0 - brak zależności; 1 - słaba zależność; 2 - silna zależność

	Jak nasze mocne strony pozwolą nam wykorzystać nadarżające się okazje?								Jak nasze mocne strony pozwolą nam zmniejszyć wpływ zagrożeń?							
	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	Σ	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	Σ
S1	0	2	1	2	1	1	2	9	2	0	0	1	1	1	0	5
S2	0	0	1	1	0	0	0	2	1	0	0	0	1	1	1	4
S3	1	2	0	1	2	0	1	7	1	0	0	0	0	0	0	1
S4	1	1	0	1	0	0	1	4	0	0	0	0	0	0	1	1
S5	2	1	0	1	0	1	1	6	1	0	0	0	0	1	1	3
S6	2	1	1	1	0	0	0	5	1	1	0	0	0	1	1	4
	Jak nasze słabe strony mogą przeszkodzić nam w wykorzystaniu nadarżających się szans?								Jak słabe strony mogą spotęgować zagrożenia?							
	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	Σ	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	Σ
W1	0	0	1	1	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	2	3
W2	0	1	1	1	1	0	0	4	1	0	0	0	0	1	1	3
W3	0	0	1	1	1	0	0	3	2	0	0	0	0	1	2	5
W4	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
W5	1	1	2	1	0	2	0	7	1	0	0	0	0	0	2	3
W6	0	0	2	1	0	1	0	4	1	0	0	1	0	0	1	3
W7	0	0	2	0	0	1	0	3	1	0	0	1	0	0	1	3
W8	1	0	2	1	0	1	0	5	1	0	0	0	0	0	2	3

Silne kombinacje macierzy SWOT to:

S1 - O2; S1 - O4; S1 - O7; S1 - T1; S3 - O2; S3 - O5; S5 - O1; S6 - O1; W1 - T7; W3 - T1; W3 - T7; W5 - O3; W5 - O6; W5 - T7; W6 - O3; W7 - O3; W8 - O3; W8 - T7.

Mocnymi stronami, które pozwolą maksymalnie wykorzystać nadarżające się okazje, są S1, S3 i S6, a więc:

- **S1.** Rozwinięta kultura przedsiębiorczości - gotowość mieszkańców do zakładania działalności gospodarczej oraz duża liczba małych i średnich przedsiębiorstw, w tym firm rodzinnych.
- **S3.** Wyspecjalizowane rolnictwo (marchew, pieczarki, krzewy – ogrodnictwo) i przetwórstwo spożywcze.

- **S6.** Dobrze rozwinięta baza turystyczna pod kątem turystyki jednodniowej.

Mocną stroną, która pozwoli gminie maksymalnie zmniejszyć wpływ zagrożeń, jest S1, a więc:

- **S1.** Rozwinięta kultura przedsiębiorczości - gotowość mieszkańców do zakładania działalności gospodarczej oraz duża liczba małych i średnich przedsiębiorstw, w tym firm rodzinnych.

Słabymi stronami, które mogą w dużym stopniu utrudnić wykorzystanie przez powiat nadarzających się okazji, są W5 i W8, a więc:

- **W5.** Relatywnie niewielka oferta w zakresie terenów inwestycyjnych zlokalizowanych na terenie powiatu.
- **W8.** Niewystarczająca współpraca powiatu i części gmin tworzących powiat z Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną.

Słabą stroną, która może w dużym stopniu spotęgować niekorzystne oddziaływanie zagrożeń, jest przede wszystkim **W3**, czyli niewystarczająca jakość infrastruktury szkolnictwa zawodowego odpowiadająca wymogom nowoczesnej gospodarki.

5.4. Analiza SWOT w ujęciu zintegrowanym

Poszczególne czynniki (mocne, słabe strony, szanse, zagrożenia) o największym wzajemnym oddziaływaniu (największej liczbie punktów w ocenie wzajemnych zależności) pozwoliły wyselekcjonować poszczególne czynniki do analizy SWOT prowadzonej w ujęciu zintegrowanym.

Mocne strony (S - Strengths)	Słabe strony (W - Weaknesses)
S1. Dodatni przyrost naturalny	W1. Niewystarczająco rozwinięty system opieki nad osobami starszymi, brak oferty dla seniorów i wyspecjalizowanych placówek w tym zakresie
S2. Szeroka oferta kształcenia zawodowego, programy innowacyjne, dobra sieć szkół	W2. Niewystarczający poziom opieki zdrowotnej w powiecie oraz dostępność do usług z zakresu ochrony zdrowia
S3. Edukacja zawodowa prowadzona zgodnie z potrzebami rynku - kształcenie nakierowane na samozatrudnienie	W3. Słabo rozwinięty system komunikacji publicznej w tym brak centrum przesiadkowego w Pszczynie

S4. Bogactwo zasobów przyrodniczych (las, jeziora, stawy, rezerваты, itp.)	W4. Utrudniona komunikacja w osi wschód-zachód wewnątrz powiatu, ze względu na rozległość terytorialną i niekorzystny układ drogowy (brak bezkolizyjnych skrzyżowań DK81 i DK 1)
S5. Korzystny układ komunikacyjny z aglomeracją śląską i Podbeskidziem oraz granicą z Czechami (oś północ-południe)	W5. Słabo rozwinięta sieć ścieżek rowerowych i infrastruktury towarzyszącej
S6. Rozwinięta kultura przedsiębiorczości - gotowość mieszkańców do zakładania działalności gospodarczej oraz duża liczba małych i średnich przedsiębiorstw, w tym firm rodzinnych	W6. Niewystarczająca jakość infrastruktury szkolnictwa zawodowego do wymogów nowoczesnej gospodarki
S7. Atrakcyjność walorów turystycznych powiatu- zabytki, atrakcje, przyroda	W7. Relatywnie niewielka oferta w zakresie terenów inwestycyjnych zlokalizowanych na terenie powiatu
S8. Dobrze rozwinięta baza turystyczna pod kątem turystyki jednodniowej	W8. Niewystarczająca współpraca powiatu i gmin tworzących powiat z Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną
Szanse (O - Opportunities)	Zagrożenia (T - Threats)
O1. Możliwości związane z pozyskaniem środków zewnętrznych na rozwój przedsięwzięć edukacyjnych i społecznych	T1. Niestabilna polityka państwa w obszarze edukacji i zdrowia
O2. Działalność Lokalnej Grupy Działania „Ziemia Pszczyńska”	T2. Niedostateczne środki finansowe (subwencja oświatowa) na działania oświatowe
O3. Współpraca lokalnych jednostek samorządu terytorialnego w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, edukacyjnych itp.	T3. Niewystarczająca ilość środków zewnętrznych na rozwój infrastruktury drogowej i około gospodarczej
O4. Wzrost ogólnokrajowych nakładów finansowych na przedsięwzięcia w obszarze turystyki i rekreacji	T4. Wzrost obciążeń administracyjnych i finansowych spoczywających na samorządach zmniejszających ich zdolność do inwestowania
O5. Istniejące możliwości w obszarze rozwoju agroturystyki	T5. Brak spójnej polityki państwa w zakresie rozwiązania problemów branży górniczej
O6. Możliwość wykorzystania istniejących uzbrojonych terenów przemysłowych i włączenia ich do Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej	T6. Rosnąca konkurencja ze strony innych powiatów w walce o inwestorów
O7. Korzystna polityka państwa w obszarze rozwoju przedsiębiorczości	

Częstkowe opcje strategiczne wynikające z macierzy SWOT w ujęciu zintegrowanym

Do celów analizy wykorzystano następujące oceny: 0 - brak zależności; 1 - słaba zależność; 2 - silna zależność

	Jak nasze mocne strony pozwolą nam wykorzystać nadarżające się okazje?								Jak nasze mocne strony pozwolą nam zmniejszyć wpływ zagrożeń?						
	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	Σ	T1	T2	T3	T4	T5	T6	Σ
S1	1	1	0	0	0	0	0	2	0	2	0	1	0	0	3
S2	2	0	1	1	0	2	2	8	1	1	0	0	1	2	5
S3	2	1	1	1	0	1	2	8	1	1	0	0	1	1	4
S4	0	1	0	2	2	0	1	6	0	0	0	0	0	1	1
S5	0	0	0	2	1	2	1	6	0	0	1	0	0	2	3
S6	1	2	0	2	1	1	2	9	0	1	0	0	2	0	3
S7	1	1	1	2	2	0	1	8	0	0	0	0	1	1	2
S8	0	1	0	2	1	1	1	6	0	0	0	0	1	1	2
	Jak nasze słabe strony mogą przeszkodzić nam w wykorzystaniu nadarżających się szans?								Jak słabe strony mogą spotęgować zagrożenia?						
	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	Σ	T1	T2	T3	T4	T5	T6	Σ
W1	1	1	2	0	0	0	0	4	1	0	0	1	0	0	2
W2	0	1	0	0	0	0	0	1	2	0	0	1	0	0	3
W3	1	0	1	2	1	1	0	6	0	1	1	1	0	1	4
W4	1	0	1	1	1	1	0	5	0	1	1	1	0	1	4
W5	0	0	0	1	2	0	0	3	0	0	1	1	0	0	2
W6	2	0	1	1	0	1	1	6	0	2	0	2	2	2	8
W7	0	0	0	1	0	2	1	4	0	0	2	1	1	2	6
W8	1	0	1	0	0	2	1	5	0	1	2	0	1	2	6

Silne kombinacje macierzy SWOT to:

S1 - T2;

Utrzymujący się w powiecie relatywnie wysoki przyrost naturalny (nadwyżka urodzeń nad zgonami), który może być potęgowany poprzez napływ nowych mieszkańców, wpływa bezpośrednio na liczbę dzieci, a więc i uczniów uczęszczających do szkół. Problem niewystarczających środków na edukację w największym stopniu dotyczy obszarów podlegających zmniejszaniu się liczby mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży. Ograniczone środki subwencji oświatowej mogą pozwolić efektywnie prowadzić działania

edukacyjne tylko w sytuacji wystarczającej liczebności uczniów w szkołach. Taka sytuacja może mieć miejsce w powiecie pszczyńskim.

S2 - O1; S2 - O6; S2 - O7; S2 - T6;

Szeroka oferta kształcenia zawodowego, programy innowacyjne, dobra sieć szkół zwiększają istotnie możliwości tak szkół jak i ich jednostek prowadzących w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych na rozwój przedsięwzięć edukacyjnych i społecznych. Rozwinięta oferta edukacyjna sprzyja podejmowaniu nowych przedsięwzięć, np. w zakresie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym pracodawcami.

Rozbudowana oferta kształcenia zawodowego może być również istotnym czynnikiem zwiększającym szanse na pozyskiwanie na terenie powiatu nowych inwestorów, którzy chcieliby wykorzystać istniejące uzbrojone tereny przemysłowe, np. poprzez włączenie ich do Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Zwiększa to również konkurencyjność inwestowania na obszarze powiatu, w szczególności wobec rosnącej konkurencji ze strony innych powiatów w walce o inwestorów.

S3 – O1; S3 – O7;

Założeniem kształcenia zawodowego w powiecie pszczyńskim jest edukacja prowadzona zgodnie z potrzebami rynku – przede wszystkim poprzez kształcenie nakierowane na samozatrudnienie w zawodach, z których uczniowie mogą najszybciej podejmować działalność, często przejmując prowadzoną przez ich rodziców. Sprzyja temu korzystna polityka państwa w obszarze rozwoju przedsiębiorczości, a także sposoby dotyczące pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację i rozwój przedsięwzięć edukacyjnych i społecznych, tak przez same placówki edukacyjne, jak i partnerów z otoczenia społeczno-gospodarczego.

S4 - O4; S4 - O5;

Bogactwo zasobów przyrodniczych powiatu pszczyńskiego (lasy, jeziora, stawy, rezerваты itp.) jest czynnikiem istotnie wzmacniającym szanse związane z wzrostem ogólnokrajowych nakładów jak i wydatków na przedsięwzięcia i usługi w obszarze turystyki i rekreacji. Zasoby te istotnie wpływają na możliwości rozwoju oferty na terenie powiatu w obszarze agroturystyki.

S5 - O4; S5 - O6; S5 - T6;

Korzystny układ komunikacyjny powiatu pszczyńskiego z aglomeracją śląską i Podbeskidziem oraz granicą z Czechami (w osi północ-południe) jest istotnym czynnikiem zwiększającym szanse wynikające z wzrostu wydatków i nakładów związanych z turystyką i rekreacją. Dogodne położenie powoduje, że powiat jest jednym z chętniej odwiedzanych w turystyce weekendowej mieszkańców woj. śląskiego.

Korzystny układ komunikacyjny jest również istotnym czynnikiem wzmacniającym szanse w obszarze zdolności do pozyskiwania inwestorów lokujących swoje zakłady, w szczególności w obszarze możliwości wykorzystania istniejących uzbrojonych terenów przemysłowych i włączenia ich do Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Czynnik korzystnej lokalizacji wpływa pozytywnie na szanse powiatu również wobec cały czas znaczącej konkurencji ze strony innych powiatów w walce o inwestorów tworzących miejsca pracy.

S6 - O2; S6 - O4; S6 - O7; S6 - T5;

Jedną za najistotniejszych mocnych stron jest zdiagnozowana wysoko rozwinięta kultura przedsiębiorczości, odznaczająca się gotowością mieszkańców powiatu do zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej w rezultacie objawiająca się relatywnie dużą liczbą małych i średnich przedsiębiorstw, w tym firm rodzinnych. Czynnikiem ten sprzyjać będzie w wysokim stopniu szansom, jakie oferować będzie, w horyzoncie czasowym spójnym ze strategią, działalność Lokalnej Grupy Działania „Ziemia Pszczyńska”, która planuje zaoferować istotne wsparcie w zakresie rozwoju przedsiębiorczości m.in. na terenie powiatu. Podobnie jak w powyższym przypadku spójnym z omawianą mocną stroną czynnikiem jest w dalszym ciągu korzystna polityka państwa w obszarze rozwoju przedsiębiorczości, tak w zakresie dostępnych instrumentów wsparcia, jak i niektórych rozwiązań dotyczących obciążeń podatkowych i ZUS.

Duża liczba lokalnych przedsiębiorstw korzysta z faktu atrakcyjności turystycznej powiatu. Będą mogły one - dzięki ciągle postępującemu wzrostowi ogólnokrajowych nakładów

finansowych na przedsięwzięcia w obszarze turystyki i rekreacji jak i wydatków ludności w tym zakresie - rozwijać swoją działalność.

Aktywność gospodarcza mieszkańców powiatu stanowi również dobrą przeciwwagę dla ryzyka lokalnej gospodarki związanego z brakiem spójnej polityki państwa w zakresie rozwiązywania problemów branży górniczej. Powiat pszczyński jest w dalszym ciągu istotnie powiązany z tą branżą i jej kłopoty przekładać się będą na wysokość dochodów osiąganych np. z tytułu podatków od firm z tej branży jak i pracowników w niej zatrudnionych. Rozwinięta przedsiębiorczość mieszkańców w połączeniu z wykorzystaniem walorów i zasobów lokalnych, zarówno przyrodniczych, ale również ludzkich, może stopniowo przejmować rolę i znaczenie branży górniczej dla gospodarki powiatu.

S7 - O4; S7 - O5;

Atrakcyjność walorów turystycznych powiatu, tj. zabytki, atrakcje i przyroda stanowią niepodważalny argument przemawiający za uznaniem, iż w wysokim stopniu przyczyni się to do wykorzystania szans wynikających ze wzrostu wydatków na turystykę i rekreację. Przyczyniać się również może w sposób bezpośredni do zwiększenia możliwości i zainteresowania mieszkańców powiatu prowadzeniem działalności agroturystycznej.

S8 - O4;

Mocna strona powiatu, jaką jest dobrze rozwinięta baza turystyczna pod kątem turystyki jednodniowej, może być zwielokrotniona poprzez szanse pojawiające się dzięki stałemu zwiększaniu ogólnokrajowych nakładów finansowych na przedsięwzięcia w obszarze turystyki i rekreacji jak i wydatków ludności w tym aspekcie.

W1 - O3;

Pierwszym z zagrożeń, które w sposób silny wiążą się z pojawiającymi się czynnikami zewnętrznymi rozwoju (szansami i zagrożeniami) jest niewystarczająco rozwinięty system opieki nad osobami starszymi, skutkujący m.in. brakiem oferty dla seniorów jak i wyspecjalizowanych placówek w tym zakresie. Czynniki ten poprzez brak wypracowanych modeli jak i odpowiedniej infrastruktury może istotnie wpłynąć na zdolności powiatu oraz lokalnych jednostek samorządu terytorialnego w zakresie współpracy i rozwiązywania problemów społecznych, właśnie wokół tego obszaru.

W2 - T1;

Niewystarczający poziom opieki zdrowotnej w powiecie oraz dostępności do usług z zakresu ochrony zdrowia, który to czynnik został zdiagnozowany w przeprowadzonej wśród mieszkańców ankiecie, może być istotnie spotęgowany poprzez niestabilną politykę państwa w obszarze zdrowia, wokół której nie tyle chodzi o występujący permanentny stan niedoboru, a przede wszystkim o aspekt braku odpowiednich narzędzi pozwalających na wyrównywanie szans w dostępie do służby zdrowia np. mieszkańcom dominujących w powiecie terenów wiejskich.

W3 - O4;

Jedną z kluczowych zdiagnozowanych słabości powiatu, która została wyraźnie zaznaczona w wynikach przeprowadzanych ankiet, jest słabo rozwinięty system komunikacji publicznej, objawiający się m.in. brakiem prawdziwego węzła komunikacji publicznej (centrum przesiadkowego) w Pszczynie. Ta słaba strona może zagrozić wykorzystaniu istotnej szansy, jaką jest stały wzrost ogólnokrajowych nakładów finansowych na przedsięwzięcia w obszarze turystyki i rekreacji, a także wzrost wydatków ludności na ten cel, która stanowi ważny czynnik rozwoju lokalnej gospodarki.

W5 - O5;

Zdiagnozowana słabo rozwinięta sieć ścieżek rowerowych i infrastruktury towarzyszącej turystyce rowerowej i pieszej na terenie powiatu, stanowi ważny problem, którego pominięcie w kreowaniu dalszego rozwoju infrastruktury w tym zakresie, może w znaczący sposób ograniczyć istniejące możliwości i szanse rozwoju działalności agroturystycznej na terenie powiatu.

W6 - O1; W6 - T2; W6 - T4; W6 - T5; W6 - T6;

Najistotniejszą ze zdiagnozowanych słabych stron powiatu pszczyńskiego jest ta, dotycząca niewystarczającej infrastruktury szkolnictwa zawodowego, która nie jest dostosowana do wymogów nowoczesnej gospodarki. Wpływa ona najsilniej zarówno na pojawiające się szanse jak i potęguje w najwyższym stopniu ryzyko wystąpienia zagrożeń. Po pierwsze - czynnik ten zmniejsza szanse i możliwości związane z pozyskiwaniem środków zewnętrznych

na przedsięwzięcia edukacyjne, np. w obszarze szkolnictwa zawodowego. Słaba infrastruktura utrudnia pozyskiwanie środków, które mogą być, wykorzystywane np. tylko w obszarach nowoczesnych technologii.

Po drugie sytuacja ta potęgowana jest przez niewystarczającą ilość środków finansowych subwencji oświatowej do przeprowadzenia skutecznych działań modernizacyjnych. Równocześnie następujący wzrost obciążeń administracyjnych i finansowych spoczywających na samorządach zmniejsza szanse powiatu do inwestowania w modernizację placówek kształcenia zawodowego.

Po trzecie omawiana słaba strona potęgowana jest również poprzez brak spójnej polityki państwa w zakresie rozwiązywania problemów branży górniczej, której kondycja przemawia za ponownym zawieszeniem kształcenia w zawodach górniczych i koniecznością przebudowania pracowni w kierunku kształcenia w zawodach alternatywnych.

Czynnik nowoczesnego i efektywnego systemu kształcenia zawodowego na danym obszarze jest również istotnym elementem stanowiącym podstawę do decyzji o lokalizacji siedziby nowych zakładów i fabryk dla dużej części inwestorów. Aktualne niedostosowanie infrastruktury szkolnictwa zawodowego do potrzeb lokalnej i regionalnej gospodarki potęgowane jest przez ryzyko rosnącej konkurencji ze strony innych powiatów w walce o takich inwestorów.

W7 - O6; W7 - T3; W7 - T6;

Relatywnie niewielka oferta w zakresie terenów inwestycyjnych zlokalizowanych na terenie powiatu może utrudnić, a wręcz uniemożliwić sposobności dotyczące wykorzystania istniejących uzbrojonych terenów przemysłowych w zakresie włączenia ich do obszaru Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Ta słaba strona w sposób negatywny potęgowana może być również niską dostępnością do środków zewnętrznych w celu zapewnienia rozwoju infrastruktury drogowej i około gospodarczej wokół ewentualnych obszarów inwestycyjnych. Aspekt niewystarczającej oferty terenów inwestycyjnych wzmocniony może zostać również ponownie przez występujące ryzyko związane ze stałą rosnącą konkurencją ze strony innych powiatów w walce o inwestorów zainteresowanych takimi terenami.

W8 - O6; W8 - T3; W8 - T6;

Ostatnią słabą stroną powiatu w istotny sposób wiążącą się z czynnikami zewnętrznymi rozwoju jest niewystarczająca współpraca powiatu i części gmin tworzących powiat z Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną. Czynnik ten obniża możliwości wykorzystania istniejących uzbrojonych terenów przemysłowych, tak w zakresie włączenia ich do obszaru Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, jak i ostatecznie ich zagospodarowania przez nowych inwestorów. Podobnie jak czynnik powyższy ta słaba strona w sposób negatywny potęgowana może być również poprzez niską dostępność do środków zewnętrznych w celu zapewnienia rozwoju infrastruktury drogowej i około gospodarczej wokół ewentualnych obszarów inwestycyjnych. Ryzyko z tym związane wzmocnione może zostać również przez stale rosnącą konkurencją ze strony innych powiatów w walce o inwestorów potencjalnie zainteresowanych terenami inwestycyjnymi.

Mocnymi stronami, które pozwolą maksymalnie wykorzystać nadarzające się okazje i które należy traktować priorytetowo w realizacji strategii, są S2, S3, S6 i S7, a więc:

- **S2.** Szeroka oferta kształcenia zawodowego, programy innowacyjne, dobra sieć szkół.
- **S3.** Edukacja zawodowa prowadzona zgodnie z potrzebami rynku - kształcenie nakierowane na samozatrudnienie.
- **S6.** Rozwinięta kultura przedsiębiorczości - gotowość mieszkańców do zakładania działalności gospodarczej oraz duża liczba małych i średnich przedsiębiorstw, w tym firm rodzinnych.
- **S7.** Atrakcyjność walorów turystycznych powiatu- zabytki, atrakcje, przyroda.

Mocnymi stronami, które pozwolą gminie w największym stopniu zmniejszyć wpływ zagrożeń, są S2 i S3 - tożsame z tymi wymienionymi w zakresie możliwości wykorzystania nadarzających się okazji.

Słabymi stronami, które mogą w dużym stopniu utrudnić wykorzystanie przez powiat nadarzających się okazji, są W3, W6 i W8, a więc:

- **W3.** Słabo rozwinięty system komunikacji publicznej w tym brak centrum przesiadkowego w Pszczynie.
- **W6.** Niewystarczająca jakość infrastruktury szkolnictwa zawodowego do wymogów nowoczesnej gospodarki.

- **W8.** Niewystarczająca współpraca powiatu i gmin tworzących powiat z Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną.

Słabymi stronami, które mogą w dużym stopniu spotęgować niekorzystne oddziaływanie zagrożeń, są przede wszystkim W6, W7 i W8:

- **W6.** Niewystarczająca jakość infrastruktury szkolnictwa zawodowego do wymogów nowoczesnej gospodarki.
- **W7.** Relatywnie niewielka oferta w zakresie terenów inwestycyjnych zlokalizowanych na terenie powiatu.
- **W8.** Niewystarczająca współpraca powiatu i gmin tworzących powiat z Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną.

6. Wizja i misja rozwoju powiatu pszczyńskiego

Aby proces wdrażania Strategii Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego na lata 2016-2023 przebiegał w sposób sprawny i usystematyzowany, wszystkim podmiotom w niego zaangażowanym powinna przyświecać wizja oraz misja rozwoju powiatu dostosowana do aktualnych uwarunkowań społeczno-gospodarczych, w tym zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych, która będzie znana nie tylko władzom samorządowym, ale również zaprezentowana i uświadomiona ogółowi lokalnej społeczności.

Definiując wizję i misję rozwoju powiatu pszczyńskiego, wzięto pod uwagę intencje jego władz przyświecające chęci przygotowania, a następnie wdrożenia Strategii Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego na lata 2016-2023, których działania skoncentrowane są na budowaniu powiatu jako silnego i jednorodnego organizmu samorządowego odznaczającego się przede wszystkim walorami takimi, jak:

- wysokie kompetencje i mobilność mieszkańców;
- rosnąca spójność społeczna, gospodarcza i terytorialna;
- konkurencyjność w stosunku do innych powiatów województwa śląskiego i sąsiadującego z nim województwa małopolskiego.

Wizja rozwoju powiatu pszczyńskiego oznacza pożądany stan docelowy, który zostanie osiągnięty w oparciu o możliwości i zasoby powiatu, przy jednoczesnym uwzględnieniu szans płynących z jego otoczenia zewnętrznego w perspektywie do roku 2023. Określona wizja wyznacza cele i kierunki działania, których wdrożenie przełoży się na wzrost atrakcyjności powiatu jako miejsca do zamieszkiwania i inwestowania.

Sformułowano ją następująco:

Powiat Pszczyński sprawnie zarządzaną przestrzenią aktywności społeczno-gospodarczej, funkcjonującą w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju oraz partnerstwa zapewniający wszystkim zainteresowanym dogodne warunki do zamieszkania, nauki, zatrudnienia i wypoczynku oraz inwestowania.

zamieszkania, nauki, zatrudnienia i wypoczynku oraz inwestowania

Zakłada się, że dzięki jej urzeczywistnieniu dojdzie do istotnych zmian społeczno-gospodarczych w powiecie, które przejawiać się będą przede wszystkim w:

- znacznej poprawie warunków życia mieszkańców polegającej m.in. na zwiększeniu ich dostępu do edukacji, nauki i kultury oraz podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej;
- dalszym zmniejszeniu udziału rolnictwa w strukturze dochodów ludności oraz przeobrażeniach w sektorze rolnym, w ramach którego wiodącą rolę uzyskają specjalistyczne działy produkcji rolnej i gospodarstwa nastawione na ekorozwój;
- dalszej modernizacji i rozbudowie infrastruktury transportowej przyczyniającej się do zdynamizowania procesów aktywizacji i modernizacji obszaru całego powiatu;
- silnym rozwoju gospodarki powiatu opartej na przedsiębiorstwach innowacyjnych oraz z mocną pozycją sektora usług rynkowych i społecznych.;

Z kolei **misja** stanowi nadrzędny cel rozwoju powiatu pszczyńskiego i kluczowy element niniejszej strategii, będąc swego rodzaju naczelnym celem rozwoju powiatu, wokół którego powinny koncentrować się działania różnego rodzaju lokalnych instytucji publicznych, środowisk i organizacji społeczno-gospodarczych. Dzięki postępowaniu zgodnie z nią osiągnięta zostanie zaplanowana **wizja** rozwoju powiatu.

Jej treść brzmi:

Kreowanie rozwoju społeczno-gospodarczego poprzez efektywne wykorzystanie posiadanego potencjału i szans wynikających z otoczenia zewnętrznego, dzięki partnerskiej współpracy z sektorami publicznym, biznesowym oraz społecznym.

Do urzeczywistnienia przedstawionych powyżej wizji i misji powiatu pszczyńskiego powinni zmierzać wszyscy aktorzy lokalnego życia społeczno-gospodarczego, na czele z władzami powiatu.

Zarówno misja jak i wizja rozwoju powiatu pszczyńskiego zorientowane są na zadania związane ze wspieraniem rozwoju społecznego, przestrzennego oraz gospodarczego i zostały opracowane z uwzględnieniem przygotowanej w ramach prac nad strategią analizy SWOT, a następnie wraz z nią stały się podstawą do sformułowania celów strategicznych w ramach trzech przedstawionych w dalszej części priorytetów strategicznych, kluczowych dla dalszego rozwoju powiatu.

7. Obszary strategiczne i kierunki rozwoju

Priorytety strategiczne i wyodrębnione w ramach nich cele operacyjne strategii odzwierciedlają wybrany wcześniej, klasyczny podział na aspekty rozwoju lokalnego w ujęciu społecznym, przestrzennym (infrastrukturalnym i środowiskowym) oraz gospodarczym, zgodnie z którym dokonano również analizy mocnych i słabych stron powiatu oraz stojących przed nim szans i zagrożeń (SWOT). Podział ów stanowi również odzwierciedlenie kluczowych obszarów aktywności samorządu powiatowego, pozwalając na objęcie każdego z nich konkretnymi celami rozwojowymi, do których realizacji powinny zmierzać wszystkie podmioty współodpowiedzialne za realizację Strategii Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego na lata 2016-2023, i których urzeczywistnienie przyczyni się do spełnienia określonej w niniejszym dokumencie wizji rozwoju powiatu pszczyńskiego.

Definiując politykę rozwojową powiatu, zdecydowano się na wyszczególnienie następujących priorytetów strategicznych stanowiących preferowane kierunki interwencji, których wybór jest kluczowy z uwagi na skuteczność i realne możliwości oddziaływania na otoczenie.

Priorytet strategiczny I – Kapitał społeczny

Priorytet strategiczny II – Atrakcyjność przestrzenna

Priorytet strategiczny III – Zrównoważony rozwój gospodarczy

W ramach nich wyszczególniono z kolei cel strategiczny i cele operacyjne, które zostały scharakteryzowane w kolejnych trzech podrozdziałach niniejszej strategii.

7.1. Priorytet strategiczny I

Cel strategiczny I: Wzrost kapitału społecznego powiatu oraz poprawa funkcjonowania systemu usług społecznych

Sukces każdej bez wyjątku organizacji, w tym również jednostki samorządu terytorialnego warunkowany jest siłą jej mieszkańców, która z kolei zależna jest od stworzonych im możliwości rozwojowych. Będąc świadomym tego, władze powiatu pszczyńskiego powinny podejmować intensywne wysiłki na rzecz poprawy warunków życia lokalnej społeczności, wśród których szczególnie istotne są przede wszystkim stworzenie możliwości związanych ze zdobywaniem wykształcenia i podnoszeniem kwalifikacji zawodowych, wzmożenie działań w obszarze aktywizacji zawodowej oraz społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym również osób niepełnosprawnych i seniorów, jak również podejmowanie konstruktywnych działań na rzecz polityki prorodzinnej, której celem będzie kreowanie warunków sprzyjających rozwojowi podstawowej komórki społecznej, jaką jest rodzina. Poza tym, mając na uwadze dobro wszystkich mieszkańców powiatu, ale też osób go odwiedzających, lokalne władze samorządowe muszą dbać również o wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego zapobiegając wzrostowi przestępczości oraz eliminując bądź minimalizując zagrożenia takie, jak np. pożary, klęski żywiołowe, katastrofy budowlane czy skażenie środowiska naturalnego. Konieczna jest także ich dbałość o systematyczne podnoszenie standardów w obszarze systemu opieki zdrowotnej jak też ogólny wzrost kondycji zdrowotnej mieszkańców powiatu

Zważywszy na powyższe oraz biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonej analizy mocnych i słabych stron powiatu, a także determinujących jego dalszy rozwój szans i zagrożeń zdefiniowano cele operacyjne Priorytetu strategicznego i Rozwój kapitału ludzkiego, którymi są:

Cel operacyjny I.1 Wzmocnienie jakości i efektywności systemu edukacji

Cel operacyjny I.2 Wzrost integracji społecznej mieszkańców

Cel operacyjny I.3 Poprawa bezpieczeństwa publicznego i systemu ochrony zdrowia

Cel operacyjny I.1

Strategia postępowania:

Jak już wspomniano, zasadniczym czynnikiem decydującym o rozwoju danej jednostki samorządu terytorialnego są jej mieszkańcy, których umiejętności, poziom wykształcenia, a także doświadczenie są dziś kluczowym źródłem przewagi konkurencyjnej. Zakładana w strategii dalsza progresja rozwoju gospodarczego powiatu wymaga kadr legitymujących się wysokim poziomem kwalifikacji zawodowych. Zważywszy na ów fakt, niezbędnym wydaje się być zatem systematyczny wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców powiatu, przy ich równoczesnym kształtowaniu umiejętności w zakresie korzystania z nowoczesnych technik informatycznych. Szczególnie istotnym jest objęcie wsparciem będącego w gestii powiatu i niektórych gmin (Miedźna, Pawłowice) szkolnictwa zawodowego w celu wzmocnienia atrakcyjności oferty edukacyjnej szkół zawodowych poprzez zapewnienie podniesienia umiejętności uczniów w dostosowaniu się do trudności na rynku pracy oraz promocja kształcenia zawodowego. Działania powinny także objąć wsparcie ludzi młodych w procesie dokonywania wyboru kierunków kształcenia w celu eliminacji przypadkowych wyborów przyszłego zawodu oderwanego od rzeczywistych potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy. Mając na uwadze poprawę jakości i efektywności systemu edukacji, należy również wziąć pod uwagę, iż oprócz podstawowych kompetencji niezbędnych w każdej pracy, pracodawcy oczekują także od potencjalnych pracowników legitymowania się praktycznymi umiejętnościami powiązаныmi z daną branżą. Młodzi ludzie rozpoczynający swoje życie zawodowe muszą zatem akomodować się do zmieniających się warunków pracy i dysponować m.in. znajomością obsługi nowoczesnych maszyn i urządzeń. Zważywszy na powyższe, konieczne jest podejmowanie działań zmierzających do doposażenia pracowni specjalistycznych w pomoce dydaktyczne odzwierciedlające naturalne warunki pracy.

Cel operacyjny I.2

Strategia postępowania:

Mając na uwadze zdiagnozowane w powiecie, w ramach przedstawionej wyżej analizy SWOT słabości i zagrożenia oraz zmierzając do realizacji celu zdefiniowanego jako wzrost integracji społecznej mieszkańców, przewiduje się racjonalne i efektywne podejmowanie działań o charakterze prewencyjnym i interwencyjnym adekwatnych do zdiagnozowanych wcześniej problemów i potrzeb. Wśród nich jako priorytetowe wskazuje się przede wszystkim na aktywizację zawodową i społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych, jak również wsparcie procesu organizacji i funkcjonowania różnorodnych form całodobowej i dziennej opieki nad osobami niepełnosprawnymi oraz starszymi. W perspektywie najbliższych ośmiu lat podejmowane będą intensywne działania, których celem będzie przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, a także włączenie społeczne grup zmarginalizowanych bądź taką marginalizacją zagrożonych (w tym młodzieży jak też osób niepełnosprawnych i starszych) m.in. poprzez rozwijanie różnorodnych systemowych form ich wsparcia. Instrumentami aktywizującymi wspomniane wyżej osoby zagrożone wykluczeniem społecznym lub wykluczone będzie np. tworzenie spółdzielni socjalnych czy zakładów aktywizacji zawodowej, a także aplikowanie im odpowiedniego wsparcia w postaci szkoleń, warsztatów oraz doradztwa. Proces aktywizacji wyżej wymienionych grup prowadzony będzie bowiem zarówno na płaszczyźnie społecznej jak i zawodowej. Wiodąca rola w tym zakresie przypadnie gminnym i powiatowym instytucjom odpowiadającym za kreowanie i realizację lokalnej polityki społecznej, w tym w szczególności gminnym ośrodkom pomocy społecznej, powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie, powiatowemu Urzędowi Pracy (PUP) w Pszczynie, którego podstawową domeną działalności jest aktywizacja lub reorientacja zawodowa osób bezrobotnych, Centrum Przedsiębiorczości CP Sp. z o.o. (CP Sp. z o.o.) oraz Agencji Rozwoju i Promocji Ziemi pszczyńskiej Sp. z o.o. (ARiP Sp. z o.o.), jak również organizacjom pozarządowym zajmującym się ekonomią i przedsiębiorczością społeczną. Istotnym podmiotem mogącym wpłynąć na wzmocnienie integracji społecznej mieszkańców powiatu będzie także Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska” z siedzibą w Pszczynie. Organizacja ta będzie bowiem w najbliższym okresie odpowiadać za dystrybucję środków europejskich w ramach podejścia LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, których część zgodnie z przyjętą przez siebie

strategią zamierza właśnie przeznaczyć na działania mające na celu aktywizację zawodową i społeczną mieszkańców obszaru objętego jej działaniem, w tym także osób zamieszkujących powiat pszczyński. Dążąc do zwiększenia poziomu integracji społecznej mieszkańców powiatu, rozwojowi efektywnych form integracji społecznej towarzyszyć będzie również aktywna polityka prorodzinna powiatu ukierunkowana na tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju rodziny i wychowywania dzieci.

Cel operacyjny I.3

Strategia postępowania:

Poczucie bezpieczeństwa publicznego definiowane jako stan braku zagrożeń dla życia, zdrowia ludzkiego i mienia bądź występowanie ich w relatywnie niewielkim stopniu -jest jednym z podstawowych determinantów warunkujących właściwe funkcjonowanie i rozwój powiatu na wszystkich polach jego aktywności, zaś rolą samorządu powiatowego wynikającą z uregulowań ustawowych jest dążenie do zapewnienia tegoż bezpieczeństwa zarówno mieszkańcom, jak i wszystkim innym osobom przebywającym na jego terenie w jak najbardziej optymalnym zakresie. Należy nadmienić, iż nieodzownym elementem tak pojmowanego bezpieczeństwa jest również doskonale zorganizowany i sprawnie funkcjonujący system ochrony zdrowia. Dla jego zapewnienia konieczne jest przede wszystkim współdziałanie administracji lokalnej szczebla powiatowego i gminnego ze wszystkimi działającymi na terenie powiatu służbami, inspekcjami i strażami oraz instytucjami i organizacjami społecznymi, które w jakikolwiek sposób mogą wywrzeć pozytywny wpływ na realizację celu, jakim jest poprawa bezpieczeństwa publicznego i systemu ochrony zdrowia. Współpraca ta powinna być realizowana w oparciu o wdrażane wspólnie programy i strategie, jak również poprzez współuczestnictwo w realizacji różnego rodzaju przedsięwzięć inwestycyjnych, polegające m.in. na doposażeniu służb w niezbędny sprzęt i urządzenia. Mając na względzie osiągnięcie tak postawionego celu, należy wziąć pod uwagę nie tylko poprawę stanu istniejącej infrastruktury technicznej wykorzystywanej na rzecz wzmocnienia bezpieczeństwa i systemu ochrony zdrowia, ale także wdrażanie różnego rodzaju działań profilaktycznych i prewencyjnych ukierunkowanych na promowanie wśród mieszkańców powiatu, w tym zwłaszcza wśród ludzi młodych odpowiednich postaw i zachowań przeciwdziałających zjawiskom takim, jak występujący dość powszechnie alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie oraz przestępczość i demoralizacja osób

nieletnich. Efektem realizacji działań w obszarze ochrony zdrowia powinno być podniesienie ogólnych standardów systemu opieki i profilaktyki zdrowotnej w powiecie oraz zmniejszenie różnic w dostępie do specjalistycznych usług medycznych, prowadzące w konsekwencji do poprawy poziomu zdrowotności jego mieszkańców. Mając to na uwadze, zakłada się m.in. rozwój placówek o charakterze opiekuńczo-leczniczym, których zadaniem będzie zapewnienie mieszkańcom powiatu całodobowej opieki pielęgnacyjnej oraz lekarskiej, jak również w zakresie leczenia rehabilitacyjnego, a także wdrożenie działań o charakterze edukacyjnym, kształtujących i promujących postawy na rzecz zdrowego stylu życia.

7.2. Priorytet strategiczny II

Cel strategiczny II: Poprawa jakości przestrzeni publicznej poprzez zapewnienie wydajnego systemu usług i infrastruktury publicznej

Zrównoważony rozwój powiatu nie będzie możliwy bez podejmowania działań prowadzących do zwiększenia jego dostępności komunikacyjnej, podnoszącej walory tego miejsca jako przestrzeni atrakcyjnej do zamieszkania i pracy, a także inwestowania oraz przybywania tu w celach turystyczno-rekreacyjnych. W tym celu konieczne jest, aby lokalne władze samorządowe kontynuowały działania w zakresie budowy i modernizacji istniejącej już sieci dróg powiatowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w postaci oświetlenia, ścieżek rowerowych, chodników czy też sygnalizacji świetlnej, jak również zintensyfikowały swoje wysiłki na rzecz poprawy funkcjonowania komunikacji zbiorowej.

Mając na względzie posiadane przez powiat bogate zasoby przyrodnicze, które przyciągają tu wielu turystów, lecz znając także jego słabości, takie, jak chociażby niedostatecznie rozwinięta sieć ścieżek rowerowych i infrastruktury towarzyszącej, konieczne będzie również podejmowanie przez władze lokalne przedsięwzięć inwestycyjnych mających na celu rozwój istniejącego zaplecza turystyczno-rekreacyjnego oraz wspieranie działań czynionych w tym zakresie przez inwestorów prywatnych. Myśląc o zrównoważonym rozwoju, nie sposób zapomnieć też o ochronie środowiska naturalnego powiatu, którego stan w znacznym stopniu determinuje jakość i komfort życia mieszkańców oraz wpływa na jego atrakcyjność

turystyczno-rekreacyjną. Wśród priorytetowych przedsięwzięć podejmowanych w tym obszarze muszą być te mające na celu ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza oraz zwiększenie poziomu wykorzystania energii odnawialnej.

Lokalne władze samorządowe powinny również podejmować systematyczne wysiłki na rzecz poprawy funkcjonowania miejscowych struktur administracyjnych oraz pamiętać, iż w skutecznym kreowaniu zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego może im pomóc, a właściwie niezbędna jest ich ścisła współpraca z innymi jednostkami samorządowymi oraz pozostałymi partnerami z sektora publicznego, biznesowego i społecznego.

Zważywszy na powyższe oraz biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonej analizy mocnych i słabych stron powiatu, a także determinujących jego dalszy rozwój szans i zagrożeń, zdefiniowano cele operacyjne Priorytetu strategicznego II Atrakcyjności przestrzennej, którymi są:

Cel operacyjny II.1 Zwiększenie dostępności komunikacyjnej

Cel operacyjny II.2 Wzrost atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej

Cel operacyjny II.3 Dbłość o środowisko naturalne oraz rozwój odnawialnych źródeł energii

Cel operacyjny II.4 Wzmocnienie sprawności administracyjnej oraz kooperacji międzygminnej i międzysektorowej

Cel operacyjny II.1

Strategia postępowania:

Wśród kluczowych czynników przesądzających o możliwościach rozwojowych danej jednostki samorządu terytorialnego jest także jej wewnętrzna oraz zewnętrzna dostępność komunikacyjna zapewniająca przede wszystkim szybkie, sprawne i bezpieczne przemieszczanie się zarówno na jej obszarze, ale również umożliwiającą dotarcie do innych miejsc położonych poza nim. Wpływa ona bowiem nie tylko na atrakcyjność inwestycyjną

i gospodarczą, przesądzając często o ulokowaniu intratnych finansowo i zapewniających miejsca pracy przedsięwzięć, ale także przyczynia się do wzmocnienia jej wizerunku jako atrakcyjnego miejsca do zamieszkania oraz wypoczynku i rekreacji. Dlatego też, zważywszy na zdefiniowane w analizie SWOT słabe strony powiatu, którymi są m.in. niski standard niektórych dróg powiatowych, utrudniona komunikacja wewnątrz powiatu w osi wschód-zachód ze względu na rozległość terytorialną i niekorzystny układ drogowy, (brak bezkolizyjnych skrzyżowań na DK1 i DK81) jak również niedostateczny poziom infrastruktury towarzyszącej drogom powiatowym (oświetlenie, ścieżki rowerowe, sygnalizacje świetlne) oraz słabo rozwinięty system komunikacji publicznej, w tym brak centrum przesiadkowego w Pszczynie, planuje się realizację działań, które przynajmniej częściowo przyczynią się do zwiększenia dostępności komunikacyjnej powiatu. Ich wdrożenie zostało zawarte w Wieloletniej Prognozie Finansowej powiatu pszczyńskiego na lata 2016-2023 i oparte jest na racjonalnej analizie istniejących w tym zakresie możliwości finansowych powiatu uwzględniających współfinansowanie ze środków zewnętrznych, w tym przede wszystkim w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (RPO WSL 2014-2020). Część spośród tych przedsięwzięć będzie współfinansowana w ramach tzw. Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT), szerzej opisanych w załączniku nr 1 do niniejszej strategii. Wśród nich znalazła się budowa zintegrowanego centrum przesiadkowego w Pszczynie wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz utworzenie systemu oświetlenia przejść dla pieszych.

Do innych planowanych inwestycji modernizujących i rozbudowujących istniejącą sieć dróg należą zaplanowane:

- Poprawa układu komunikacyjnego ciągu dróg powiatowych nr 4106S, tj. ul. Wyzwolenia w Pawłowicach i ul. Mlecznej w Mizerowie oraz nr 4100S, tj. ul. Pszczyńskiej w Warszowicach wraz z przebudową obiektu mostowego;
- Poprawa bezpieczeństwa drogi powiatowej nr 4119S, tj. ul. Szymanowskiego i ul. Chopina w Pszczynie;
- Przebudowa mostu u ciągu DP 4158S nad potokiem Bzianka w Pielgrzymowicach;
- Przebudowa drogi powiatowej nr 4100S, tj. ul. Wyzwolenia w miejscowościach: Suszec, Kryry, Mizerów na odcinku od skrzyżowania z DW935 w Suszcu do skrzyżowania z ul. Uczniowską w Mizerowie;
- Przebudowa ul. Zdrojowej i ul. Jeziornej;

- Przebudowa ul. Rodzinnej w Kobiórze;
- Przebudowa ul. Korfatego, ul. Lompy i ul. Topolowej w Górze Gilowicach;
- Przebudowa ul. Pawiej i ul. Jedności w Studzionce;
- Przebudowa ul. Świerczewskiego i ul. Porębskiej w Porębie i Radostowicach.

Zabiegając o wzmocnienie dostępności komunikacyjnej powiatu lokalne władze samorządowe powinny również wspierać planowane na jego terenie inwestycje zewnętrzne takie, jak chociażby przewidywana do realizacji w obecnej perspektywie finansowej Unii Europejskiej 2014-2020 budowa drogi ekspresowej S1. Niezbędne jest również podejmowanie przez nie aktywnych działań na rzecz poprawy funkcjonowania powiatowej komunikacji zbiorowej, co z jednej strony jest możliwe, dzięki racjonalnej i dostosowanej do rzeczywistych potrzeb mieszkańców koordynacji kursujących już prywatnych środków transportu, z drugiej zaś poprzez wspólną z gminami organizację publicznego transportu zbiorowego na terenie powiatu.

Cel operacyjny II.2

Strategia postępowania:

Integralną częścią działań zmierzających do wzrostu atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej powiatu musi być bez wątpienia dalsze kreowanie jego wizerunku, jako obszaru konkurencyjnego względem innych podobnych mu jednostek samorządu terytorialnego, którego dynamiczny rozwój oparty jest na wysokich walorach przyrodniczych oraz krajobrazowych i kulturowych. Podejmowana promocja powiatu jako wspaniałego miejsca do wypoczynku, turystyki i rekreacji powinna mocno eksponować jego mocne strony takie jak chociażby dobrze rozwinięta baza turystyczna pod kątem turystyki jednodniowej, występujące na jego terenie bogactwo zasobów przyrodniczych obfitujących w liczne lasy, jeziora oraz stawy i rezerваты, a także istnienie obszarów uzdrowiskowych z dobrze rozwiniętą infrastrukturą. Spodziewanym rezultatem tak realizowanej promocji będzie wzrost liczby osób odwiedzających powiat w celach turystycznych, zwiększenie ilości podmiotów gospodarczych, których działalność związana jest z turystyką i rekreacją, jak również aktywizacja obszarów wiejskich, które swoje szanse na rozwój w coraz większym stopniu wiążą z turystyką, w tym agroturystyką i wypoczynkiem. Aby tak się stało, oprócz odpowiedniej promocji powiatu niezbędne jest również podejmowanie aktywności mających na celu utrzymanie i rozwój jego infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, w tym

zintensyfikowanie działań realizowanych w tym zakresie przez lokalne władze samorządowe. Priorytetowymi wydają się być tu inwestycje mające na celu budowę i rozbudowę istniejących ścieżek rowerowych oraz infrastruktury im towarzyszącej w postaci tzw. obiektów małej architektury (miejsca odpoczynku, ławki, parkingi rowerowe, miejsca biwakowe, place zabaw, siłownie zewnętrzne itp.) i połączenie ich z siecią tego rodzaju ścieżek zlokalizowanych w powiatach sąsiednich, budowę i rozbudowę szlaków turystycznych (edukacyjnych, tematycznych itp.), w tym sieci dróg powiatowych o istotnym znaczeniu turystycznym, wspieranie organizacyjne traktów rekreacyjnych w gminach powiatu pszczyńskiego, wspieranie działalności organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze turystyki i rekreacji oraz inicjatyw w zakresie tworzenia i promowania lokalnych produktów turystycznych, jak również tworzenie dogodnego klimatu dla rozwoju sektora usług turystycznych oraz gastronomicznych i hotelarskich. Do tego ostatniego w sposób znaczący mogą przyczynić się działania miejscowych władz samorządowych mające na celu tworzenie odpowiednich warunków prawnych, infrastrukturalnych i administracyjnych wspierających działania inwestycyjne przedsiębiorców, polegające m.in. na aktualizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, czy też rezerwowaniu terenów z przeznaczeniem na działalność turystyczną i rekreacyjną oraz ich uzbrajaniu.

Cel operacyjny II.3

Strategia postępowania:

O jakości i komforcie życia mieszkańców w znacznym stopniu przesądza stan środowiska naturalnego, w którym przyszło im żyć i pracować. W przypadku powiatu pszczyńskiego posiadającego bogate walory przyrodniczo-krajobrazowe i jawiącego się jako dogodne miejsce do turystyki oraz rekreacji jest również czynnikiem mającym istotny wpływ na rozwój ekonomiczny i społeczny. Niestety na terenie powiatu pszczyńskiego w dalszym ciągu występują zjawiska mające i mogące mieć negatywny wpływ na zapewnienie bezpieczeństwa w tym obszarze. Wśród nich są występujące zanieczyszczenie powietrza, które nasila się zwłaszcza w okresie grzewczym, stosunkowo niska energooszczędność obiektów użyteczności publicznej należących do powiatu oraz ograniczona świadomość ekologiczna jego dorosłych mieszkańców, potęgowana dodatkowo brakiem ich edukacji proekologicznej. Mając na względzie dbałość o lokalne środowisko naturalne, miejscowe władze samorządowe muszą mieć na uwadze kwestie poprawy jakości wód, ochrony przed

powodzą i suszą, racjonalnego gospodarowania odpadami, ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza oraz zwiększenia poziomu wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Znając swoje słabości w obszarze jego ochrony powinny one podejmować działania w zakresie dalszej rozbudowy i modernizacji infrastruktury ochrony środowiska (sieci kanalizacyjne, oczyszczalnie ścieków itp.), zwiększyć poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii, ograniczając tym samym emisję szkodliwych substancji do atmosfery, a także realizować inwestycje w zakresie modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz podejmować działania na rzecz edukacji obywatelskiej dotyczącej zagadnień związanych z ochroną środowiska i promocji postaw proekologicznych. Przykładem tego typu działań będzie chociażby wdrożenie przewidzianego do współfinansowania w ramach wspomnianych już Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych projektu ograniczającego niską emisję i poprawiającego efektywność energetyczną polegającego na termomodernizacji basenu przy Powiatowym Zespole Szkół nr 2 w Pszczynie. Wśród innych działań mogących wywrzeć pozytywny wpływ na kwestie związane z ochroną środowiska naturalnego są jeszcze zwiększenie lesistości terenu powiatu oraz racjonalna gospodarka zasobami leśnymi, wdrażanie programów budowy przydomowych ekologicznych oczyszczalni ścieków i ograniczania niskiej emisji w budynkach indywidualnych, jak również stymulowanie produkcji żywności zgodnie z zasadami ekologii czy też wspieranie profesjonalnych usług doradczych w zakresie współczesnych technologii produkcji przyjaznych człowiekowi. Warto także podkreślić, iż na poprawę ogólnego stanu lokalnego środowiska naturalnego istotny wpływ będą miały nie tylko wskazane wyżej działania i inwestycje proekologiczne takie, jak np. termomodernizacja budynków, ale również realizacja działań opisanych wcześniej, wśród których są m.in. poprawa stanu dróg powiatowych, lepsze funkcjonowanie komunikacji zbiorowej czy też wsparcie rozwoju gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych.

Cel operacyjny II.4

Strategia postępowania:

Niezbędnymi elementami warunkującymi dynamiczny i zrównoważony rozwój powiatu pszczyńskiego w okresie objętym niniejszą strategią będą bez wątpienia sprawne funkcjonowanie administracji samorządowej zaangażowanej w realizację przewidzianych w strategii zadań, jak również nawiązywanie i utrzymywanie stałej współpracy powiatu z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz innymi partnerami reprezentującymi

sektor publiczny, biznesowy i społeczny. W przedstawionej misji powiatu założono wręcz, iż kreowanie jego rozwoju społeczno-gospodarczego będzie możliwe poprzez efektywne wykorzystanie posiadanego potencjału i szans wynikających z otoczenia zewnętrznego, dzięki partnerskiej współpracy ze wspomnianymi już sektorami publicznym, biznesowym oraz społecznym rozumianym przede wszystkim jako sektor pozarządowy. Budowanie trwałych relacji pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi nie powinno być jednak traktowane tylko i wyłącznie jako obowiązek wynikający z uregulowań ustawowych, lecz rozpatrywane przez pryzmat obustronnych korzyści i szans przekładających się na ogólną poprawę funkcjonowania powiatu we wszystkich sferach jego aktywności oraz wzmocnienie jego konkurencyjności względem innych podobnych mu jednostek samorządowych. Organizacje pozarządowe odgrywają dziś bowiem niezwykle istotną rolę w lokalnych środowiskach, przyczyniając się m.in. do poprawy więzi społecznych, rozwoju istniejącej oferty kulturalnej i oświatowej, promocji sportu i rekreacji, a także oferując wsparcie różnego rodzaju grupom społecznym tego potrzebującym. Wobec powyższego koniecznym wydaje się podejmowanie przez lokalne władze samorządowe działań wspierających profesjonalizację i integrację organizacji pozarządowych, rozwój oraz upowszechnianie idei wolontariatu, a także idei partnerstwa publiczno-prywatnego, jak również systematyczne doskonalenie procedur związanych z konsultacjami społecznymi. Działania mające na celu rozszerzanie kooperacji międzygminnej i międzysektorowej wynikają również z nowego podejścia do wdrażania polityki rozwoju zakładającego pogłębianie się procesów współpracy oraz tzw. zintegrowane podejście, w tym zarówno do obszarów rozwojowych jak i problemowych, czego wyrazem są już przywoływane w niniejszym dokumencie Zintegrowane Inwestycje Terytorialne. Warto też podkreślić, iż współpraca międzygminna i międzysektorowa oprócz wpisywania się w zdefiniowane w dokumentach unijnych zasady subsydiarności i partnerstwa przyczynia się do osiągnięcia efektu synergii, włączając w działania na rzecz rozwoju jednostki samorządu terytorialnego wszystkich aktorów lokalnego życia społecznego. Mając z kolei na uwadze konieczność doskonalenia sprawności administracyjnej lokalnych władz samorządowych, niezbędne będzie przede wszystkim podejmowanie przez nie działań prowadzących do wdrażania nowoczesnych technologii i narzędzi wykorzystywanych w procesie zarządzania publicznego, stałe podnoszenie kwalifikacji i umiejętności pracowników samorządowych jak też dalszy rozwój usług elektronicznych, tzw. e-administracja.

7.3. Priorytet strategiczny III

Cel strategiczny III: Kreowanie warunków dla zrównoważonego rozwoju gospodarczego powiatu
--

Kolejnym, trzecim obszarem rozwoju lokalnego jest aspekt gospodarczy, którego najlepszym miernikiem jest potencjał przedsiębiorstw zlokalizowanych na danym obszarze oraz liczba utworzonych przez nie miejsc pracy. Z drugiej strony o potencjale gospodarczym danego obszaru stanowi również dostępny zasób potencjalnych pracowników. Czynniki te należy utożsamiać nie z liczbą osób bezrobotnych oczekujących na zatrudnienie, ale liczbę wykwalifikowanych pracowników, potencjalnie zainteresowanych zmianą dotychczasowego miejsca pracy na nowe. Potencjał gospodarczy kreowany może być zatem zarówno poprzez tworzenie korzystnych warunków do powstawania nowych przedsiębiorstw jak i rozwoju przedsiębiorstw już prowadzących działalność gospodarczą na danym obszarze, a w szczególności firm z sektora MSP (małych i średnich przedsiębiorstw) - jako tych o największym potencjale rozwojowym.

Istotnym elementem jest również umiejętne kreowanie i propagowanie potencjału gospodarczego obszaru objętego strategią a taki sposób, aby zachęcić potencjalnych inwestorów do tworzenia na tym obszarze nowych przedsiębiorstw lub ich oddziałów. Istotnym komplementarnym zadaniem powiatu w tym obszarze jest umiejętne kreowanie działań edukacyjnych w dziedzinie kształcenia zawodowego w taki sposób, aby zapewnić kadry przygotowane do potrzeb zmieniającego się rynku.

Kolejnym elementem jest otwartość na potrzeby takich inwestorów. Rozważyć należy w tym aspekcie możliwość podejmowania przez powiat przedsięwzięć inwestycyjnych (poprzez współuczestniczenie) o charakterze uzupełniającym w zakresie np. zapewnienia infrastruktury oczekiwanej przez kontrahenta.

Pamiętać należy o współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym otoczenia biznesu, specjalizującymi się w rozwoju gospodarczym (takimi jak Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna czy mające siedzibę na terenie powiatu Centrum

Przedsiębiorczości CP Sp. z o.o. i Agencja Rozwoju Ziemi pszczyńskiej) w celu np. pozyskiwania środków na nowe programy rozwojowe w tym obszarze.

Z tego względu odpowiednio prowadzona polityka gospodarcza na szczeblu lokalnym przyczyniać się będzie do intensyfikacji czynników rozwoju i wzrostu konkurencyjności powiatu. Dlatego też konieczne jest skoncentrowanie wysiłków na rzecz rozwoju takich instrumentów, które będą skutecznie realizować powyższą politykę.

Cel operacyjny III. 1 Promocja inwestycyjna

Cel operacyjny III. 2 Rozwój przedsiębiorczości

Cel operacyjny III. 3 Rynek pracy

Cel operacyjny III.1

Strategia postępowania:

Jednym z kluczowych obszarów wsparcia w zakresie tworzenia optymalnych warunków do kreowania zrównoważonego rozwoju gospodarczego powiatu jest być zapewnienie zdolności do podejmowania działań mających na celu pozyskiwanie inwestorów zainteresowanych tworzeniem miejsc pracy na obszarze powiatu - poprzez promocję obszarów inwestycyjnych, ale również walorów rozwojowych i gospodarczych powiatu. Do czynników sprzyjających takim działaniom na pewno zaliczyć należy utrzymywanie i rozwijanie wysokiej jakości systemu kształcenia zawodowego, gwarantującego dostępność do wykwalifikowanych kadr dla tych potencjalnych inwestorów, a także stojące na wysokim poziomie szkolnictwo zawodowe prowadzone na terenie gminy, które może zaangażować się w ukierunkowane kształcenie na potrzeby potencjalnych inwestorów. Uzupełniającym instrumentem polityki rozwoju gospodarczego powiatu powinna być również realizacja poprzez współpartycypowanie w inwestycjach zmierzających do poprawy atrakcyjności inwestycyjnej danego obszaru leżącego w kręgu zainteresowania potencjalnych inwestorów. W tym celu możliwe jest przygotowywanie gruntów pod przyszłe inwestycje, wspieranie tworzenia systemu ulg i zachęt dla przedsiębiorców, np. poprzez wsparcie i rekomendacje

dotyczące włączenia wybranych parceli do systemu zwolnień Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Zatem kluczowa jest elastyczność w kreowaniu oferty dla wybranych inwestorów, w szczególności w zakresie przedsięwzięć o charakterze strategicznym dla danej gminy, tj. budowy zakładów o dużej powierzchni zabudowy, budowy kluczowych dróg regionalnego lub krajowego systemu transportowego.

Cel operacyjny III.2

Strategia postępowania:

Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości powinno przybrać formułę systemową. W tym celu zasadnym wydaje się być zaangażowanie zarówno instytucji otoczenia biznesu działających na terenie powiatu, jak i lokalnych samorządów gminnych – oferujących wsparcie w ramach tzw. „okienek przedsiębiorczości”. Podstawowym instrumentem w tym zakresie powinny być projekty rozwojowe oferujące wsparcie odrębnie dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą jak i lokalnych małych i średnich firm, najczęściej o charakterze rodzinnym, którym powinno zostać zapewnione wsparcie merytoryczne na możliwie wysokim i profesjonalnym poziomie. Jednocześnie promować należy nie tylko typowe projekty rozwojowe. Istotnym elementem może być promowanie działań w zakresie podejmowania przedsięwzięć innowacyjnych, dotyczących poprawy efektywności energetycznej, realizacji projektów informatycznych czy projektów badawczo-rozwojowych. Na wszystkie z tych rodzajów przedsięwzięć do roku 2020 firmy z grupy MSP będą mogły liczyć na finansowe wsparcie z EFRR. Istotnym jest w tym miejscu zapewnienie rzetelnej i łatwo dostępnej a także bezpłatnej informacji na temat planowanych konkursów ogłaszanych dla przedsiębiorców w tym zakresie.

Wspomniano powyżej, że jednym z kierunków działań powinno być promowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców. Programy te powinny oferować wsparcie wielowymiarowe – tak finansowe jak i merytoryczne, a przede wszystkim uzależniać wsparcie od wysokiej oceny samego przedsięwzięcia jako wysoce rokującego na osiągnięcie sukcesu. Uzupełnieniem takiej oferty może być zapewnienie trwałego dostępu do informacji o aspektach związanych z podejmowaniem działalności gospodarczej. Współdziałanie z instytucjami otoczenia biznesu w ramach systemu obsługi przedsiębiorców oraz osób

rozpoczynających działalność gospodarczą, przy wykorzystaniu środków zewnętrznych, może być zatem kolejnym ważnym elementem budowy trwałego i zrównoważonego rozwoju gospodarczego. Dotyczyć to powinno równolegle promowania i wspierania rozwoju działalności rolniczej i agroturystycznej wykorzystującej lokalne zasoby przyrodnicze i kulturowe.

Cel operacyjny III.3

Strategia postępowania:

W obszarze działań dotyczących rynku pracy wyszczególnić należy cztery podstawowe komplementarne względem siebie obszary interwencji:

- wsparcie osób defaworyzowanych na rynku pracy,
- zwiększenie zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych,
- zapewnienie ciągłości zatrudnienia osobom zagrożonym zwolnieniami,
- wspieranie usług rozwojowych na rzecz pracodawców.

Mimo że, powiat pszczyński odznacza się bardzo niską stopą bezrobocia, nie oznacza to jednak, że bezrobotnych w powiecie brakuje. Istnieją zarówno grupy osób jak i obszary, które dotknięte są tym problemem w wyższym stopniu, niżliby wskazywał na to sam wskaźnik bezrobocia rejestrowanego. Zagrożone bezrobociem długotrwałym są przede wszystkim osoby z tzw. grup defaworyzowanych, tj. osoby niepełnosprawne, osoby po 50 roku życia, w większym stopniu kobiety. Z tego względu należy kontynuować starania mające na celu przełamanie barier w pozyskaniu zatrudnienia dla właśnie takich osób i przywrócenie ich do normalnego życia gospodarczego.

W uzupełnieniu do tej oferty nie należy pomijać wsparcia na rzecz osób bezrobotnych od relatywnie niedługiego czasu jak i nie należących do grup wspominanych powyżej, ze względu na fakt, iż im krócej daną osobę dotyka ten problem, tym mniejsze straty odnosi tak ona sama jak i lokalna gospodarka. Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że najefektywniejsze jest wsparcie skierowane na rzecz takich osób przez tzw. „instrumenty rynku pracy”, dzięki którym poprzez efekty zachęty dla pracodawców lub samych pracowników dana osoba szybko powraca w szeregi osób zatrudnionych.

Powiat pszczyński ze względu na swoje uwarunkowania w dalszym ciągu jest zaliczany do obszaru oddziaływania górnictwa. Gospodarka powiatu nie jest co prawda uzależniona od

górnictwa w takim stopniu jak w powiatach sąsiednich, jednakże duża część mieszkańców, przede wszystkim Pawłowic, Suszca i Miedźnej zatrudniona jest w przedsiębiorstwach górniczych lub w firmach kooperujących. W ostatnim roku notowany jest wzrost zwolnień osób zatrudnionych dotychczas w przedsiębiorstwach okołogórniczych, ze względu na problemy tej branży. Z tego względu w obszarze rynku pracy nie należy pomijać przedsięwzięć typu „outplacement”, które pozwalają płynnie pracownikom zagrożonym lub już zwolnionym odnaleźć nową pracę, a często i zawód.

Ostatnim elementem systemu wsparcia w obszarze rynku pracy powinno być podejmowanie działań rozwojowych na rzecz przedsiębiorstw mających na celu zarówno rozwinięcie umiejętności i potencjału zatrudnionej kadry, a przez to i samych przedsiębiorstw w obszarze zgodnym z podejmowaną działalnością gospodarczą jak i działań mających na celu zwiększenie szans pracowników na utrzymanie zdolności do zatrudnienia w dotychczasowym miejscu pracy.

8. Zadania strategiczne

Dla urzeczywistnienia założeń celów strategicznych i operacyjnych przyjętych w strategii rozwoju wyodrębniono kierunki interwencji, tj. działania do realizacji. Traktować je należy jako pewne ramy o charakterze ogólnym. Stanowią one propozycję, otwartą listę działań w danym zakresie, która może a nawet powinna być rozszerzana. Definiują one obszary

aktywności strategii w sferze operacyjnej i organizacyjnej w obranym horyzoncie czasowym strategii, tj. w latach 2016-23.

8.1. Zadania w ramach priorytetu strategicznego I - Rozwój kapitału ludzkiego

Cel operacyjny	Nr	Działanie	Jednostka realizująca	Partnerzy	Źródło finansowania	Okres realizacji
I.1 Wzmocnienie jakości i efektywności systemu edukacji	I.1.1	Rozwój kształcenia zawodowego i praktycznego, w tym: - doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu; - podnoszenie umiejętności oraz uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów i wzmacnianie ich zdolności do zatrudnienia; - podejmowanie działań w zakresie tworzenia w szkole i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe warunków do kształcenia zawodów odzwierciedlających naturalne warunki pracy.	Placówki kształcenia zawodowego, centra kształcenia praktycznego i ustawicznego,	Starostwo Powiatowe, gminy powiatu pszczyńskiego, szkoły ponadgimnazjalne, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Środki własne, Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	2016-23
	I.1.2	Wsparcie i realizacja programów edukacyjnych, stypendialnych oraz sportowych i wyrównujących szanse w szkołach ponadgimnazjalnych	Placówki kształcenia zawodowego, centra kształcenia praktycznego i ustawicznego,	Starostwo Powiatowe, gminy powiatu pszczyńskiego, szkoły ponadgimnazjalne, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Środki własne, Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	2016-19
I.2 Wzrost integracji społecznej mieszkańców	I.2.1	Wspieranie aktywizacji zawodowej mieszkańców, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności młodzieży oraz osób	Powiatowy Urząd Pracy, Centrum Przedsiębiorczości CP Sp. z o.o., Agencja Rozwoju i Promocji Ziemi pszczyńskiej Sp. z o.o.,	Pracodawcy, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe, gminy, PFRON	Środki własne, środki instytucji pomocowych, środki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,	2016-23

		niepełnosprawnych i starszych	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska”		Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	
	I.2.2	Zapobieganie i zwalczanie patologii w rodzinach	Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, instytucje polityki społecznej, powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR)	Organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe, Policja, Straż Miejska	Środki własne, środki instytucji pomocowych, środki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	2016-23
I.3 Poprawa bezpieczeństwa publicznego i systemu ochrony zdrowia	I.3.1	Doposażenie służb odpowiedzialnych za porządek i bezpieczeństwo publiczne	Komenda Główna Policji, Komenda Główna Straży Pożarnej, Starostwo powiatowe, Urzędy Gmin	Brak	Środki własne, Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	2016-23
	I.3.2	Prowadzenie aktywnej profilaktyki uzależnień, szczególnie wśród dzieci i młodzieży	Placówki służby zdrowia, instytucje polityki społecznej, placówki oświatowe	Organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe, Policja, Straż Miejska	Środki własne, środki instytucji pomocowych, środki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	2016-23
	I.3.3	Poprawa jakości i zwiększenie dostępności do świadczeń zdrowotnych	Placówki służby zdrowia	Organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, inwestorzy prywatni, kościoły i związki wyznaniowe, Starostwo powiatowe, Urzędy Gmin	Środki Ministerstwa Zdrowia, środki własne, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	2016-23
	I.3.4	Rozwój usług z zakresu opieki geriatrycznej	Placówki służby zdrowia, instytucje polityki społecznej	Organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, inwestorzy prywatni, kościoły i związki wyznaniowe, Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin	Środki Ministerstwa Zdrowia, środki własne, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	
	I.3.5	Aktywna edukacja na rzecz zdrowego trybu życia	Kluby sportowe, placówki oświatowe	Organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, osoby fizyczne, kościoły i związki wyznaniowe,	Środki Ministerstwa Zdrowia, środki własne, Program Rozwoju	2016-23

				Starostwo Powiatowe, Urzędy Gminy	Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	
--	--	--	--	--------------------------------------	--	--

8.2. Zadania w ramach priorytetu strategicznego II - Poprawa jakości życia mieszkańców

Cel operacyjny	Nr	Działanie	Jednostka realizująca	Partnerzy	Źródło finansowania	Okres realizacji
II.1 Zwiększenie dostępności komunikacyjnej	II.1.1	Modernizacja i rozbudowa istniejącej sieci dróg	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach, Starostwo Powiatowe	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin	Środki własne, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	2016-23
	II.1.2	Budowa centrum przesiadkowego w Pszczynie wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Starostwo Powiatowe, Gmina Pszczyna	Brak	Środki własne, Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	2016-23
	II.1.3	Budowa ciągów pieszych	Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, organizacje pozarządowe, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska”	Środki własne, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	2016-19
II.2 Wzrost atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej	II.2.1	Budowa ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, organizacje pozarządowe, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska”	Środki własne, Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	2016-19
	II.2.2	Budowa i rozbudowa szlaków turystyczno-rekreacyjnych	Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin	Urząd Marszałkowski Województwa	Środki własne, Program Rozwoju	2016-23

				Śląskiego, organizacje pozarządowe, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska”, Lasy Państwowe, właściciele gruntów	Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	
	II.2.3	Promowanie powiatu jako wspaniałego miejsca do wypoczynku, turystyki i rekreacji	Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, organizacje pozarządowe, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska”,	Środki własne, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	2016-23
II.3 Dbłość o środowisko naturalne oraz rozwój odnawialnych źródeł energii	II.3.1	Budowa i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska (sieci kanalizacyjnych, oczyszczalni ścieków itp.)	Urzędy Gmin	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW), Starostwo powiatowe	Środki własne, Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	2017-19
	II.3.2	Zwiększenie poziomu wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW)	Środki własne, Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	2016-23
	II.3.3	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Środki własne, Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	2016-23

				(NFOŚiGW), Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW)		
	II.3.4	Podejmowanie inicjatyw edukacyjnych na rzecz zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców	Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, media lokalne i regionalne	Instytucje kultury, kluby sportowe	Środki własne,	2016-23
II.4 Wzmocnienie sprawności administracyjnej oraz kooperacji międzygminnej i międzysektorowej	II.4.1	Doskonalenie jakości usług publicznych	Starostwo Powiatowe i jednostki organizacyjne mu podległe, Urzędy Gmin i jednostki organizacyjne im podległe	Podmioty szkoleniowe i doradcze, organizacje pozarządowe	Środki własne, środki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji	2016-23
	II.4.2	Budowanie partnerskich relacji z innymi jednostkami samorządu terytorialnego	Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin	Jednostki samorządu terytorialnego z kraju i zagranicy	Środki własne	2016-23
	II.4.3	Budowanie partnerskich realizacji z sektorem społecznym i biznesowym	Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin	Organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, wolontariusze, instytucje kultury i polityki społecznej, przedsiębiorcy	Środki własne	2016-23

8.3. Zadania w ramach priorytetu strategicznego III - Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego powiatu

Cel operacyjny	Nr	Działanie	Jednostka realizująca	Partnerzy	Źródło finansowania	Okres realizacji
II.1 Zwiększenie dostępności komunikacyjnej	III.1.1	Promocja walorów gospodarczych oraz obszarów inwestycyjnych powiatu	Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin	Urzędy Gmin powiatu pszczyńskiego, Urząd Marszałkowski woj. śląskiego, PALiZ	Środki własne, fundusze celowe	2016-23
	III.1.2	Wspieranie kluczowych	Starostwo Powiatowe	Urzędy Gmin, inni zarządcy dróg i	Środki własne, Regionalny Program	2016-23

		inwestycji rozwojowych		infrastruktury, KSSE, przedsiębiorcy	Operacyjny dla Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	
II.2 Wzrost atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej	III.2.1	Promocja przedsiębiorczości	Starostwo Powiatowe, Centrum Przedsiębiorczości CP sp. z o.o., Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska”	Powiatowy Urząd Pracy, partnerzy otoczenia społeczno-gospodarczego	Środki własne, Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	2016-19
	III.2.2	Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw	Starostwo Powiatowe, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska”	Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Centrum Przedsiębiorczości CP sp. z o.o., partnerzy otoczenia społeczno-gospodarczego	Środki własne, fundusze celowe, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	2016-23
	III.2.3	Rozwój działalności agroturystycznej i rolniczej	Starostwo Powiatowe, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska”	Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Centrum Przedsiębiorczości CP sp. z o.o., partnerzy otoczenia społeczno-gospodarczego	Środki własne, fundusze celowe, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	2016-23
II.3 Dbłość o środowisko naturalne oraz rozwój odnawialnych źródeł energii	III.3.1	Wsparcie osób defaworyzowanych na rynku pracy	Powiatowy Urząd Pracy	Centrum Przedsiębiorczości CP sp. z o.o., partnerzy otoczenia społeczno-gospodarczego	Środki własne, Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	2016-23
	III.3.2	Zwiększenie zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych	Powiatowy Urząd Pracy	Centrum Przedsiębiorczości CP sp. z o.o., partnerzy otoczenia społeczno-gospodarczego	Środki własne, Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	2016-23
	III.3.3	Zapewnienie ciągłości zatrudnienia osobom zagrożonym zwolnieniami	Starostwo Powiatowe, Centrum Przedsiębiorczości CP sp. z o.o.	Powiatowy Urząd Pracy, partnerzy otoczenia społeczno-gospodarczego	Środki własne, Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	2016-23

	III.3.4	Wspieranie usług rozwojowych na rzecz pracodawców	Powiatowy Urząd Pracy, Centrum Przedsiębiorczości CP sp. z o.o., Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska”	partnerzy otoczenia społeczno-gospodarczego	Środki własne, fundusze celowe, Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	2016-23
--	---------	---	---	---	---	---------

9. System wdrażania, monitorowania i ewaluacji strategii

Proces wdrażania założeń Strategii Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego na lata 2016-2023 odbywać się będzie zgodnie z obowiązującym prawodawstwem, przy uwzględnieniu kompetencji i możliwości wszystkich podmiotów w niego zaangażowanych na czele z samorządem powiatowym, w oparciu o zasady:

- **zrównoważonego rozwoju** - polegającej na rozwoju społeczno-gospodarczym z poszanowaniem ochrony środowiska naturalnego;
- **spójności** - oznaczającej zgodność strategii z innymi aktualnymi dokumentami strategicznymi i programowymi Unii Europejskiej oraz szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego;
- **subsydiarności** - polegającej na realizacji zadań na jak najniższym poziomie na jakim mogą być one realizowane, poprzez dofinansowanie ich z budżetów samorządów oraz budżetu państwa i funduszy unijnych;
- **partnerstwa** - przejawiającej się we wspólnym podejmowaniu działań przez samorządy terytorialne wszystkich szczebli, podmioty publiczne, jak również organizacje pozarządowe i sektor prywatny;
- **koncentracji** - której istotą jest skupienie wysiłku wszystkich podmiotów uczestniczących w procesie wdrażania strategii na określonych w niej celach rozwojowych;
- **otwartości** - przesądzającej o niehermetycznym kształcie strategii i dającej możliwość aktualizacji jej zapisów w trakcie jej wdrażania.

Mając na uwadze powyższe, władze powiatu będą współpracować z samorządami gminnymi z terenu powiatu, z województwem śląskim i innymi województwami oraz sąsiednimi powiatami jak również ich jednostkami samorządu terytorialnego, zwłaszcza współtworzącymi Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego - 14 miastami na prawach powiatu (tj. Bytomia, Chorzowa, Dąbrowy Górniczej, Gliwic, Jaworzno, Katowic, Mysłowic, Piekar Śląskich, Rudy Śląskiej, Siemianowic Śląskich, Sosnowca, Świętochłowic, Tychów, Zabrze) oraz 8 powiatami ziemskimi (będzińskiego, bieruńsko-lędzkiego, gliwickiego, lublinieckiego, mikołowskiego, pszczyńskiego, tarnogórskiego, zawierciańskiego).

Będą również w sposób aktywny brać udział w różnego rodzaju programach międzynarodowych, krajowych i regionalnych, sięgając m.in. po środki finansowe dostępne w ramach perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020, a także wspierać wszystkich pozostałych partnerów współodpowiedzialnych za osiągnięcie celów strategii poprzez aplikowanie o środki zewnętrzne, kierując do nich adekwatne działania informacyjno-doradcze.

Zważywszy na konieczność dalszego rozwoju gospodarczego powiatu pszczyńskiego, jego władarze będą również intensyfikować na zasadzie partnerstwa publiczno-prywatnego współpracę z przedsiębiorcami w zakresie inwestycji infrastrukturalnych.

Innym ważnym polem aktywności władz powiatowych pomocnym w realizowaniu zdefiniowanych w strategii celów będzie także podejmowanie zarówno na forum krajowym jak i samorządowym aktywnych działań polegających na lobbowaniu odpowiednich zmian legislacyjnych, zmierzających do usunięcia barier natury formalno-prawnej utrudniających realizację zadań samorządów powiatowych.

W procesie realizacji założeń Strategii Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego na lata 2016-2023 kluczowe będą:

- osiągnięcie postawionych w niej celów, przede wszystkim poprzez realizację zawartych w niej zadań;
- koordynacja realizacji zaplanowanych zadań w czasie i przestrzeni;
- systematyczne monitorowanie realizacji zadań i weryfikacja stopnia osiągnięcia postawionych w niej celów;
- systematyczne monitorowanie i ewentualne podejmowanie działań korygujących w obszarze organizacji procesu realizacji strategii;
- systematyczne monitorowanie stopnia aktualności założeń strategii i bieżące wprowadzanie ewentualnych korekt.

Reasumując powyższe, należy zatem stwierdzić, iż wdrażanie strategii jest nie tylko procesem skoncentrowanym na realizacji działań zmierzających do osiągnięcia określonego w niej stanu docelowego, ale polega również na obserwacji i wprowadzaniu ewentualnych zmian, w tym zarówno w samej procedurze wdrożeniowej, jak też w treści dokumentu, poprzez jego możliwą aktualizację.

Strategia rozwoju każdej jednostki samorządu terytorialnego jest bowiem dokumentem żywym, który w sposób dynamiczny powinien reagować na zmiany zachodzące w mikro- i makrootoczeniu. Z tego też względu, w celu zapewnienia sprawnej realizacji jak również oceny postępów w jej wdrażaniu oraz możliwości dokonywania wspomnianych już ewentualnych aktualizacji służących dostosowywaniu przyjętych w niej założeń do nowych

okoliczności społeczno-gospodarczych, niezbędne jest przygotowanie spójnego i sprawnego systemu monitorowania oraz ewaluacji strategii.

Dla prawidłowego funkcjonowania systemu monitorowania i ewaluacji strategii kluczowe znaczenie będzie mieć ścisła współpraca odpowiadających bezpośrednio za wdrażanie strategii władz powiatu z działającymi na jego terenie innymi jednostkami samorządu terytorialnego, a także pozostałymi instytucjami sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego oraz mieszkańcami.

Wdrażanie Strategii Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego na lata 2016-2023 rozpocznie się w momencie jej zatwierdzenia i przyjęcia stosowną uchwałą Rady Powiatu Pszczyńskiego, a za proces jej realizacji odpowiedzialny będzie Zarząd powiatu na czele ze Starostą wraz z podległymi mu pracownikami Starostwa Powiatowego i jego jednostek organizacyjnych. Wiodąca rola w tym procesie przypadnie personelowi zatrudnionemu w komórkach organizacyjnych urzędu takich, jak:

- Wydział Oświaty i Zdrowia;
- Wydział Geodezji, Kartografii i Gospodarki Nieruchomościami;
- Wydział Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska;
- Wydział Finansów, Planowania i Realizacji Budżetu;
- Wydział Architektury i Budownictwa;
- Wydział Inwestycji i Zamówień Publicznych;
- Wydział Promocji Powiatu i Integracji Europejskiej;
- Wydział Komunikacji i Transportu

oraz Powiatowy Zarząd Dróg i Powiatowy Urząd Pracy.

Zarząd, za pośrednictwem Starosty w punkcie sesji Rady Powiatu dotyczącym Sprawozdania Starosty z pracy Zarządu w okresie międzysesyjnym, składać będzie relację na temat postępów w realizacji strategii Radnym Rady Powiatu, kierownikom jednostek organizacyjnych Starostwa, jak również Wójtom gmin współtworzących powiat oraz ogółowi jego mieszkańców.

Sesje Rady Powiatu oraz Komisje Rady Powiatu stanowić będą forum, w trakcie którego wszyscy zainteresowani będą mogli zgłaszać swoje wnioski i uwagi związane z przebiegiem procesu wdrażania strategii, jak również zaprezentować propozycję ewentualnych zmian dokumentu, które, aby mogły zostać wprowadzone, będą musiały zostać uchwalone przez Radę Powiatu.

Do zadań pracowników odpowiadających za monitorowanie i ewaluację Strategii, oprócz gromadzenia danych w zakresie postępów w realizacji poszczególnych przedsięwzięć realizowanych w jej ramach, należeć będą także:

- wdrażanie działań korygujących i zapobiegawczych w odniesieniu do przyjętych w strategii założeń;
- identyfikacja ewentualnych opóźnień lub nieprawidłowości w realizacji poszczególnych zaplanowanych zadań i działań;
- przygotowywanie wniosków z systematycznie prowadzonego procesu monitorowania strategii mogących stanowić podstawę do jej aktualizacji jak również przygotowania analogicznego dokumentu na kolejny okres.

Ewaluacja strategii, której celem będzie zarówno bieżąca, jak i końcowa ocena jakości oraz efektów prowadzonych działań, a także sformułowanie konstruktywnych wniosków na przyszłość, prowadzona będzie w oparciu o cztery zaprezentowane poniżej kryteria, którymi są:

- **skuteczność** - jego istotą będzie uzyskanie odpowiedzi na pytanie czy udało się osiągnąć cele strategii?, a jeśli tak, to w jakim;
- **efektywność** - jego istotą będzie uzyskanie odpowiedzi na pytanie, czy efekty realizacji określonych działań mogły zostać osiągnięte za pomocą mniejszych kosztów;
- **użyteczność** - jego istotą będzie uzyskanie odpowiedzi, na ile osiągnięte dzięki realizacji danej interwencji efekty, w tym również te pierwotnie nieprzewidywane (pozytywne i negatywne) odpowiadają rzeczywistym potrzebom oraz wyzwaniom społeczno-gospodarczym;

- **trwałość** - jego istotą będzie uzyskanie odpowiedzi, na ile osiągnięte w wyniku realizacji określonych działań efekty będą widoczne, przynosząc pozytywne skutki, kogo będą dotyczyć, a także, jaka będzie ich użyteczność po upływie określonego czasu.

Załącznik nr 1 - Plan finansowy

Przedstawiona poniżej tabela zawierająca wykaz planowanych do realizacji w latach 2016-2023 przedsięwzięć wieloletnich, w tym:

1. przedsięwzięcia bieżące i majątkowe obejmujące wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych;
2. przedsięwzięcia bieżące i majątkowe obejmujące wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe, inne niż określone w punkcie 1.

Stanowi ona załącznik do Wieloletniej Prognozy Finansowej powiatu pszczyńskiego na lata 2016-2023. Dokument ten został opracowany na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2009 nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) oraz zgodnie z wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. 2013, poz. 86, z późn. zm.), a następnie przyjęty uchwałą nr XIII/103/15 Rady powiatu pszczyńskiego z dnia 16 grudnia 2015 r., i zmieniony uchwałą nr XV/127/16 Rady powiatu pszczyńskiego z dnia 24 lutego 2016 r.

Lp.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2016	Limit 2017	Limit 2018	Limit 2019	Limit 2020	Limit 2021	Limit 2022	Limit 2023	Limit zobowiązań
			od	do										
1	Wydatki na przedsięwzięcia-ogółem (1.1+1.2+1.3)				30 117 865,00	13 337 582,00	7 503 670,00	5 220 986,00	22 205,00	0,00	0,00	0,00	0,00	27 172 929,00
1.a	- wydatki bieżące				15 559 365,00	7 004 082,00	3 391 170,00	1 108 486,00	22 205,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12 614 429,00
1.b	- wydatki majątkowe				14 558 500,00	6 333 500,00	4 112 500,00	4 112 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14 558 500,00
1.1	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U.Nr 157, poz.1240, z późn.zm.), z tego:				3 799 732,00	2 137 426,00	1 214 198,00	20 000,00	22 205,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 393 829,00
1.1.1	- wydatki bieżące				3 799 732,00	2 137 426,00	1 214 198,00	20 000,00	22 205,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 393 829,00
1.1.1.1	Kariera i kompetencje - zwiększenie dopasowania systemu kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy w oparciu o sieć K2 w Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego - Poprawa jakości kształcenia zawodowego w powiecie pszczyńskim	Starostwo powiatowe - WYDATKI	2016	2019	102 205,00	40 000,00	20 000,00	20 000,00	22 205,00	0,00	0,00	0,00	0,00	102 205,00
1.1.1.2	Mam wiedzę mam umiejętności nie boję się przyszłości - Podniesienie jakości kształcenia zawodowego	Powiatowy Zespół Szkół Nr 1	2015	2017	550 000,00	300 000,00	250 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	550 000,00

		w Pszczynie												
1.1.1.3	Młodzi technicy we współczesnej Europie - Podniesienie jakości kształcenia zawodowego uczniów	Powiatowy Zespół Szkół Nr 2 w Pszczynie	2015	2016	801 361,00	801 361,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	801 361,00
1.1.1.4	Nowa wiedza, nowe techniki, nowe możliwości w kształceniu zawodowym - Program ma się przyczyniać do rozwijania umiejętności jego uczestników oraz zwiększania ich szans na zatrudnienie, a także modernizacji systemów edukacji, szkoleń i wspierania młodzieży	Powiatowy Zespół Szkół Nr 1 w Pszczynie	2015	2016	506 161,00	100 258,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100 258,00
1.1.1.5	Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym - Poprawa lub wzrost kompetencji społecznych i/lub zawodowych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	2015	2017	1 840 005,00	895 807,00	944 198,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 840 005,00
1.1.2	- wydatki majątkowe				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno-prywatnego, z tego:				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.2	- wydatki majątkowe				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3	Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1 i 1.2), z tego				26 318 133,00	11 200 156,00	6 289 472,00	5 200 986,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	23 779 100,00
1.3.1	- wydatki bieżące				11 759 633,00	4 866 656,00	2 176 972,00	1 088 486,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9 220 600,00
1.3.1.1	Dostawa dokumentów komunikacyjnych i oznaczeń z PWPW S.A - Zapewnienie ciągłości dostaw druków komunikacyjnych i oznaczeń związanych z rejestracją pojazdów oraz wydawaniem praw jazdy	Starostwo powiatowe - WYDATKI	2013	2016	3 253 811,00	1 049 678,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 049 678,00
1.3.1.2	Letnie i zimowe utrzymanie dróg wojewódzkich - Utrzymanie dróg wojewódzkich na terenie powiatu pszczyńskiego	Powiatowy Zarząd Dróg w Pszczynie	2015	2018	6 530 916,00	2 176 972,00	2 176 972,00	1 088 486,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 530 916,00
1.3.1.3	Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w powiecie pszczyńskim - Zapewnienie bezpłatnej pomocy prawnej dla mieszkańców powiatu pszczyńskiego	Starostwo Powiatowe - WYDATKI	2015	2016	247 200,00	247 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	247 200,00
1.3.1.4	Stypendia Starosty pszczyńskiego - Wynagradzanie uczniów powiatu pszczyńskiego za wybitne osiągnięcia w nauce	Starostwo Powiatowe - WYDATKI	2015	2016	41 000,00	24 600,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	24 600,00
1.3.1.5	Umowa na bieżące utrzymanie dróg - Poprawa infrastruktury dróg powiatowych	Powiatowy Zarząd Dróg w Pszczynie	2015	2016	501 156,00	501 156,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	501 156,00
1.3.1.6	Umowa na zakup paliwa - Utrzymanie bieżącego ruchu samochodów służbowych	Powiatowy Zarząd Dróg w Pszczynie	2015	2016	120 000,00	120 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	120 000,00
1.3.1.7	Wynajem ładowarki do soli - Ładowarka do soli drogowej niezbędnej do zimowego utrzymania dróg powiatowych	Powiatowy Zarząd Dróg w Pszczynie	2015	2016	30 750,00	18 450,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	18 450,00
1.3.1.8	Zakup soli drogowej - Zabezpieczenie soli drogowej na zimowe utrzymanie dróg 2015/2016	Powiatowy Zarząd Dróg w Pszczynie	2015	2016	162 000,00	135 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	135 000,00

1.3.1.9	Zimowe utrzymanie dróg powiatowych - Utrzymanie dróg powiatowych w okresie zimowym 2015/2016	Powiatowy Zarząd Dróg w Pszczynie	2015	2016	350 000,00	280 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	280 000,00
1.3.1.10	Zimowe utrzymanie dróg powiatowych przez gminy - Zawarcie porozumień z gminami powiatu pszczyńskiego w zakresie zimowego utrzymania dróg 2015/2016	Starostwo Powiatowe - WYDATKI	2015	2016	522 800,00	313 600,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	313 600,00
1.3.2	- wydatki majątkowe				14 558 500,00	6 333 500,00	4 112 500,00	4 112 500,00	0	0	0	0	0	14 558 500,00
1.3.2.1	Poprawa bezpieczeństwa drogi powiatowej nr 4119S tj. ul. Szymanowskiego i ul. Chopina w Pszczynie - Poprawa stanu dróg na terenie powiatu pszczyńskiego	Powiatowy Zarząd Dróg w Pszczynie	2015	2016	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.2	Poprawa układu komunikacyjnego ciągu dróg powiatowych nr 4106S tj. ul. Wyzwolenia w Pawłowicach i ul. Mlecznej w Mizerowie oraz nr 4100S tj. ul. pszczyńskiej w Warszowicach wraz z przebudową obiektu mostowego nr JN1 01024801 - Poprawa stanu dróg znajdujących się na terenie powiatu pszczyńskiego	Powiatowy Zarząd Dróg w Pszczynie	2015	2016	6 003 500,00	6 003 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 003 500,00
1.3.2.3	Projekt Centrum Przesiadkowego w Pszczynie wraz z infrastrukturą towarzyszącą - Rozwój lokalnego transportu zbiorowego	Starostwo Powiatowe - WYDATKI	2015	2016	330 000,00	330 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	330 000,00
1.3.2.4	Przebudowa drogi powiatowej nr 4100S tj. ul. Wyzwolenia w miejscowości Suszec, Kryry, Mizerów na odcinku od skrzyżowania z DW 935 w Suszcu do skrzyżowania z ul. Uczniowską w Mizerowie - Poprawa stanu dróg i bezpieczeństwa na drogach powiatowych	Powiatowy Zarząd Dróg w Pszczynie	2016	2018	4 225 000,00	0,00	2 112 500,00	2 112 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 225 000,00
1.3.2.5	Przebudowa ul. Rodzinnej w Kobiórze - Poprawa stanu dróg i bezpieczeństwa na drogach powiatowych	Powiatowy Zarząd Dróg w Pszczynie	2016	2018	4 000 000,00	0,00	2 000 000,00	2 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 000 000,00

Źródło: Starostwo Powiatowe w Pszczynie

Część spośród przedstawionych powyżej przedsięwzięć uwzględnionych w załączniku do Wieloletniej Prognozy Finansowej powiatu pszczyńskiego na lata 2016-2023 będzie współfinansowana w ramach tzw. **Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych**.

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne to narzędzie, dzięki któremu partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego (JST) miast i obszarów powiązanych z nimi w sposób funkcjonalny (miasto i samorządy znajdujące się w jego oddziaływaniu) będą mogły realizować wspólne przedsięwzięcia, łączące działania finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu

Społecznego (EFS). ZIT umożliwia zatem wyjście poza sztywne granice administracyjne JST stwarzając większe możliwości oddziaływania wdrażanych projektów unijnych.

Zgodnie z założeniami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 wymiar terytorialny będzie wdrażany poprzez zastosowanie instrumentu Zintegrowane Inwestycje Terytorialne na obszarze funkcjonalnym miasta wojewódzkiego (Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego).

Wsparcie zrównoważonego rozwoju Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego realizowane będzie w oparciu o zapisy strategii ZIT, która w jasny i precyzyjny sposób przedstawia zdiagnozowane problemy gospodarcze, środowiskowe, klimatyczne oraz demograficzne i społeczne mające wpływ na obszar objęty jej działaniem, jak również sposoby ich rozwiązania na gruncie operacyjno-wdrożeniowym m.in. w postaci propozycji planowanych do realizacji projektów.

Przy pomocy instrumentu ZIT, w oparciu o strategię podejmowane będą działania zmierzające do realizacji celów rozwojowych określonych w strategii ZIT, obejmujących kierunki interwencji zgodne z celami RPO WSL 2014-2020, którymi są:

- zwiększenie potencjału inwestycyjnego na terenach „brownfield”;
- zwiększenie udziału energii elektrycznej pochodzącej z OZE;
- poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym;
- wzrost atrakcyjności transportu publicznego;
- zwiększenie ilości unieszkodliwionych odpadów;
- rozbudowa systemu oczyszczania ścieków;
- ochrona zasobów naturalnych;

- poprawa dostępu do usług społecznych oraz aktywizacja społeczno-gospodarcza na obszarach rewitalizowanych;
- zwiększenie dostępu do wychowania przedszkolnego oraz kształcenia zawodowego.

Jak już wspomniano w dokumencie Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego tworzy 14 miast na prawach powiatu (tj. Bytom, Chorzów, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Jaworzno, Katowice, Mysłowice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Sosnowiec, Świętochłowice, Tychy, Zabrze) oraz 8 powiatów ziemskich (będziński, bieruńsko-lędziński, gliwicki, lubliniecki, mikołowski, pszczyński, tarnogórski, zawierciański). W ramach ZIT powiat pszczyński zamierza realizować następujące projekty:

Tytuł projektu / Wnioskodawca	Wartość całkowita	Dofinansowanie	Termin realizacji	Źródło finansowania
Utworzenie systemu oświetlenia przejść dla pieszych - zapewnieniem bezpieczeństwa na drogach powiatu pszczyńskiego / powiat pszczyński, Powiatowy Zarząd Dróg	588 235,29	500 000,00	2017	4.1.1 Odnawialne źródła energii
Informacja na temat projektu: Istotą projektu jest zapewnienie bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych przy drogach powiatu pszczyńskiego poprzez instalację oświetlenia.				
Ograniczenie niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej - termomodernizacja basenu przy Powiatowym Zespole Szkół nr 2 w Pszczynie / powiat pszczyński	2 387 730,58	2 029 571,00	IV kwartał 2017 - III kwartał 2019	Poddziałanie 4.3.1 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej
Informacja na temat projektu: Projekt obejmować będzie termomodernizację basenu przy Powiatowym Zespole Szkół nr 2 w Pszczynie. Inwestycja swym zakresem przewiduje m.in. docieplenie budynku, wymianę kotłów grzewczych wraz ze sterowaniem, zakup i montaż ogniw fotowoltaicznych, wymianę oświetlenia na energooszczędne. Celem projektu będzie m.in. zmniejszenie rocznego zużycia energii, zaoszczędzenie energii cieplnej i elektrycznej.				
Budowa zintegrowanego centrum przesiadkowego wraz z infrastrukturą towarzyszącą / powiat pszczyński w partnerstwie z Gminą Pszczyna	16.793.609,92	14.274.568,44	IV kwartał 2016 - IV kwartał 2018	Poddziałanie 4.5.1 Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie
Informacja na temat projektu: W ramach inwestycji planuje się utworzenie centrum przesiadkowego w Pszczynie (w okolicach dworca kolejowego) wraz z parkingiem na ok. 100 miejsc parkingowych oraz infrastrukturą towarzyszącą (w tym m.in. drogi rowerowe oraz przystanki rowerowe typu „Bike and Ride”).				
AKTYWNY 30+ w powiecie pszczyńskim / rekomendacja dla Centrum Przedsiębiorczości CP Sp. z o.o.	971 683,52	825 931,00	IV kwartał 2016 - II kwartał 2018	Poddziałanie 7.1.1 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez pracy na obszarach rewitalizowanych
Informacja na temat projektu: W ramach projektu beneficjent otrzyma zarówno przygotowanie merytoryczne, jak i praktyczne do podjęcia pracy w określonym zawodzie, na który istnieje zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy (wstępnie zdiagnozowano, że jednym z nich jest zawód <i>Opiekun osób starszych</i> , jednak ostateczna pogłębiona diagnoza zostanie przeprowadzona ponownie w trakcie realizacji projektu). Oprócz szkoleń przewidziano także warsztaty aktywnego poszukiwania pracy, sześciomiesięczne staże oraz zakwaterowanie lub zwrot kosztów dojazdu.				
KOPALNIA BIZNESU - promocja i wsparcie przedsiębiorczości w powiecie pszczyńskim / rekomendacja dla Centrum Przedsiębiorczości CP Sp. z o.o.	1 806 074,00	1 535 162,90	I kwartał 2017 - IV kwartał 2018	Poddziałanie 7.3.1 Promocja samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych

Informacja na temat projektu: W ramach projektu planuje się realizację kompleksowego wsparcia osób chcących podjąć samozatrudnienie (osób bezrobotnych oraz nieaktywnych zawodowo zamieszkujących powiat pszczyński) w formie bezzwrotnych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, jak również doradztwa i szkoleń w zakresie aspektów dotyczących uruchomienia oraz prowadzenia firmy. Planowane wsparcie zostanie zrealizowane poprzez następujące zadania: - doradztwo zawodowe (indywidualne i grupowe) w tym związane z diagnozą potrzeb szkoleniowo-doradczych; - doradztwo indywidualne związane z opracowaniem biznes planu oraz w tematyce wskazanej w diagnozie potrzeb; - szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej; - przyznanie środków finansowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej.				
Outplacement - kompleksowym wsparciem na rynku pracy w powiecie pszczyńskim / rekomendacja dla Centrum Przedsiębiorczości CP Sp. z o.o.	735 556,47	625 223,00	I kwartał 2018 - IV kwartał 2019	Poddziałanie 7.4.1 Outplacement
Informacja na temat projektu: W ramach projektu planuje się m.in. realizację zadań mających na celu wsparcie mieszkańców powiatu pszczyńskiego zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z przyczyn ekonomicznych z zakładu pracy, takich jak: - doradztwo zawodowe połączone z przygotowaniem Indywidualnego Planu Działania; - indywidualne poradnictwo psychologiczne; - szkolenie zawodowe przekwalifikowujące do zawodu "Kierownik małego przedsiębiorstwa"; - wsparcie finansowe na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej w formie bezzwrotnej połączone ze wsparciem doradczo-szkoleniowym.				
Powiatowa Synergia Kariery Zawodowej / powiat pszczyński, Powiatowy Urząd Pracy	128 000,00	108 800,00	II kwartał 2017 - II kwartał 2019	Poddziałanie 9.1.1 Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych
Informacja na temat projektu: Powiatowa Synergia Rozwoju Zawodowego została zawiązana w dniu 25 czerwca 2013 r. poprzez podpisanie deklaracji współpracy – porozumienia pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy w Pszczynie a innymi jednostkami, szkołami i instytucjami powiatu pszczyńskiego zajmującymi się tematyką doradztwa zawodowego. Misją powiatowej Synergii jest wspieranie wszelkich przedsięwzięć służących skutecznemu działaniu na rzecz zatrudnienia poprzez wykorzystanie lokalnych zasobów poradnictwa zawodowego, tak aby stworzyć warunki mieszkańcom naszego powiatu do jak najlepszego wyboru swojej drogi zawodowej. Projekt "Powiatowa Synergia Kariery Zawodowej" (PSKZ) obejmuje współpracę w zakresie promocji i upowszechniania poradnictwa zawodowego przez instytucje/jednostki działające w obszarze oświaty, wychowania, promocji przedsiębiorczości i aktywizacji zawodowej. Działania zostaną wdrożone na zasadach partnerstwa publiczno-społecznego. Inicjatorami działań będą Starostwo powiatowe w Pszczynie i Powiatowy Urząd Pracy w Pszczynie. W ramach projektu każda jednostka proponuje włączenie się w coroczny Ogólnopolski Tydzień Kariery. W ramach działań "Powiatowej Synergii Kariery Zawodowej" przewiduje się zajęcia z zakresu zawodoznawstwa i planowania kariery zawodowej, a także promocję zatrudniania i przedsiębiorczości poprzez zajęcia szkolno-wychowawcze, happeningi, konkursy, warsztaty, wyjazdy studyjne do zakładów pracy oraz zorganizowanie targów pracy. Projekt obejmować będzie organizację szeregu ww. inicjatyw w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery (np. konkursy, wykłady, doradztwo itp.), które zainicjują kolejne działania, w tym m.in.: - spotkania i szkolenia dla doradców zawodowych (w tym w miarę możliwości zatrudnienie doradcy zawodowego w PUP), spotkania doradców zawodowych PUP z doradcami innych jednostek szkoleniowych, wymianę doświadczeń, wypracowanie wspólnych nowych rozwiązań w zakresie doradztwa, w celu poprawienia jakości i efektywności działań; - wydanie broszury zawierającej opis wypracowanych podczas spotkań narzędzi i metod z zakresu poradnictwa zawodowego. - kursy przekwalifikowujące.				
Podniesienie jakości usług w zakresie pomocy społecznej oraz pieczy zastępczej w powiecie pszczyńskim / powiat pszczyński, powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	336 418,00	285 955,00	III kwartał 2017 - IV kwartał 2018	Poddziałanie 9.2.1 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych
Informacja na temat projektu:				

Projekt obejmuje działania na rzecz rozwoju usług mieszkalnictwa wspieranego, poprzez zapewnienie dostępu do usług świadczonych w mieszkaniach chronionych prowadzonych przez powiat pszczyński. Usługi te skierowane będą do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczonych, a ich celem będzie wsparcie procesu ich integracji społecznej oraz zawodowej.				
Kariera i Kompetencje - zwiększenie dopasowania systemu kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy w oparciu o Sieć K2 w Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego/ powiat pszczyński w partnerstwie z powiatem bieruńsko-lędzińskim, Miastem Bytom oraz Gminą Pawłowice i Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną (KSSE) będącą liderem projektu	2 044 88,42	1 941 884,00	III kwartał 2016 - I kwartał 2019	Poddziałanie 11.2.1 Wsparcie szkolnictwa zawodowego
Informacja na temat projektu: Projekt obejmuje m.in. następujące formy wsparcia skierowane do uczniów szkół ponadgimnazjalnych powiatu pszczyńskiego prowadzące kształcenie zawodowe: doradztwo zawodowe, wizyty studyjne u pracodawców, zajęcia pozalekcyjne, kursy, szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe, staże i praktyki zawodowe u pracodawców. W ramach projektu planuje się również zakup sprzętu wyposażenia oraz doposażenie szkół w materiały dydaktyczne zgodne z kierunkami kształcenia.				
Podniesienie jakości kształcenia zawodowego w powiecie pszczyńskim / powiat pszczyński	1 239 195,78	1 177 236,00	III kwartał 2018 - III kwartał 2020	Poddziałanie 11.2.1 Wsparcie szkolnictwa zawodowego
Informacja na temat projektu: Projekt obejmuje m.in. następujące formy wsparcia skierowane do uczniów szkół ponadgimnazjalnych powiatu pszczyńskiego prowadzące kształcenie zawodowe: doradztwo zawodowe, wizyty studyjne u pracodawców, zajęcia pozalekcyjne, kursy, szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe, staże i praktyki zawodowe u pracodawców. W ramach projektu planuje się również zakup sprzętu wyposażenia oraz doposażenie szkół w materiały dydaktyczne zgodne z kierunkami kształcenia.				
Poprawa jakości i warunków kształcenia ustawicznego w powiecie pszczyńskim / powiat pszczyński, Powiatowy Zespół Szkół nr 1 w Pszczynie, Centrum Kształcenia Ustawicznego w Powiatowym Zespole Szkół nr 1	613 156,47	521 183,00	IV kwartał 2016 - IV kwartał 2018	Poddziałanie 11.4.1 Kształcenie ustawiczne
Informacja na temat projektu: Projekt obejmuje kursy kształcenia ustawicznego dla osób dorosłych, zamieszkujących powiat pszczyński np.: kursy z zakresu ICT; kursy językowe. W ramach projektu zakupione zostanie również niezbędne wyposażenie.				
Praktyczna nauka zawodu priorytetem powiatu pszczyńskiego – rozbudowa bazy oświatowej / powiat pszczyński	2 377 104,00	2 020 538,00	II kwartał 2016 - I kwartał 2018	Poddziałanie 12.2.1 Infrastruktura kształcenia zawodowego
Informacja na temat projektu: Przedmiotem projektu będzie wykonanie prac inwestycyjnych polegających na przebudowie istniejących obiektów z dostosowaniem pomieszczeń dla potrzeb praktycznej nauki zawodu wraz z zapewnieniem wyposażenia oraz przystosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych w Powiatowym Zespole Szkół nr 1 w Pszczynie oraz Powiatowy Zespole Szkół nr 2 w Pszczynie.				
Ścieżka rowerowo – edukacyjna wokół Jeziora Goczałkowickiego	10 000 000,00	8 500 000,00	III kwartał 2017 - III kwartał 2019	Interreg V-A RCz-PL

Celem projektu jest utworzenie ścieżki pieszo – rowerowej wokół Jeziora Goczałkowickiego. Trasa ma przebiegać na odcinku 41 252 m na terenie trzech powiatów: pszczyńskiego, bielskiego i cieszyńskiego. Zgodnie z przygotowaną przez samorządy koncepcją w 90% trasa będzie w najbliższym sąsiedztwie zbiornika: wałami, koroną zapory czy lasami. W ramach projektu planowane jest również powstanie dodatkowej infrastruktury okołoturystycznej (w tym: miejsca parkingowe, wypożyczalnie rowerów, place zabaw, punkty widokowe, tablice informacyjne). Działanie pozwoli na wykorzystanie dziedzictwa regionu przyrodniczego i turystycznego. Szacunkowy budżet planowanego projektu to ok. 10 mln zł.

Rozwój kompetencji i aktywności organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu pszczyńskiego	-	-	2017-2018	-
---	---	---	-----------	---

Informacje na temat projektu:

Zadanie ma polegać na przeprowadzeniu działań ukierunkowanych na rozwój kompetencji aktywności organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu pszczyńskiego. Celem jest stworzenie miejsca przyjaznego NGO wraz z doradztwem.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Pszczynie

Załącznik nr 3 - Osoby biorące udział w opracowaniu Strategii Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego na lata 2016-2023

Osoby biorące udział w opracowaniu Strategii Rozwoju Powiatu Pszczyńskiego na lata 2016-2023:

Moderatorzy, opieka merytoryczna, redakcja dokumentu:

1. **Krzysztof Kondratowicz**
2. **Paweł Repeta**

Uczestnicy warsztatów strategicznych:

1. **Maria Adamczyk** - Naczelnik Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Pszczynie,
2. **Barbara Bandoła** - Przewodnicząca Rady Powiatu Pszczyńskiego,
3. **Bogumiła Boba** - Radna Powiatu Pszczyńskiego, Członek Komisji Finansów Rady Powiatu Pszczyńskiego, Członek Komisji Gospodarki, Rolnictwa i Ochrony Środowiska Rady Powiatu Pszczyńskiego ,
4. **Andrzej Chanek** - Naczelnik Wydziału Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Pszczynie,
5. **Joanna Czakańska** - Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pszczynie,
6. **Renata Dyrda** - Dyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Pszczynie,
7. **Kazimierz Filipczuk** - Podinspektor Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego w Pszczynie,
8. **Arkadiusz Gardiasz** - Podinspektor Wydziału Promocji Powiatu i Integracji Europejskiej Starostwa Powiatowego w Pszczynie,
9. **Marcelina Jacek** - Naczelnik Wydziału Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Pszczynie,
10. **Marcin Kędzior** - Kierownik Referatu Gospodarki Przestrzennej w Urzędzie Gminy Kobiór,

11. **Danuta Kocurek** - Radna Powiatu Pszczyńskiego, Członek Komisji Edukacji, Zdrowia, Kultury i Sportu Rady Powiatu Pszczyńskiego, Członek Komisji Samorządności, Promocji i Rozwoju Powiatu Rady Powiatu Pszczyńskiego,
12. **Joanna Komendera-Niemczyk** - Podinspektor Wydziału Promocji Powiatu i Integracji Europejskiej Starostwa powiatowego w Pszczynie,
13. **Grzegorz Kuczera** - Dyrektor Zespołu Szkół nr 3 Specjalnych w Pszczynie,
14. **Waldemar Lipus** - Radny Powiatu Pszczyńskiego, Przewodniczący Komisji Finansów Rady Powiatu Pszczyńskiego, Członek Komisji Edukacji, Zdrowia, Kultury i Sportu Rady Powiatu Pszczyńskiego,
15. **Rafał Mika** - Kierownik Działu Obsługi Sprzedaży i Marketingu w Uzdrowisku Goczałkowice-Zdrój Sp. z o.o.,
16. **Anna Morcinek** - Inspektor ds. Rozwoju i Promocji Gminy w Urzędzie Gminy Suszec,
17. **Elżbieta Moskal** - Dyrektor Centrum Wsparcia Dziecka i Rodziny "Przystań",
18. **Tomasz Niesyto** - Prezes Zarządu Uzdrowiska Goczałkowice-Zdrój Sp. z o.o.,
19. **Grzegorz Nogły** - Członek Zarządu Powiatu Pszczyńskiego, Radny Powiatu Pszczyńskiego, Członek Komisji Gospodarki Rady Powiatu Pszczyńskiego,
20. **Beata Ostrowska** - Właścicielka firmy OSTROWSKA BEATA FIRMA PRYWATNA „SZLIF-POL” Beata Ostrowska z siedzibą w Piasku ,
21. **Sylwia Pająk-Figula** - Prezes Zarządu Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „Ziemia Pszczyńska",
22. **Szczepan Polok** - Właściciel firmy Pieczarki Szczepan Polok z siedzibą w Kryrach ,
23. **Kinga Pławecka-Bratek** - Naczelnik Wydziału Promocji Powiatu i Integracji Europejskiej Starostwa Powiatowego w Pszczynie,
24. **Paweł Sadza** - Starosta powiatu pszczyńskiego,
25. **Bernadeta Sojka-Jany** - Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Pszczynie ,
26. **Maria Szczepanek** - Naczelnik Wydziału Inwestycji i Zamówień Publicznych Starostwa Powiatowego w Pszczynie,
27. **Marian Szwarc** - Radny Powiatu Pszczyńskiego, Członek Komisji Rewizyjnej Rady Powiatu Pszczyńskiego, Członek Komisji Finansów Rady Powiatu Pszczyńskiego,
28. **Krystyna Świerkot-Żmij** - Naczelnik Wydziału Oświaty i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Pszczynie,

- 29. **Agata Tucka-Marek** - Wiceprzewodnicząca Rady Powiatu Pszczyńskiego, Członek Komisji Edukacji, Zdrowia, Kultury i Sportu Rady Powiatu Pszczyńskiego,
- 30. **Justyna Tulaja** - Kierownik Placówki Kształcenia Ustawicznego - Agencja Rozwoju i Promocji Ziemi Pszczyńskiej,
- 31. **Artur Wojciech** - Prezes Uczniowskiego Klubu Turystyczno-Sportowego „Diablak” w Pszczynie,
- 32. **Teresa Wojtanowicz** - Dyrektor Powiatowego Zespołu Szkół nr 1 im. Generała Józefa Bema w Pszczynie,
- 33. **Marek Dutkowski** – Skarbnik Powiatu Pszczyńskiego ,
- 34. **Szymon Sekta** – Sekretarz Powiatu Pszczyńskiego ,
- 35. **Janusz Kasza** - Prezes Zarządu Centrum Przedsiębiorczości CP Sp. z o.o.,
- 36. **Magdalena Przybylska** - pracownik Centrum Przedsiębiorczości CP Sp. z o.o.